

Verneområdestyret for
Oksøy-Ryvingen og
Flekkefjord
landskapsvernområder

Møteinnkalling

Utvalg: Verneområdestyret ORF
Møtested: Kirkehamn (Hidra), Flekkefjord
Dato: 18.09.2024
Tidspunkt: 08:30

Eventuelt forfall må meldes snarest til verneområdeforvalter.

Saksliste

Utvalgs-saksnr	Innhold	Lukket	Arkiv-saksnr
ST 23/24	Godkjenning av innkalling. Protokoll fra forrige møte er allerede godkjent.		
ST 24/24	Valg av ett medlem som skal underskrive protokollen sammen med styreleder		
ST 25/24	Orienteringssaker		
RS 6/24	Referat saker		
RS 7/24	Vedrørende tilbakemelding på ulovlig vei ved Belteviga		2024/5010
ST 26/24	Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde - Klage på vedtak om dispensasjon fra verneforskriften til oppføring av bro og radartårn ved Daudmannsholmen - Statsforvalteren i Agder		2024/2322
ST 27/24	Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde - Søknad om ettergodkjenning av terrasse og trapp ved gapahuk i Krageviga - Flekkerøy Vel		2020/8844
ST 28/24	Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde - Søknad om etablering av gapahuk og oppgradering av brygger på Sandøy - Lindesnes kommune		2024/8777
ST 29/24	Forvaltningsplaner og besøksstrategier for Oksøy-Ryvingen og Flekkefjord landskapsvernområder - innsending til Miljødirektoratet for faglig godkjenning		2024/8875
ST 30/24	Eventuelt		

ST 23/24 Godkjenning av innkalling. Protokoll fra forrige møte er allerede godkjent.
ST 24/24 Valg av ett medlem som skal underskrive protokollen sammen med styreleder
ST 25/24 Orienteringssaker
RS 6/24 Referat saker

Fra: Venke Moe[Venke.Moe@kristiansand.kommune.no]
Sendt: 11.09.2024 09:11:10
Til: Skansen, Ronny[ronny.skansen@statsforvalteren.no]
Kopi: Svend Åge Strisland[Svend.Age.Strisland@kristiansand.kommune.no]; Trond
Johanson[trond.johanson@kristiansand.kommune.no]; Arne Kjell
Brunes[arne.kjell.brunes@kristiansand.kommune.no]; Aase Margrethe
Hørsdal[Aase.Horsdal@kristiansand.kommune.no];
Tittel: SV: Vedrørende tilbakemelding på ulovlig vei ved Belteviga

Det vises til møte i Rådhuskvartalet 28.02024 hvor temaet var status på oppfølging av anlagt vei ved Belteviga innenfor Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde

Deltakere på møtet var:

Ronny Skansen, Verneområdeforvalter, Oksøy – Ryvingen og Flekkefjord landskapsvernområder
Svend-Åge Strisland, Avd.leder Tilsyn og ulovlighetsoppfølging
Arne Kjell Brunnes, Byggesaksleder
Trond Johanson, Naturforvalter
Aase M. Hørsdahl, Parksjef
Venke Moe, Plan- og bygningssjef

Verneområdeforvalter Ronny Skansen har via sitt ansvarsområde kontaktet Kristiansand kommune gjennom flere instanser for å få avklart hvordan kommunen har tenkt å følge opp det som anses som ulovlig anlagt vei og bruk av denne innenfor landskapsvernområdet hvor det er forbud mot motorferdsel – her en definert trasse på Flekkerøy i Kristiansand kommune. Møtet hadde som målsetting å se på muligheter for hvordan en oppfølging av ulovlig ferdseil på ulovlig anlagt vei innen landskapsvern området kan utføres i praksis.

Bakgrunn for verneområdeforvalterens henvendelse har vært Kristiansand kommunes håndtering av saken i gammel kommune. Det er vist til brev fra Kristiansand kommune, datert 17.08.2010 til kjære Fellesmark (ref 200702328-36), der det varsles om pålegg i forhold til en vei som er gitt avslag på ved Belteviga hvor deler av en veistrekning på ca. 200 meter ligger innenfor Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde. Som det også sies har det vært både vært jordskiftesak og at Direktoratet for naturforvaltning og daværende Fylkesmann i Vest-Agder den gang uttalte seg kritisk til opparbeidelse av denne veien. Som det også påpekes har det ikke skjedd noe i forhold til tilbakeføring til det som anses som en ulovlig anlagt vei.

Det er enighet om at det i uminnelige tider har vært tråkk til sjøbodene vest i området og at utviklingen av dette tråkket er uklart/uregistrert. Det er også enighet om at den påviste veien er anlagt en gang på slutten av 90 tallet og har vært utvidet også etter det. Det er videre dokumentert at det kjøres på denne veien og innenfor den delen som berører landskapsvernområdet er det forbud mot motorferdsel. Det er ikke gitt dispensasjoner til motorferdsel utover det som er nødvendig for drift av fri-/friluftsområdet og drift av landskapsvernområdet i regi av offentlig myndighet. Dvs. at det er dokumentert brudd på verneforskriften for Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde i forhold til motorferdsel som foregår.

Det ble i møtet gitt en orientering til verneområdeforvalter om hvordan Kristiansand kommunes bystyre har gitt uttrykk for at kommunens avdeling for Tilsyns- og ulovlighetsoppfølings ressurser skal ha hovedfokus på «liv og helse». I tillegg skal kommunen følge opp ulovlig bygging i strandsonen.

Etter gjennomgang av sakskomplekset er møtedeltakerne enige om at det vil være positivt for saken om verneområdestyret ber verneområdeforvalter om at det settes opp en bom (hvor møtedeltakerne var enige om at bom måtte stå sør for lovlig avkjøring mot vest) og at dette skjer i regi av landskapsvernområdet. Kristiansand kommunes representanter og verneområdeforvalter er kjent med at tiltaket kan bli utsatt for vandalisering, men kommunen vil da ha et bedre juridisk grunnlag for å følge opp ulovligheten.

Kristiansand kommune vil ikke ta initiativ til tilbakeføring da kommunen mener det i årtier har vært et tråkk der og at stopp av motorisert ferdsel og manglende vedlikehold av kjørevei vil sørge for en gradvis tilbakeføring.

Med vennlig hilsen

Venke Moe
Plan- og bygningssjef

Mobil.: (+47) 909 79 540 | Sentralbord (+47) 38 07 50 00
E-post: venke.moe@kristiansand.kommune.no
Besøksadresse: Rådhusgata 18, 4611 Kristiansand

Kristiansand
kommune

Fra: Skansen, Ronny
Sendt: onsdag 4. september 2024 08:52
Til: venke.moe@kristiansand.kommune.no
Emne: Vedrørende tilbakemelding på ulovlig vei ved Beltevigga

Hei

Viser til vårt møte i forrige uke, der dere skulle sende en skriftlig tilbakemelding til oss.

Jeg kan ikke se å ha mottatt noe. Fint om du kunne ha sendt det over så snart mulig.

Ronny Skansen

Verneområdeforvalter

**Verneområdestyret for
Oksøy-Ryvingen og
Flekkefjord
landskapsvernområder**

Telefon: 489 96 972/ 37 01 75 64
E-post: ronny.skansen@statsforvalteren.no
www.nasjonalparkstyre.no/Oksoy-Ryvingen/

Arkivsaksnummer: 2024/2322-0

Saksbehandler: Ronny Skansen

Dato: 10.09.2024

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Verneområdestyret ORF	26/24	18.09.2024

Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde - Klage på vedtak om dispensasjon fra verneforskriften til oppføring av bro og radartårn ved Daudmannsholmen - Statsforvalteren i Agder

Innstilling fra forvalter

Klage fra Statsforvalteren i Agder på vedtak i styresak 14/24 for verneområdestyret for Oksøy-Ryvingen og Flekkefjord landskapsvernområder den 03.06.2024 tas til følge. Vedtaket i styresak 14/24 den 03.06.2024, omgjøres.

Verneområdestyret for Oksøy-Ryvingen og Flekkefjord landskapsvernområder avslår med hjemmel i naturmangfoldlovens, § 48, søknad om etablering av bro og radartårn ved Daudmannsholmen på Flekkerøy innenfor Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde.

--- slutt på innstilling ---

Dokumenter i saken

Vedlegg:

- 1 Klage på vedtak - Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde - Kristiansand 1/71 - Flekkerøy - Daudmannsholmen - oppføring av bro og radartårn – Statsforvalteren i Agder datert 26.06.24
- 2 Saksframlegg med vedtak – Styresak 14/24 03.06.24
- 3 Søknad verneområdestyret – Kristiansand kommune
- 4 Daudmannsprospekt 28.11.23
- 5 Varsel om vurdering av omgjøring av vedtak - Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde - Kristiansand 1/71 - Flekkerøy - Daudmannsholmen - oppføring av bro og radartårn – Miljødirektoratet datert 24.06.24
- 6 Daudmannsholmen - radartårn og bro - Varsel om vurdering av omgjøring av vedtak - uttalelse fra Kristiansand kommune datert 06.08.24
- 7 Merknader til vedtak - Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde - Kristiansand 1/71 - Flekkerøy - Daudmannsholmen - oppføring av bro og radartårn – Naturvernforbundet i Agder

Saksopplysninger

Verneområdestyret har forvaltningsmyndighet for blant annet Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde, og skal behandle dispensasjonssøknader og ta stilling til hvordan klager skal behandles. Statsforvalteren i Agder har påklaget vedtak gjort i styresak 14/24 den 03.06.2024. Hvis verneområdestyret tar klagen til følge, er det som et nytt enkeltvedtak å regne. Vedtaket kan da naturlig nok påklages av berørte parter. Om verneområdestyret velger å opprettholde vedtaket i styresak 14/24 den 03.06.2024, sendes saken over til klageinstansen, Miljødirektoratet for endelig behandling.

Miljødirektoratet har i brev datert 24.06.24 varslet mulig omgjøring av styrets vedtak, der de i hovedsak viser til at dispensadgangen i henhold til naturmangfoldsloven § 48 er en snever dispensasjonshjemmel og at de vurderer å omgjøre vedtaket av hensynet til verneinteressene. Kristiansand kommune har i brev datert 06.08 gitt sine merknader i saken som ligger vedlagt.

Naturvernforbundet har i brev datert 26.06.24 kommet med merknader der de forventer at styret omgjør vedtaket, da de mener tiltaket strider med formålet med vernet.

Verneområdestyret fattet følgende vedtak den 03.06.2024 i styresak 14/24:

Verneområdestyret for Oksøy-Ryvingen og Flekkefjord landskapsvernområder gir med hjemmel i naturmangfoldlovens § 48, dispensasjon til etablering av bro og radartårn ved Daudmannsholmen på Flekkerøy innenfor Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde.

Begrunnelse:

Det vurderes at tiltakene ligger innenfor skånsom tilrettelegging i henhold til retningslinjene i forvaltningsplanen side 34, pkt. 1.

Verneforskriften

Formålet med vernet fremgår av verneforskriften § 2, som lyder: «Formålet med OksøyRyvingen landskapsvernområde er å ta vare på et sammenhengende og egenartet skjærgårdslandskap lite preget av tekniske inngrep, og som er representativt for sørlandskysten. Dette skjærgårdslandskapet karakteriseres av en sjøoverflate som brytes opp av mange lave, avslepne øyer, holmer og skjær, med tilhørende naturtyper, flora, fauna, kulturminner og kulturlandskap, herunder kystlynghei og de karakteristiske uthavnene. Allmennheten skal ha mulighet til naturopplevelser gjennom utøvelse av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging». «Området er vernet mot inngrep som vesentlig kan endre eller virke inn på landskapets art eller karakter», og innenfor området er det, med unntak av tiltak nevnt i verneforskriften § 3 punkt 1.2 og 1.3, forbud mot inngrep som bl.a. «oppføring av bygninger, andre anlegg, vegbygging, graving, sprening, bryting av stein, bakkeplanering m.m.», jf. verneforskriften § 3 punkt 1.1.

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi tillatelse til: Skånsom tilrettelegging for friluftsliv i samsvar med forvaltningsplan (tilrettelegging i samsvar med godkjent forvaltningsplan for skjærgårdsparkens friluftsområder krever ikke søknad (jf § 3 punkt 1.3 pkt i)).

Tiltaket om bygging av bro og radartårn i dette tilfelle, er imidlertid utenom defenisjon skånsom tilrettelegging. Det finnes ikke en spesifisert dispensasjonshjemmel for kunne tillate dispensasjon til bygging av bro og etablering av radartårn i verneforskriften. Søknaden må derfor vurderes etter den generelle dispensasjonsbestemmelsen naturmangfoldloven (nml.) § 48. Nml. § 48 skal være en sikkerhetsventil for tiltak som ikke kunne forutses eller spesielle/særskilte tilfeller som ikke ble vurdert på vernetidspunktet. Bestemmelsen åpner for at det kan gis dispensasjon dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig. Verneforskriften må ikke uthules gjennom omfattende dispensasjonspraksis. Vilåret om at tiltaket ikke strider mot formålet med vernet, eller legger grunnlaget for en utvikling som på sikt kan skade verneinteressene, innebærer at det skal vurderes om tiltaket strider med de overordnede målsettinger for verneområdet eller mot verneformålet samlet sett. Tiltak som er i strid med verneverdiene vil med få unntak også være i strid med verneformålet. Det skal vektlegges at verneformålet ikke skal svekkes ved en bit- for-bit forvaltning, og at tiltak som i seg selv ikke har negativ verdi kan generere annen uheldig virksomhet. Konsekvensene av en dispensasjon, for eksempel om andre kan tenkes å søke dispensasjon på samme grunnlag, skal vektlegges.

Naturmangfoldsloven

I henhold til Naturmangfoldsloven § 7, skal prinsippene i §§ 8-12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, og vurderingen skal fremgå av beslutningen.

Forvaltningsplanen

I forvaltningsplanen kapittel 4.2, er det angitt retningslinjer for tiltak knyttet til friluftsliv og universell utforming innenfor verneområdet. I forhold til universell utforming gjelder blant annet følgende retningslinjer: «Tiltakene bør legges til utvalgte områder innenfor den enkelte

kommune hvor forholdene ligger til rette for det og hvor graden av øvrig tilrettelegging allerede er høy»

Forslaget ble satt opp mot forvalters innstilling. **Styrets vedtak – vedtatt mot 1 stemme:**

Vedtak

Verneområdestyret for Oksøy-Ryvingen og Flekkefjord landskapsvernområder gir med hjemmel i naturmangfoldlovens § 48, dispensasjon til etablering av bro og radartårn ved Daudmannsholmen på Flekkerøy innenfor Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde.

Vurdering

Hjemmelsgrunnlag og vurdering av tiltaket er beskrevet i styresak 14/24 datert 03.06.2024. Klagen er sendt innenfor klagefristen til å klage, og må derfor anses som gyldig.

Hovedmomentene i klagen fra Statsforvalteren i Agder er knyttet opp mot blant annet at tiltaket som en ny bro vil ligge utenfor skånsom tilrettelegging for friluftslivet i henhold til verneforskriften. Tilrettelegging for et radartårn vil og være utenfor defenisjonen av begrepet friluftsliv i denne sammenheng. Både Statsforvalteren og Miljødirektoratet viser til at bruk av § 48 i naturmangfoldsloven er en veldig snever dispensasjonsadgang. Dette er og noe verneområdeforvalter har kommentert overfor styret og gjennom saksfremlegg. Som Statsforvalteren skriver i klagen:

«Adgangen til å gi dispensasjon etter nml. § 48 er snever. Av forarbeidene til naturmangfoldloven (Ot.prp. nr. 52 (2008-2009) s. 424) og Rundskriv om forvaltning av verneforskrifter (M106-2014), fremgår at bestemmelsen ikke kan anvendes for å utvide den rammen som er trukket opp i vernevedtaket, og at den er en sikkerhetsventil som skal fange opp uforutsette tilfeller eller spesielle/særlige tilfeller som ikke ble vurdert på vernetidspunktet.

Videre innebærer kravet om at tiltaket ikke skal påvirke verneverdiene nevneverdig, at terskelen for å anse verneverdiene for å bli påvirket, er svært lav. Av ovennevnte forarbeider fremgår at bestemmelsen først og fremst gjelder bagatellmessige inngrep eller forbigående forstyrrelser. I ovennevnte rundskriv står det at: «Det kan bare dispenseres i de tilfeller tiltaket vil ha ubetydelig eller begrenset virkning for verneverdiene. Dette kan være ved midlertidig eller forbigående forstyrrelser, eller enkeltstående aktiviteter eller tiltak».

De omsøkte tiltak er permanente tiltak, og faller således ikke inn under kategoriene «midlertidig eller forbigående forstyrrelser», eller «enkelstående aktivitet eller tiltak». Tiltakene, en universelt utformet bro og et radartårn på 19,2 m, er også tiltak som samlet sett vil utgjøre et relativt stort inngrep i landskapsvernområdet. Tiltakene utgjør også hver for seg relativt store inngrep. Særlig radartårnet, men også broen slik den er skissert, vil fremstå som dominerende elementer i landskapet. Etter vår vurdering kan ikke disse tiltakene anses som bagatellmessige inngrep, med ubetydelig/begrenset virkning på verneverdiene.»

Verneområdeforvalter viser i sin helhet, til vurderingene som er gjort i saksfremmlegget 14/24 og viser til at disse to tiltakene med oppføring av bro og etablering og radartårn vil være i strid med formålet med vernet. Klagen fra Statsforvalteren i Agder støtter opp om de vurderingene som verneområdeforvalter gjorde i saksutredningene i sak 14/24.

Verneområdeforvalter vil også minne verneområdestyret viktigheten av på forhånd før styremøter og ha utarbeidet skriftlige forslag og vurderinger, i saker der de foreslår en annen

innstilling/vurdering enn det som er fremlagt av verneområdeforvalter i styremøter. Det må gjøres vurderinger i forhold til verneforskriften og naturmangfoldloven. Det vil være med å redusere sannsynligheten for saksbehandlingsfeil.

Konklusjon

Det anbefales derfor å omgjøre styresak 14/24 den 03.06.2024, til at det gis avslag på søknad om etablering av bro og radartårn ved Daudmannsholmen på Flekkerøy innenfor Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde.

Verneområdestyret for Oksøy-Ryvingen og
Flekkefjord landskapsvernområd

Saksbehandler, innvalgstelefon

Pia Karine Hem Molaug, 37 01 75 35

Postboks 504
4804 ARENDAL

Klage på vedtak av 03.06.2024, utvalgssak 14/24 - Etablering av bro og radartårn - Daudmannsholmen på Flekkerøy, Kristiansand kommune - Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde

Vi viser til oversendelse av vedtak av 03.06.2024, utvalgssak 14/24, mottatt her den 05.06.2024.

Statsforvalteren i Agder påklager herved, med hjemmel i *lov om forvaltning av naturens mangfold* § 62 tredje ledd, verneområdestyret for Oksøy-Ryvingen og Flekkefjord landskapsvernområder sitt vedtak av 03.06.2024, utvalgssak 14/24.

Vedtaket kreves omgjort slik at søknaden om dispensasjon for etablering av bro og radartårn avslås.

Verneområdestyret for Oksøy-Ryvingen og Flekkefjord landskapsvernområder (ORF) fattet den 03.06.2024 følgende vedtak, utvalgssak 14/24, mot verneområdeforvalters innstilling:

«Verneområdestyret for Oksøy-Ryvingen og Flekkefjord landskapsvernområder gir med hjemmel i naturmangfoldlovens § 48, dispensasjon til etablering av bro og radartårn ved Daudmannsholmen på Flekkerøy innenfor Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde.»

Statsforvalterens vurdering av vilkårene for klage

Aktuelle vedtak av 03.06.2024 er et enkeltvedtak, jf. *lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker* (fv.) § 2 første ledd bokstavene a) og b), som er gjenstand for klage, jf. fv. § 28 første ledd. Statsforvalteren har klagerett, jf. *lov om forvaltning av naturens mangfold* (nml.) § 62 tredje ledd. Melding om vedtak med saksprotokoll er mottatt her den 05.06.2024, og klagen er fremsatt innen tre uker, og slik at vår klage er rettidig fremsatt, jf. fv. § 29.

Juridisk grunnlag

Omsøkte tiltak vil bli liggende innenfor Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde, som ble vernet ved Kronprinsreg.res. 29. april 2005, jf. *forskrift om Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde, Kristiansand, Søgne og Mandal kommuner, Aust-Agder* (heretter verneforskriften). Formålet med aktuelle landskapsvernområde fremgår av verneforskriften § 2:

«Formålet med Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde er å ta vare på et sammenhengende og egenartet skjærgårdslandskap lite preget av tekniske inngrep, og som er representativt for sørlandskysten. (...).

Allmennheten skal ha mulighet til naturopplevelser gjennom utøvelse av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging».

Det fremgår av verneforskriften § 3 punkt 1.1 at «Området er vernet mot inngrep som vesentlig kan endre eller virke inn på landskapets art eller karakter». Det fremgår videre at «Med de unntak som følger av punkt 1.2 og 1.3 i forskriften er det forbud mot inngrep som: Oppføring og ombygging av bygninger, brygger og andre anlegg (...), opparbeiding og merking av stier, løyper o.l. (...)». Det er eksplisitt uttrykt at listen ikke er uttømmende.

Etter verneforskriften § 3 punkt 1.3 bokstav i), kan forvaltningsmyndigheten gi tillatelse til «Skånsom tilrettelegging for friluftsliv i samsvar med forvaltningsplan, jf. § 5 (...)». I tilfeller som ikke omfattes av de spesifiserte unntaksbestemmelsene i verneforskriften, kan forvaltningsmyndigheten gjøre unntak fra et vernevedtak «dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig», jf. nml. § 48.

Tiltakene vil videre bli liggende innenfor statlig sikra friluftslivsområde (ID: FS00002694; Områdenavn: *Høyfjell-Bestemorsmed*), hvor Miljødirektoratet er grunneier. Aktuelle område er i kommuneplanens arealdel for Kristiansand 2024-2035, vedtatt den 28.02.2024, avsatt til landbruks-, natur- og friluftsområde (LNF-område), med hensynssone *båndlegging etter lov om naturvern* (H720) og *hensyn bevaring bygning og annet kulturmiljø* (#1).

Statsforvalterens vurdering av vedtak av 03.06.2024

De omsøkte tiltak er i strid med forbudet i verneforskriften § 3 punkt 1.1. Verneområdestyret for ORF har behandlet saken, og gitt dispensasjon for omsøkte tiltak etter nml. § 48 første ledd; med følgende begrunnelse: «Det vurderes at tiltakene ligger innenfor skånsom tilrettelegging i henhold til retningslinjene i forvaltningsplanen side 34, pkt. 1».

I begrunnelsen for vedtaket vises det til verneforskriftens bestemmelser om skånsom tilrettelegging, samtidig som det gis dispensasjon etter nml. § 48. Det bemerkes at man enten skal vurdere en sak etter de spesifiserte dispensasjonsbestemmelsene i en verneforskrift eller etter nml. § 48; og slik at nml. § 48 (kun) skal benyttes i de tilfeller der det aktuelle tiltaket ikke er omfattet av de spesifiserte bestemmelsene. Verneområdeforvalter har i saksfremstillingen vurdert at de her omsøkte tiltakene faller utenfor begrepet «skånsom tilrettelegging», og vurdert saken etter nml. § 48. Dispensasjonen er også gitt med hjemmel i denne bestemmelsen.

Etter vår vurdering, omfattes ikke omsøkte tiltak av verneforskriften § 3 punkt 1.3 bokstav i), om «skånsom tilrettelegging», og slik at det er riktig å behandle saken etter nml. § 48. En universelt utformet bro og et radartårn på 19,2 m, slik som nærmere beskrevet i prospektet utarbeidet av Flekkerøy vel, kan ikke anses som «skånsom tilrettelegging» etter en naturlig, språklig forståelse av begrepet. Tiltakene er heller ikke omtalt i forvaltningsplanen for Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde, jf. krav i aktuelle bestemmelser; «i samsvar med forvaltningsplan». Når det gjelder radartårnet, mener vi også at oppføring av et sådan ikke kan anses å være «tilrettelegging for friluftsliv», da et slikt tiltak ikke har noen funksjon knyttet direkte til selve utøvelsen av friluftsliv.

Adgangen til å gi dispensasjon etter nml. § 48 er snever. Av forarbeidene til naturmangfoldloven (Ot.prp. nr. 52 (2008-2009) s. 424) og Rundskriv om forvaltning av verneforskrifter (M106-2014), fremgår at bestemmelsen ikke kan anvendes for å utvide den rammen som er trukket opp i vernevedtaket, og at den er en sikkerhetsventil som skal fange opp uforutsette tilfeller eller spesielle/særlige tilfeller som ikke ble vurdert på vernetidspunktet.

Videre innebærer kravet om at tiltaket ikke skal påvirke verneverdiene nevneverdig, at terskelen for å anse verneverdiene for å bli påvirket, er svært lav. Av ovennevnte forarbeider fremgår at bestemmelsen først og fremst gjelder bagatellmessige inngrep eller forbigående forstyrrelser. I ovennevnte rundskriv står det at: «Det kan bare dispenseres i de tilfeller tiltaket vil ha ubetydelig eller begrenset virkning for verneverdiene. Dette kan være ved midlertidig eller forbigående forstyrrelser, eller enkeltstående aktiviteter eller tiltak».

De omsøkte tiltak er permanente tiltak, og faller således ikke inn under kategoriene «midlertidig eller forbigående forstyrrelser», eller «enkelstående aktivitet eller tiltak». Tiltakene, en universelt utformet bro og et radartårn på 19,2 m, er også tiltak som samlet sett vil utgjøre et relativt stort inngrep i landskapsvernområdet. Tiltakene utgjør også hver for seg relativt store inngrep. Særlig radartårnet, men også broen slik den er skissert, vil fremstå som dominerende elementer i landskapet. Etter vår vurdering kan ikke disse tiltakene anses som bagatellmessige inngrep, med ubetydelig/begrenset virkning på verneverdiene.

Ut fra ovennevnte, mener vi det er klart at omsøkte tiltak vil påvirke verneverdiene «nevneverdig», og at tiltakene også vil være i strid med verneformålet i verneforskriften, både på kort og lang sikt. Vilkårene for dispensasjon etter nml. § 48 er således ikke oppfylt, og det er følgelig ikke adgang til å gi dispensasjon for omsøkte tiltak.

Særskilt ad. begrunnelsen i vedtak av 03.06.2024

Vi vil også bemerke at det aktuelle vedtaket er svært mangelfullt begrunnet, og minner i denne sammenheng om kravene til begrunnelse av enkeltvedtak, jf. fvL. §§ 24 og 25 samt kravet i nml. § 48 fjerde ledd; «I dispensasjon etter første ledd skal begrunnelsen for vedtaket vise hvordan forvaltningsmyndigheten har vurdert virkningene som dispensasjonen kan få for verneverdiene, og hvilken vekt det er lagt på dette».

Saken er etter vår vurdering mangelfullt behandlet, ved at det ikke i tilstrekkelig grad fremgår hvordan vilkårene for dispensasjon er vurdert, hvilke hensyn som er vurdert eller hvordan disse er vektlagt. Begrunnelsen mangler også vurdering av virkning for verneverdiene, og hvordan dette er vektlagt. Uten at det har betydning for vår konklusjon her, vil vi påpeke at verneområdestyret for ORF sitt vedtak av 03.06.2024 således også fremstår å lide av saksbehandlingsfeil som kan medføre ugyldighet, da en tilstrekkelig begrunnelse for å gi dispensasjon ikke fremgår av vedtaket.

Konklusjon

Statsforvalteren i Agder påklager herved, med hjemmel i *lov om forvaltning av naturens mangfold* § 62 tredje ledd, verneområdestyret for Oksøy-Ryvingen og Flekkefjord landskapsvernområder sitt vedtak av 03.06.2024, utvalgssak 14/24.

Vedtaket kreves omgjort, slik at søknaden om dispensasjon for etablering av bro og radartårn ved/på Daudmannsholmen på Flekkerøy i Kristiansand kommune, innenfor Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde, avslås.

Vi ber om at klagen gis oppsettende virkning, jf. fvl. § 42.

Med hilsen

Kari Øiestad Schjelderup (e.f.)
administrasjonsdirektør

Pia Karine Hem Molaug
ass. miljøverndirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Statens naturoppsyn
Miljødirektoratet

Pb 525
Postboks 5672 Torgarden

4605 KRISTIANSAND S
7485 TRONDHEIM

Arkivsaksnummer: 2024/2322-0

Saksbehandler: Ronny Skansen

Dato: 27.05.2024

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Verneområdestyret ORF	14/24	03.06.2024

Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde - Søknad om dispensasjon til oppføring av bro og etablering av radartårn ved Daudmannsholmen på Flekkerøy - Kristiansand kommune

Innstilling fra forvalter

Verneområdestyret for Oksøy-Ryvingen og Flekkefjord landskapsvernområder avslår med hjemmel i naturmangfoldlovens, § 48, søknad om etablering av bro og radartårn ved Daudmannsholmen på Flekkerøy innenfor Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde.

--- slutt på innstilling ---

Saksprotokoll i Verneområdestyret ORF - 03.06.2024

Behandling

Behandlet under styremøte den 03. juni 2024.

Forslag fra Hannah Teigland:

Verneområdestyret for Oksøy-Ryvingen og Flekkefjord landskapsvernområder gir med hjemmel i naturmangfoldlovens § 48, dispensasjon til etablering av bro og radartårn ved Daudmannsholmen på Flekkerøy innenfor Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde.

Begrunnelse:

Det vurderes at tiltakene ligger innenfor skånsom tilrettelegging i henhold til retningslinjene i forvaltningsplanen side 34, pkt. 1.

Verneforskriften

Formålet med vernet fremgår av verneforskriften § 2, som lyder: «Formålet med OksøyRyvingen landskapsvernområde er å ta vare på et sammenhengende og egenartet skjærgårdslandskap lite preget av tekniske inngrep, og som er representativt for sørlandskysten. Dette skjærgårdslandskapet karakteriseres av en sjøoverflate som brytes opp av mange lave, avslepne øyer, holmer og skjær, med tilhørende naturtyper, flora, fauna,

kulturminner og kulturlandskap, herunder kystlynghei og de karakteristiske uthavnene. Allmennheten skal ha mulighet til naturopplevelser gjennom utøvelse av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging». «Området er vernet mot inngrep som vesentlig kan endre eller virke inn på landskapets art eller karakter», og innenfor området er det, med unntak av tiltak nevnt i verneforskriften § 3 punkt 1.2 og 1.3, forbud mot inngrep som bl.a. «oppføring av bygninger, andre anlegg, vegbygging, graving, sprening, bryting av stein, bakkeplanering m.m.», jf. verneforskriften § 3 punkt 1.1.

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi tillatelse til: Skånsom tilrettelegging for friluftsliv i samsvar med forvaltningsplan (tilrettelegging i samsvar med godkjent forvaltningsplan for skjærgårdsparkens friluftsområder krever ikke søknad (jf § 3 punkt 1.3 pkt i)).

Tiltaket om bygging av bro og radartårn i dette tilfelle, er imidlertid utenom defenisjon skånsom tilrettelegging. Det finnes ikke en spesifisert dispensasjons hjemmel for kunne tillate dispensasjon til bygging av bro og etablering av radartårn i verneforskriften. Søknaden må derfor vurderes etter den generelle dispensasjonsbestemmelsen naturmangfoldloven (nml.) § 48. Nml. § 48 skal være en sikkerhetsventil for tiltak som ikke kunne forutses eller spesielle/særskilte tilfeller som ikke ble vurdert på vernetidspunktet. Bestemmelsen åpner for at det kan gis dispensasjon dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig. Verneforskriften må ikke uthules gjennom omfattende dispensasjonspraksis. Vilkåret om at tiltaket ikke strider mot formålet med vernet, eller legger grunnlaget for en utvikling som på sikt kan skade verneinteressene, innebærer at det skal vurderes om tiltaket strider med de overordnede målsettinger for verneområdet eller mot verneformålet samlet sett. Tiltak som er i strid med verneverdiene vil med få unntak også være i strid med verneformålet. Det skal vektlegges at verneformålet ikke skal svekkes ved en bit-for-bit forvaltning, og at tiltak som i seg selv ikke har negativ verdi kan generere annen uheldig virksomhet. Konsekvensene av en dispensasjon, for eksempel om andre kan tenkes å søke dispensasjon på samme grunnlag, skal vektlegges.

Naturmangfoldloven

I henhold til naturmangfoldloven § 7, skal prinsippene i §§ 8-12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, og vurderingen skal fremgå av beslutningen.

Forvaltningsplanen

I forvaltningsplanen kapittel 4.2, er det angitt retningslinjer for tiltak knyttet til friluftsliv og universell utforming innenfor verneområdet. I forhold til universell utforming gjelder blant annet følgende retningslinjer: «Tiltakene bør legges til utvalgte områder innenfor den enkelte kommune hvor forholdene ligger til rette for det og hvor graden av øvrig tilrettelegging allerede er høy»

Forslaget ble satt opp mot forvalters innstilling. **Styrets vedtak – vedtatt mot 1 stemme:**

Vedtak

Verneområdestyret for Oksøy-Ryvingen og Flekkefjord landskapsvernområder gir med hjemmel i naturmangfoldlovens § 48, dispensasjon til etablering av bro og radartårn ved Daudmannsholmen på Flekkerøy innenfor Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde.

Dokumenter i saken

Vedlegg:

- 1 Søknad - Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde - Kristiansand 1/71 - Flekkerøy - Daudmannsholmen - oppføring av bro, datert

Saksopplysninger

Kristiansand kommune søker om dispensasjon fra verneforskriften til oppføring av bro ut til Daudmannsholmen og montere radartårn på fundamentene til den gamle radaren på Daudmannsholmen på Flekkerøy innenfor Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde. Området ligger også innenfor statlig sikret friluftsområde.

Følgende står blant annet i søknaden (hele søknaden ligger som vedlegg): *«Parkvesenet vurderer tiltakene som positivt for allmenhetens friluftsbuk. Tiltaket innebærer også tilgang til- og gjenoppføring av forsvarshistoriske elementer fra 2. verdenskrig. Nærmere beskrivelse av tiltakene ligger i vedlagte prospekt utarbeidet av Flekkerøy vel.»*

Siden prosjektet innebærer tiltak i landskapsvernområde og motorisert transport i forbindelse med bygging og drift søker Kristiansand kommune med dette om tillatelse til oppføring av tiltak som vist i vedlagte prospekt inkludert nødvendig kjøring på veien fra Høyfjellet og ut til anlegget.

Det vil være Flekkerøy vel som er byggherre og som vil stå for drift av tiltakene etter egen avtale med kommunen som forvalter av det statlig sikrede friluftsområdet. Utkast til denne avtalen følger vedlagt.

Denne søknad sendes også Agder fylkeskommune siden tiltakene ligger innenfor arealer som har status som statlig sikret friluftsområde. Kommunens vurdering er at tiltaket er i tråd med områdets status som statlig sikret friluftsområde, og vi ber om fylkeskommunens aksept til tiltakene.»

Hjemmelsgrunnlag

- Forskrift om Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde, Kristiansand, Søgne og Mandal kommuner, Vest-Agder, fastsatt ved Kronprinsreg.res. 29. april 2005 (verneforskriften).
- Lov om forvaltning av naturens mangfold av 19.06.2009 (naturmangfoldloven/nml.).
- Forvaltningsplan for Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde, godkjent i oktober 2010 (forvaltningsplanen).

Verneforskriften

Formålet med vernet fremgår av verneforskriften § 2, som lyder: «Formålet med Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde er å ta vare på et sammenhengende og egenartet skjærgårdslandskap lite preget av tekniske inngrep, og som er representativt for sørlandskysten. Dette skjærgårdslandskapet karakteriseres av en sjøoverflate som brytes

opp av mange lave, avslepne øyer, holmer og skjær, med tilhørende naturtyper, flora, fauna, kulturminner og kulturlandskap, herunder kystlynghei og de karakteristiske uthavnene.

Allmennheten skal ha mulighet til naturopplevelser gjennom utøvelse av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging».

«Området er vernet mot inngrep som vesentlig kan endre eller virke inn på landskapets art eller karakter», og innenfor området er det, med unntak av tiltak nevnt i verneforskriften § 3 punkt 1.2 og 1.3, forbud mot inngrep som bl.a. «oppføring av bygninger, andre anlegg, vegbygging, graving, sprening, bryting av stein, bakkeplanering m.m.», jf. verneforskriften § 3 punkt 1.1.

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi tillatelse til: Skånsom tilrettelegging for friluftsliv i samsvar med forvaltningsplan (tilrettelegging i samsvar med godkjent forvaltningsplan for skjærgårdsparkens friluftsområder krever ikke søknad (jf § 3 punkt 1.3 pkt i)). Tiltaket om bygging av bro og radartårn i dette tilfelle, er imidlertid utenom defenisjon skånsom tilrettelegging.

Det finnes ikke en spesifisert dispensasjonshjemmel for kunne tillate dispensasjon til bygging av bro og etablering av radartårn i verneforskriften. Søknaden må derfor vurderes etter den generelle dispensasjonsbestemmelsen naturmangfoldloven (nml.) § 48. Nml. § 48 skal være en sikkerhetsventil for tiltak som ikke kunne forutses eller spesielle/særskilte tilfeller som ikke ble vurdert på vernetidspunktet. Bestemmelsen åpner for at det kan gis dispensasjon dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig. Verneforskriften må ikke uthules gjennom omfattende dispensasjonspraksis.

Vilkåret om at tiltaket ikke strider mot formålet med vernet, eller legger grunnlaget for en utvikling som på sikt kan skade verneinteressene, innebærer at det skal vurderes om tiltaket strider med de overordnede målsettinger for verneområdet eller mot verneformålet samlet sett. Tiltak som er i strid med verneverdiene vil med få unntak også være i strid med verneformålet. Det skal vektlegges at verneformålet ikke skal svekkes ved en bit-for-bit forvaltning, og at tiltak som i seg selv ikke har negativ verdi kan generere annen uheldig virksomhet. Konsekvensene av en dispensasjon, for eksempel om andre kan tenkes å søke dispensasjon på samme grunnlag, skal vektlegges.

Naturmangfoldloven

I henhold til naturmangfoldloven § 7, skal prinsippene i §§ 8-12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, og vurderingen skal fremgå av beslutningen.

Forvaltningsplanen

I forvaltningsplanen kapittel 4.2, er det angitt retningslinjer for tiltak knyttet til friluftsliv og universell utforming innenfor verneområdet. I forhold til universell utforming gjelder blant annet følgende retningslinjer: «*Tiltakene bør legges til utvalgte områder innenfor den enkelte kommune hvor forholdene ligger til rette for det og hvor graden av øvrig tilrettelegging allerede er høy*»

Vurdering

Offentlig beslutningstaking som berører naturmangfoldet, skal bygge på et vitenskapelig kunnskapsgrunnlag så langt dette er rimelig, jf. naturmangfoldloven § 8. Det er ikke registrert noen truede eller rødlistede arter i området. Verneområdeforvalter mener at det foreliggende kunnskapsgrunnlaget gir tilstrekkelig informasjon om tiltakets konsekvenser for naturmiljøet i Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde til at det kan fattes vedtak i saken. Det legges her vekt på opplysninger som kommer frem i Naturbase, forvaltningsplan, informasjon i forbindelse med forarbeidet til vernet, samt informasjon i forbindelse med utarbeidelse av ny forvaltningsplan for Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde. «Føre-var-prinsippet» etter nml. § 9 har liten relevans i saken.

Etablering av bro ut til Daudmannsholmen, samt oppbygging av et radartårn vil være et relativt stort inngrep i et område som er relativt urørt på Flekkerøy innenfor Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde. Tiltakene er av en slik karakter at de ikke kan vurderes som skånsom tilrettelegging i verneforskriften. Søknaden skal derfor behandles etter den generelle dispensasjonshjemmelen i naturmangfoldloven. Terskelen for å gi dispensasjon etter § 48 i naturmangfoldloven er snever.

Formålet med Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde er blant annet å ta vare på et sammenhengende og egenartet skjærgårdslandskap lite preget av tekniske inngrep. Et av hovedmålene med etablering av landskapsvernområdet er å hindre videre utbygging i området. Her er det et tiltak om å lage bro ut på den ytterste holmen på Flekkerøy. Holmen i seg selv har også en funksjon i forhold til dyre- og fugleliv i området. Bygging av disse to tiltakene vil og kunne si å være et forstyrrende element i det urørte skjærgårdslandskapet i området. Radartårnet vil i seg selv ikke bli et kulturminne og må ses på som et nytt anlegg. Det er forståelig at en ønsker å formidle historien om andre verdenskrig, men reetablering av gamle radartårn innenfor et urørt område i verneområdet, må sies å komme i konflikt med selve verneformålet. Eventuelle slike rekonstruksjoner bør finne sted utenfor selve verneområdet hvis en ønsker det.

Naturen er under sterkt press for tiden og bevare de urørte elementene i verneområdene vil være svært viktig fremover. Hvis en bare ser utviklingen på Flekkerøy de siste ti årene er det snart bare i verneområdet det finnes grønt områder igjen. Å bevare de urørte elementene er og viktig for friluftslivet, da det og bør finnes muligheter for å oppleve natur uten tilrettelegging.

Det som også bør vektlegges i denne saken er at det finnes mange gode muligheter for friluftslivet i dag på Flekkerøy. Det gjelder også i forhold til at det er universelt tilrettelagt helt frem til Daudmannsholmen i dag, med broen som ble bygget i 2018. Tiltakene vil også være i strid med føringene i forvaltningsplanen som sier at universell tilrettelegging primært skal utføres i områder med høy grad av tilrettelegging fra før.

I forbindelse med søknaden må man vurdere den effekten tiltaket kan ha på verneverdiene i landskapsvernområde, jf. nml. § 10 om «økosystemtilnærming og samlet belastning». Å bygge disse tiltakene ut til den ytterste holme vil kunne være et forstyrrende element for dyre- og fuglelivet og bidra i negativ retning for verneverdiene. Etter § 12 i naturmangfoldloven, miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder vil det være mest hensiktsmessig å eventuelt legge slike tiltak andre steder.

Konklusjon

Verneområdeforvalter vurderer at tiltakene med bro og radartårn ved Daudmannsholmen vil kunne påvirke verneverdier og verneformålet i stor grad innenfor Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde. Tiltakene vil kunne endre landskapets art eller karakter. Tiltakene vil og være i strid med føringene i forvaltningsplanen. Grunnlaget for å kunne gi dispensasjon er derfor ikke tilstede.

Klagerett

Dette vedtaket kan påklages til Miljødirektoratet av en part eller annen med rettslig klageinteresse i saken, jf. forvaltningsloven § 28 tredje ledd, jf. § 2 tredje ledd. Klagefristen er 3 uker fra det tidspunkt underretning om vedtaket er kommet frem til vedkommende part, ev. fra den dag vedtaket første gang ble kunngjort, jf. forvaltningsloven § 29 første ledd. En eventuell erklæring om klage skal fremsettes for verneområdestyret for Oksøy-Ryvingen og Flekkefjord landskapsvernområder, og være undertegnet samt nevne det vedtak det klages over og den endring som ønskes, jf. forvaltningsloven § 32. Klagen bør begrunnes, og andre opplysninger av betydning for saken bør nevnes.

Med visse unntak har partene rett til å se sakens dokumenter, jf. forvaltningsloven §§ 18 og 19.

Verneområdestyret ORF
Postboks 788 Stoa
4809 ARENDAL

Statsforvalteren i Agder

20 FEB. 2024

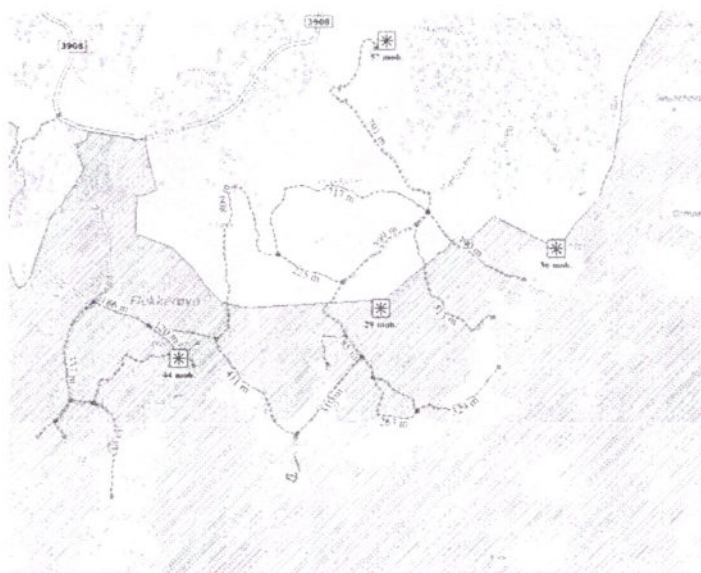
Vår ref.:
2024003784-1
(Bes oppgitt ved henvendelse)
Deres ref.:

Dato:
13.02.2024

Søknad om tiltak i landskapsvernområde og statlig sikret friluftsområde på gnr. 1, bnr. 71, Daudmannsholmen på Flekkerøy

Kristiansand kommune v/Parkvesenet er i dialog med Flekkerøy vel som ønsker å oppføre bro ut til Daudmannsholmen og montere radartårn på fundamentene til den gamle radaren på Daudmannsholmen.

Tiltakene er planlagt i området som vist i oversiktskart under:

Kartet viser omsøkt plassering av tiltak, markert med rød strek og sirkel ved Daudmannsholmen på Flekkerøy

Parkvesenet vurderer tiltakene som positivt for allmenhetens friluftsbbruk. Tiltaket innebærer også tilgang til- og gjenoppføring av forsvarshistoriske elementer fra 2. verdenskrig. Nærmere beskrivelse av tiltakene ligger i vedlagte prospekt utarbeidet av Flekkerøy vel.

Tiltakene ligger i statlig sikret friluftsområde og innenfor Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde.

Sikker digital post
www.kristiansand.kommune.no/kontakt-oss

E-postadresse
post@kristiansand.kommune.no

Postadresse
Postboks 4
4685 Nodeland

Besøksadresse
Rådhusgata 18
Kristiansand

Telefon
38 07 50 00

Nettadresse
www.kristiansand.kommune.no

Organisasjonsnummer
NO 820 852 982

Siden prosjektet innebærer tiltak i landskapsvernområde og motorisert transport i forbindelse med bygging og drift søker Kristiansand kommune med dette om tillatelse til oppføring av tiltak som vist i vedlagte prospekt inkludert nødvendig kjøring på veien fra Høyfjellet og ut til anlegget.

Det vil være Flekkerøy vel som er byggherre og som vil stå for drift av tiltakene etter egen avtale med kommunen som forvalter av det statlig sikrede friluftsområdet. Utkast til denne avtalen følger vedlagt.

Denne søknad sendes også Agder fylkeskommune siden tiltakene ligger innenfor arealer som har status som statlig sikret friluftsområde. Kommunens vurdering er at tiltaket er i tråd med området status som statlig sikret friluftsområde, og vi ber om fylkeskommunens aksept til tiltakene.

Tiltakene vil bli byggemeldt av Flekkerøy vel til plan- og bygg på vanlig måte.

Med hilsen

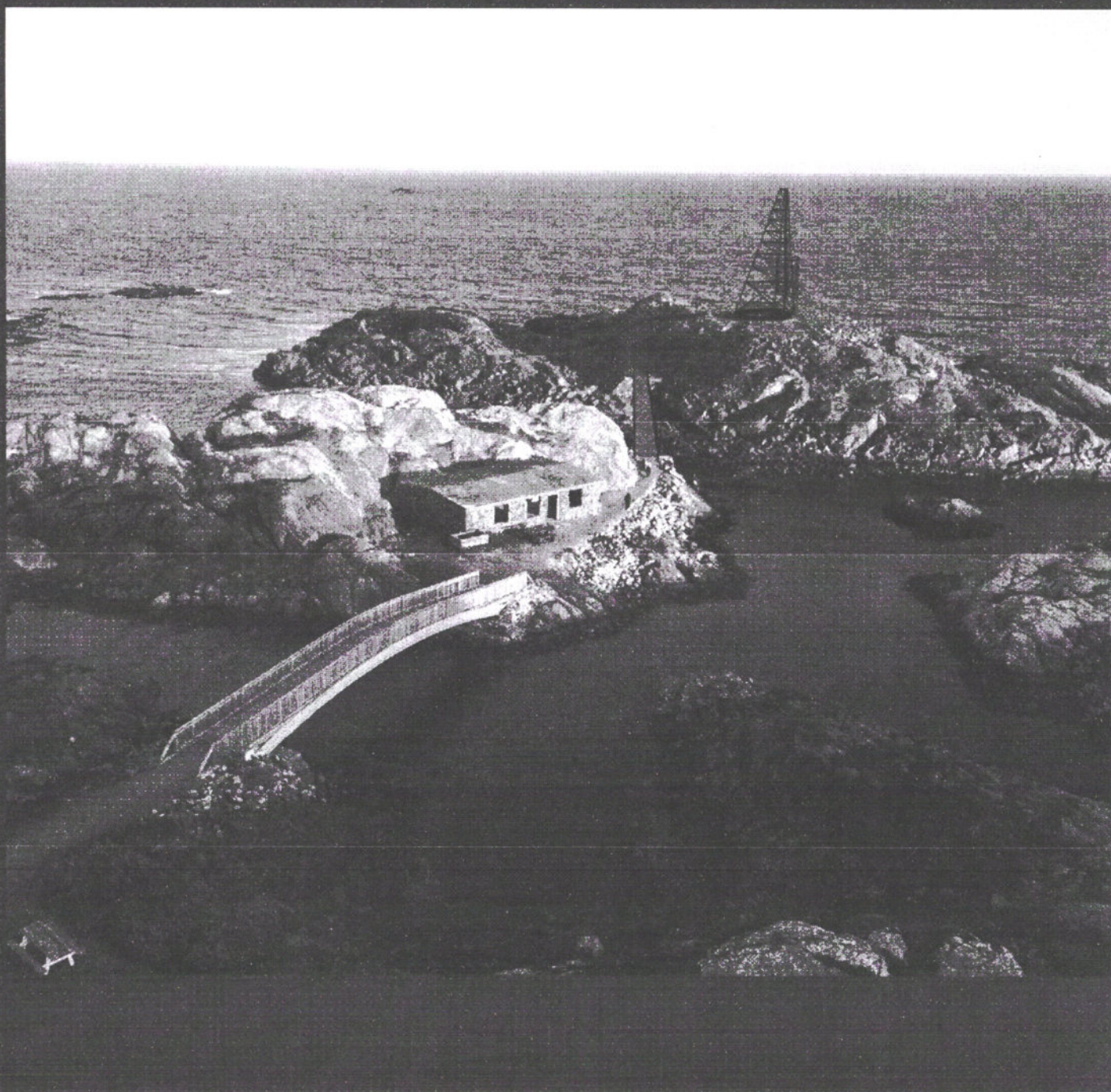
Aase M. Hørsdal
Parksjef

Trond Johanson
Rådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk og gyldig uten underskrift

Mottakere:: Verneområdestyret ORF, Statsforvalteren i Agder, Postboks 788 Stoa,
4809 ARENDAL
AGDER FYLKESKOMMUNE, Postboks 788 Stoa, 4809 ARENDAL

Daudmanns Den ytterste nøgne ø

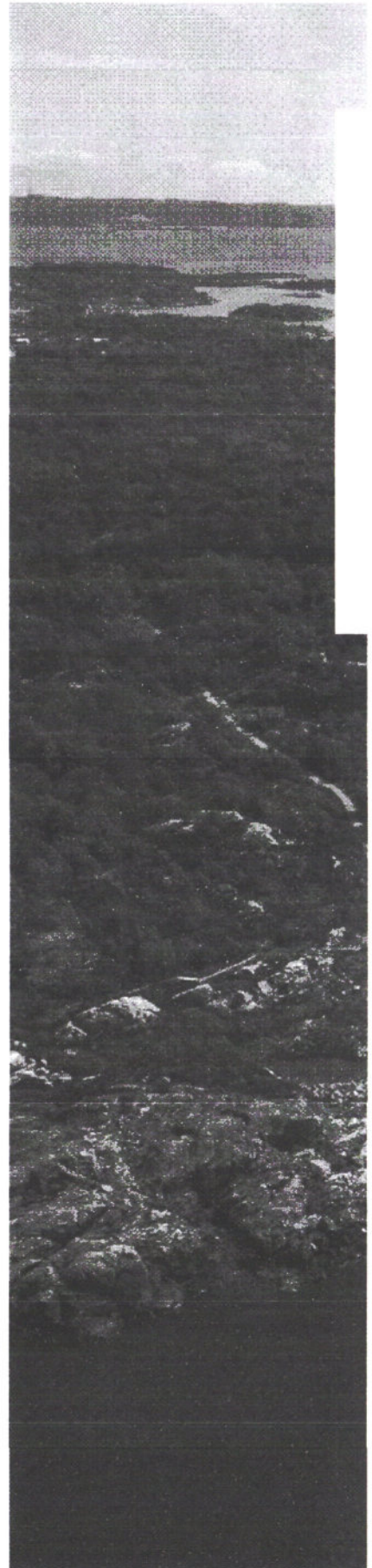

Innhold

Om prosjektet	12
Radaroversikt	16
Tilgjengelighet	18
Natur	20
Historie	24
Skipsvrak	26
Tegninger	28
Kontakt oss	36

Informasjonshefte om fremtiden for «Daudmanns».
Utformet av Flekkerøy Vel november 2023.

**Bli med oss ut og
opplev havet, de rå
naturkreftene og
et unikt krigsminne
på Daudmanns.
Et sted for alle.**

8.9.a1ce/a60_ece1.4ae1.8c44.125df8610ba5.298518f389

8.10 a1ce7a60-ecet.4ae1.8d44.125df8610b65.298518#390

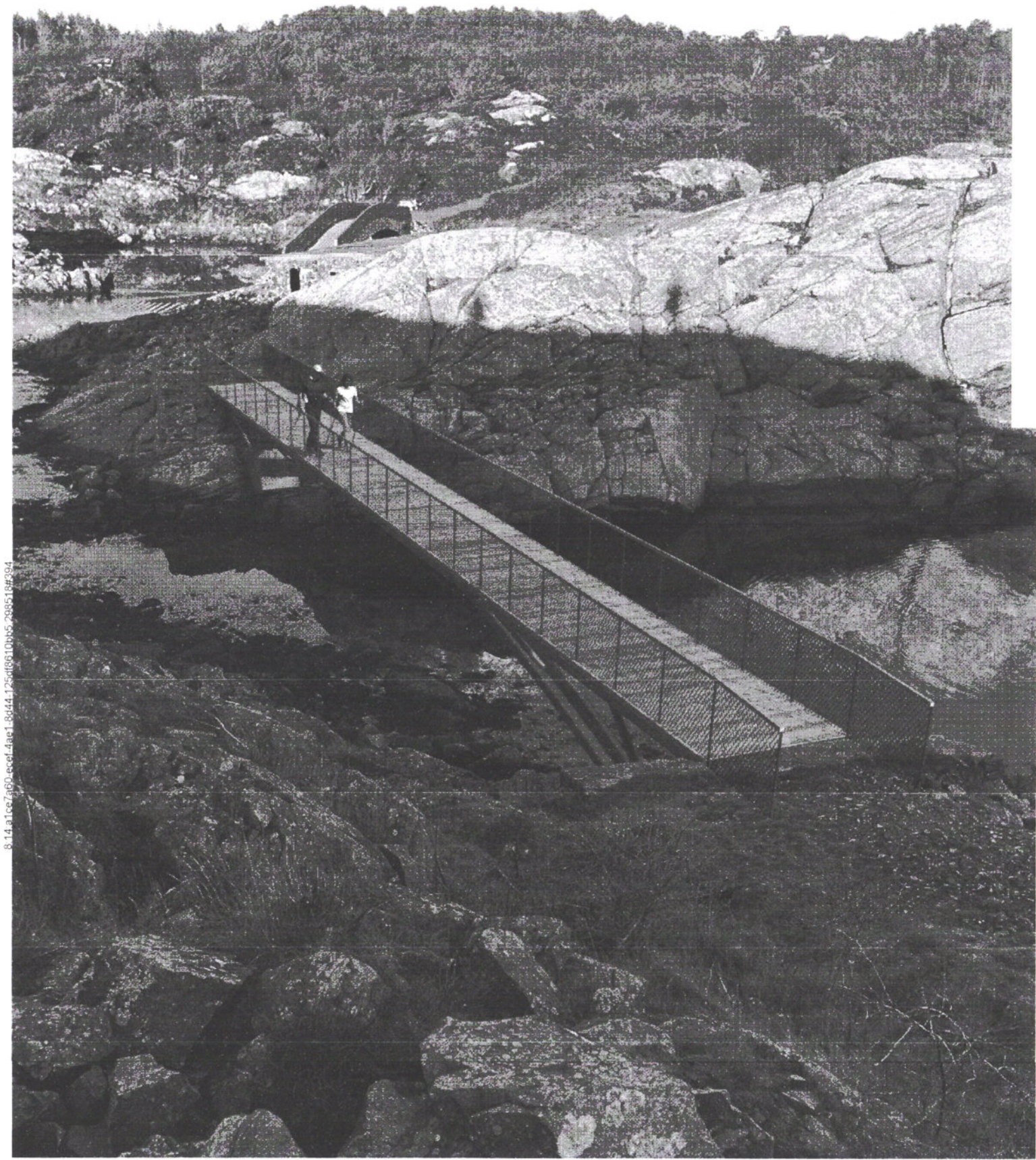
Henrik Ibsen tenkte kanskje ikke på Daudmannsholmen da han skrev diktet «Terje Vigen» i 1862, men få steder er vel beskrivelsen «den ytterste nøgne ø» mer dekkende enn her hvor neste fastland er kontinentet, og tunge havdønninger og saltholdig sjørokk vasker bort nesten alt livsgrunnlag.

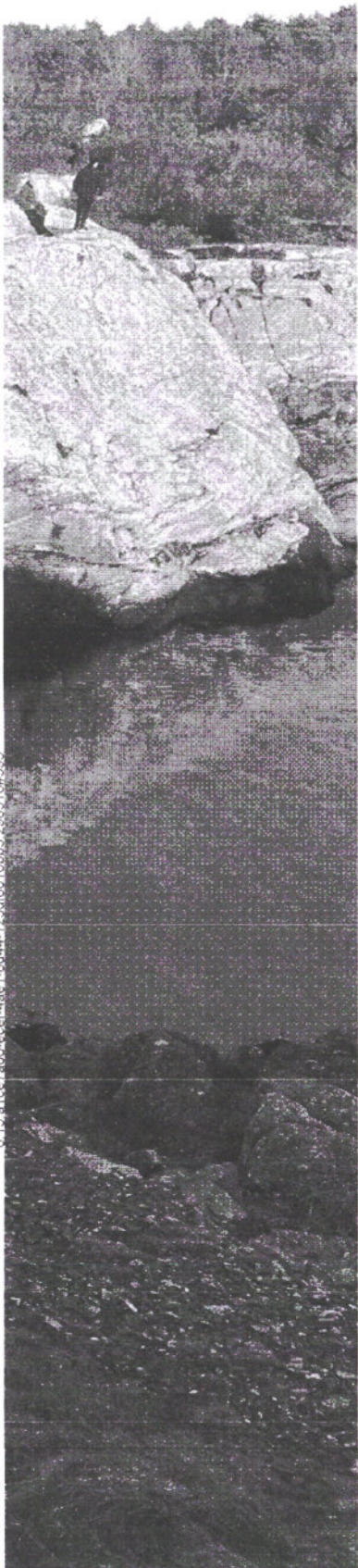
8_12_artice7_160_cxcel_4are1_8d44_1_25d18610bps_29855_18739

Broa til venstre er allerede finansiert og bygget. Steinhuset du ser i midten var radaroperasjonbygget under krigen, og broa til høyre skal nå søkes godkjent og finansiert sammen med radarmonumentet ute på selve Daudmanns.

8.14 a1cc7a60-ecf-4ae1-8d44-125cf8610bb5-299518#394

Her sees igjen broa som inngår i siste del av gjenoppbyggingen av Daudmanns. Denne gangbroa erstatter ei tysk bilbro i tre som kollapset allerede rundt år 1950. Vi er glade for at dagens ingeniører er mer treffsikre når det gjelder å beregne de kraftige traktvindene som oppstår i sundet her når det stormer fra sydlige retninger.

Her ser du den tyske bilbroen i tre som kollapset allerede rundt år 1950.

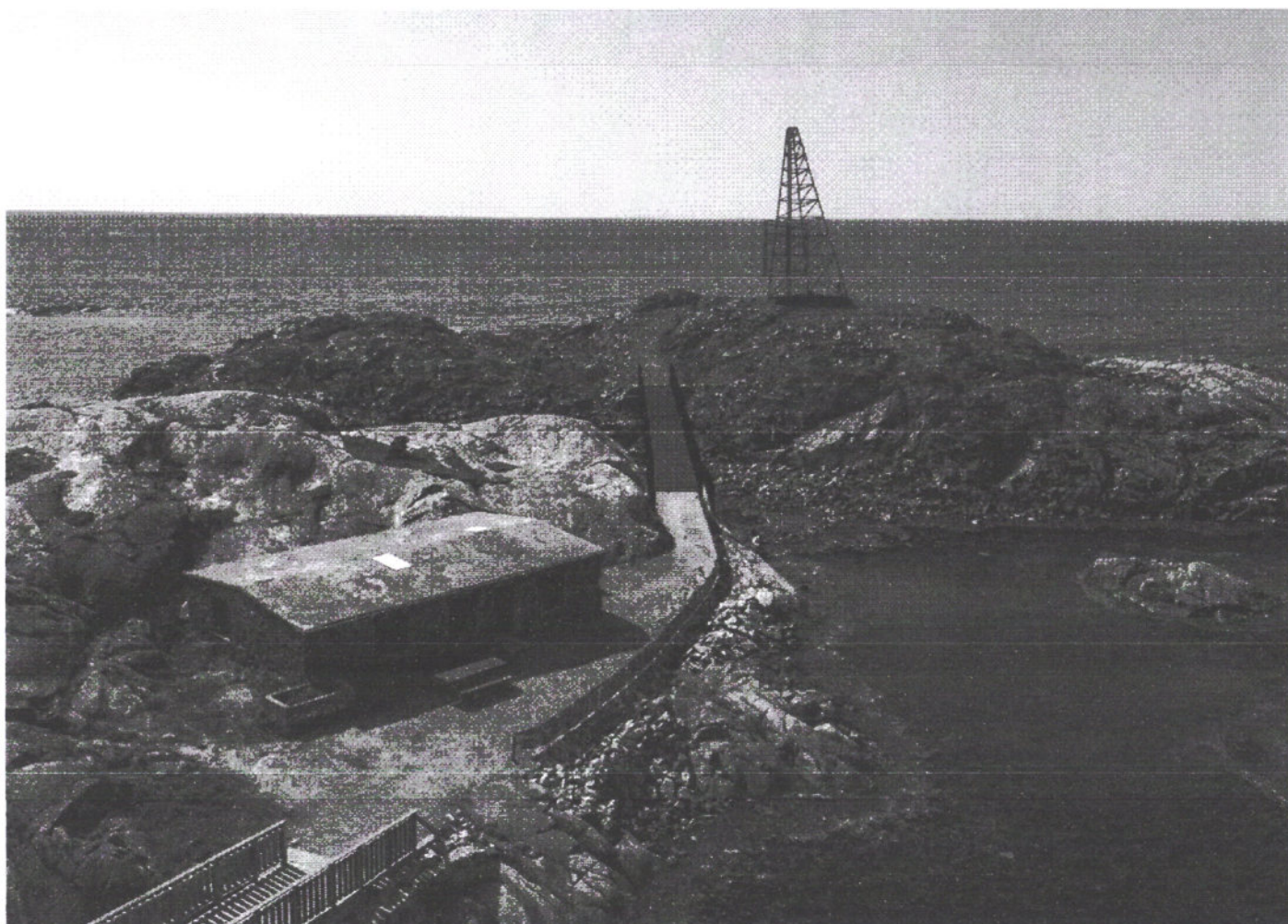
Foto: Frithjof Karlsen

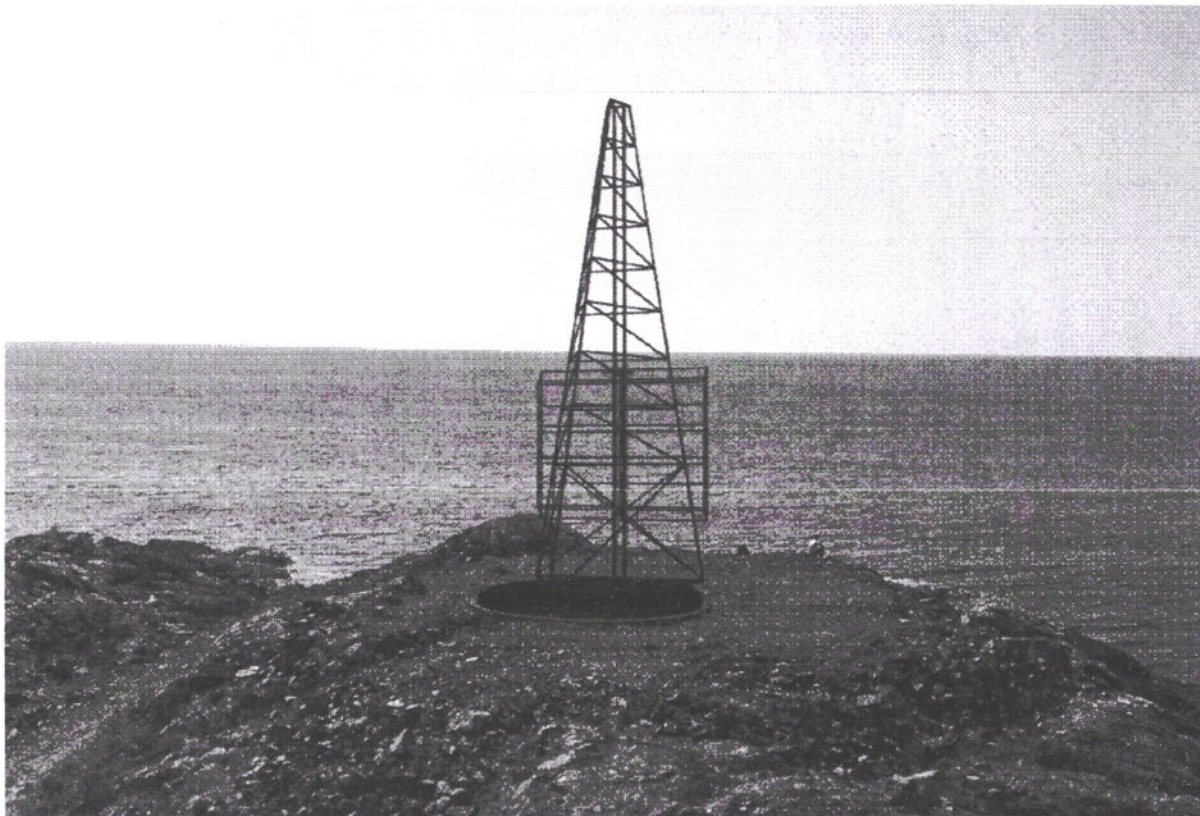
Om prosjektet

Daudmannsprosjektet omfatter flere severdigheter som vi i prosjektgruppa i Flekkerøy Vel ønsker å gjenskape sammen med Kristiansand kommunes parkvesen, fremtidige givere, dugnadsarbeidere og sponsorer.

Prosjektets visjon er å få tusener av personer ut på fottur gjennom pittoreske skogsområder for så å komme frem til Daudmanns – en unik plass både lokalt og nasjonalt.

Her skal du oppleve hvordan området og radaren så ut under krigen og samtidig lære om stedets viktige betydning da anlegget her ble betjent av inntil 200 tyske soldater. Prosjektet følger således opp riksantikvarens anbefaling om vern gjennom bruk. Første bro er bygget opp i tråd med dette prinsippet, og begge de originale landkarene er derfor en del av den første erstatningsbroa som ble åpnet i oktober 2019.

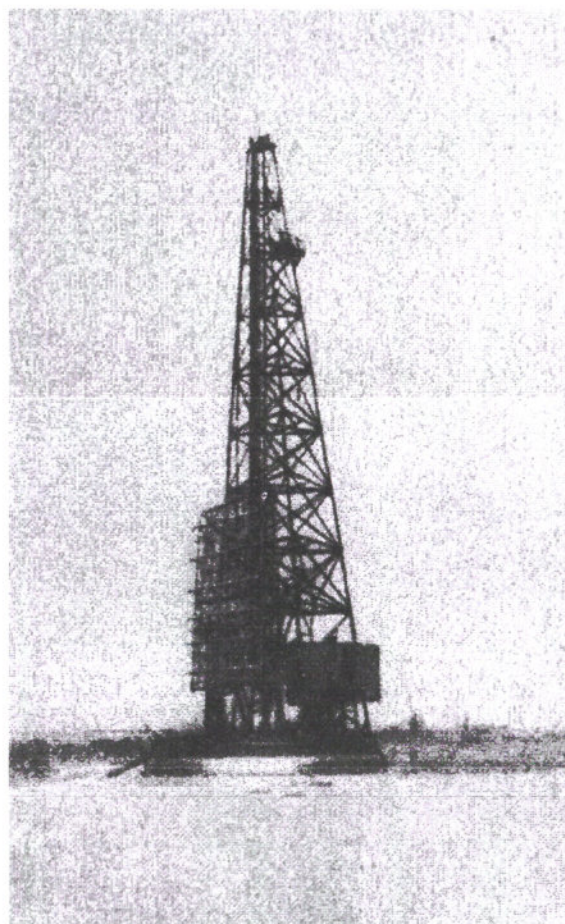

8 17 a1ce7a60.ecef.4ae1.8d44.125df6610bb5.298518#397

Radarmonumentet på toppen av Daudmanns gjenskaper – også dette oppå det originale betongfundamentet - tyskernes mest moderne radar, en Freya Fahrstuhl, som det kanskje bare fantes tre stykk av i hele verden ifølge kildene til konservator Endre Wrånes ved Kanonmuseet. Og radaren på Daudmanns var uansett den eneste som fantes i Norge.

Les mer om anleggets historiske betydning i informasjonen på side 24 fra Kanonmuseets konservator.

Freya Fahrstuhl, tyskernes mest moderne radar.

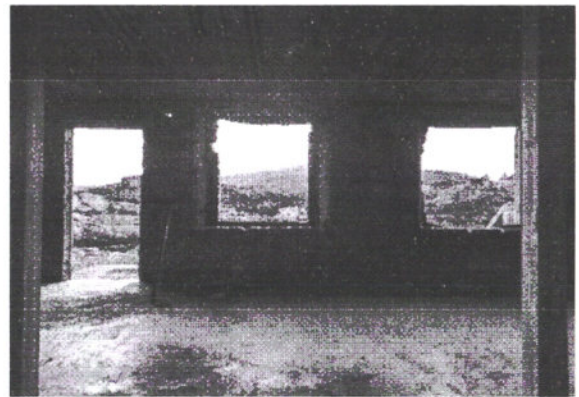
Her ses turveien ut
til Daudmanns som
er godt tilrettelagt for
rullestolbrukere.

Allikevel er kanskje den viktigste delen av visjonen vår rundt Daudmanns å skape en plass hvor alle - inkludert seniorborgere og rullestolbrukere - skal kunne komme seg helt ut på den ytterste nøgne ø for å nyte horisonten, havet og de voldsomme brenningene stedet jevnlig utsettes for. Alt på trygt vis selv om naturkreftene nok kan virke både fascinerende og skremmende. Spesielt når det stormer som best om vinteren.

Den sterke krigshistorien til Daudmanns skal vi også orientere om inne i det tyske radaroperasjonbygget som i ettertida har blitt hetende Steinhuset. Her vil du få utdypende forståelse for hele Stellung Flieder og de fem radarene som var plassert her syd på Flekkerøy pluss Kriegsmarinens skyteradar til kanonen på Møvig som sto på Brattåsen like vest for Daudmanns.

Som om ikke dette var nok til å få deg ut på tur, ligger Daudmanns innenfor landskapsverneområdet Oksøy Ryvingen med sine store naturverdier både under havflaten og der havet brytes av lave, avslepte øyer, holmer og skjær langs kysten fra Kristiansand til Mandal. Les mer om landskapsvernområdet Oksøy Ryvingen på side 20.

Radaroversikt

2. Møvik fort

3. Brattåsen
Skyteradar – FuM015
Scheer

4. Odderøya fo

5. Kommandosentral for Mø

6. Operasjonsse
Stellung Flieder

1. Daudmannsholmen
Freya Fahrstuhl

1. Daudmannsholmen
Freya Fahrstuhl
Freya LZ

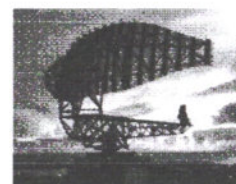
2. Møvik fort

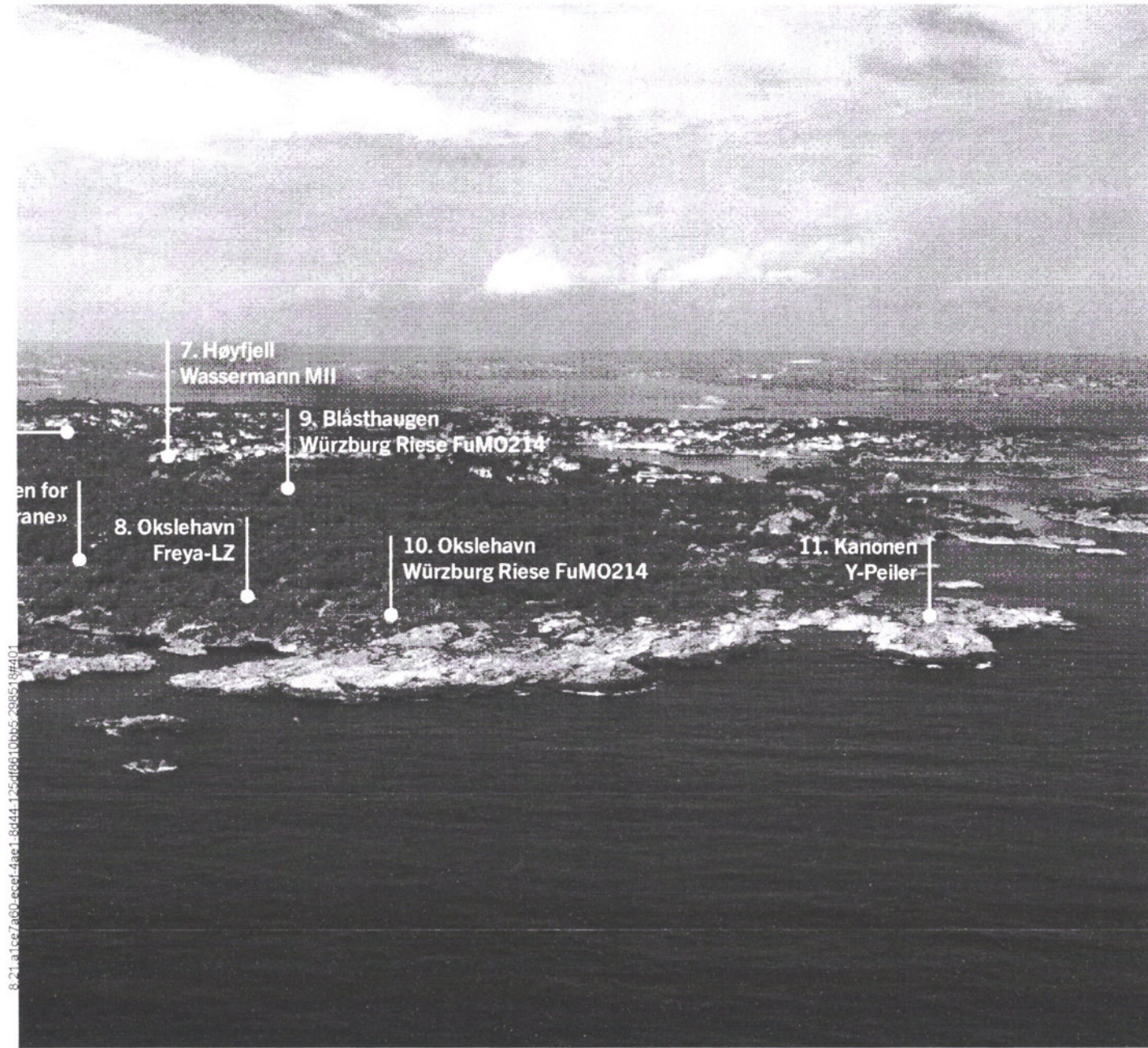
3. Brattåsen
Würzburg Riese
Skyteradar for
kanonene på Møvik
FuM015 Scheer

4. Odderøya fort

5. Høyfjell
kommandosentral,
Flekkerøy
for Møvik fort

en for
rane»

7. Høyfjell
Wassermann MII

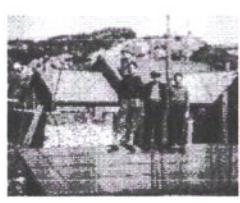
9. Blåsthaugen
Würzburg Riese FuMO214

8. Okslehavn
Freya-LZ

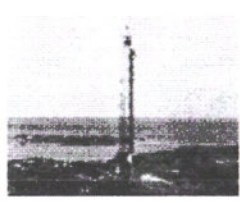
10. Okslehavn
Würzburg Riese FuMO214

11. Kanonen
Y-Peiler

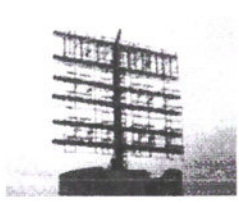
8.21.a1cc7a60_eccf4ae1_8444_125c18610bb5_2985187401

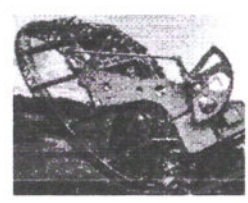
6. Operasjonssentralen
for Stellung Flieger
«Murane»

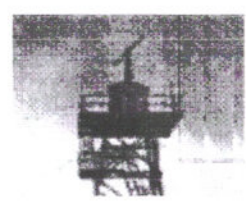
7. Høyfjell
Wassermann MII

8. Okslehavn
Würzburg Riese
Freya-LZ

9. og 10. Blåsthaugen
og Okslehavn
Würzburg Riese
FuMO214

11. Kanonen
Y-Peiler
(avstandsmåler)

Tilgjengelighet

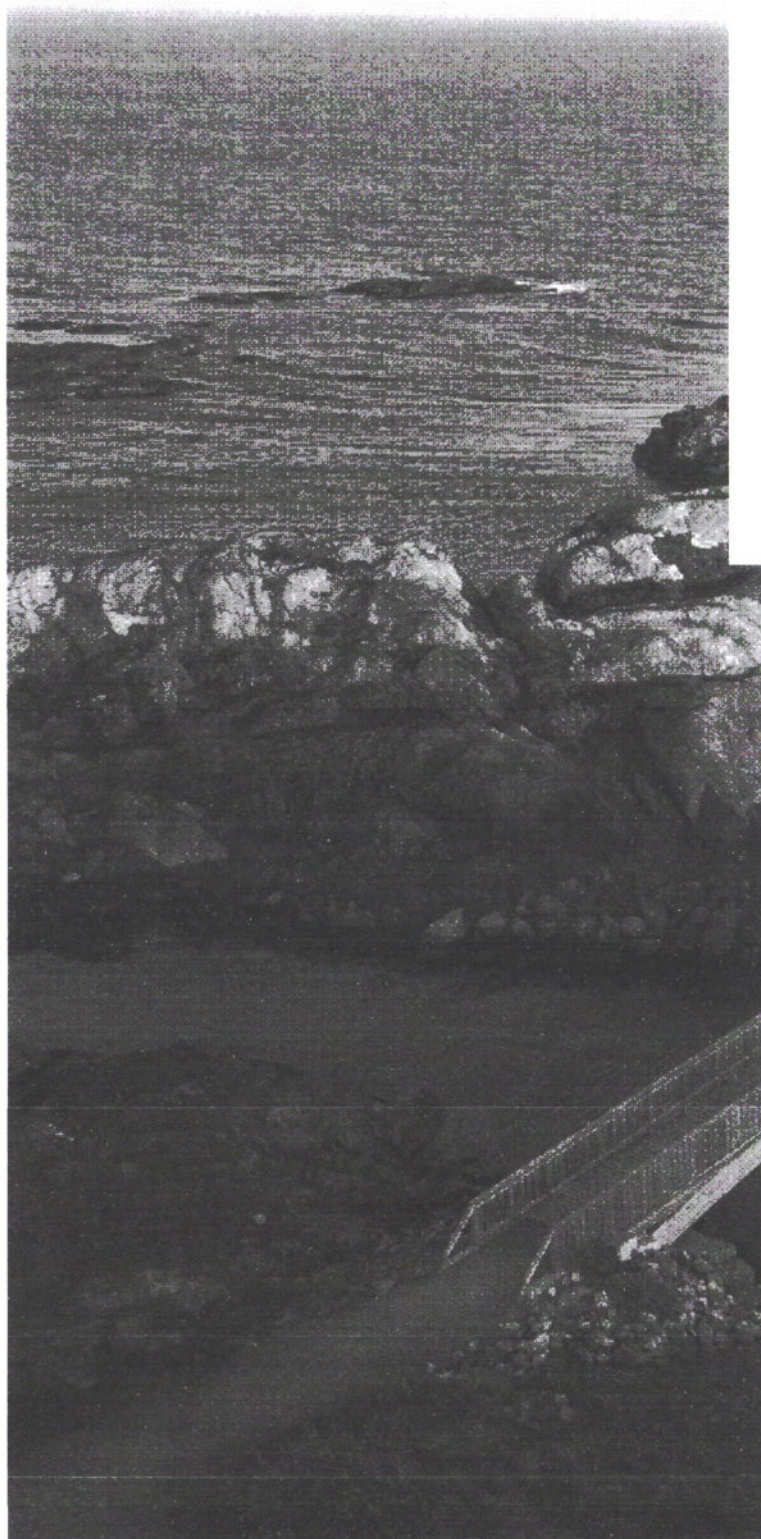

Vi i Norges Handikapforbund ser positivt på dette prosjektet. Etter tegningene og kommunikasjonen vi har hatt på ser dette bra ut.

Dette vil også være med på å stimulere personer med nedsatt funksjonsevne til å virkelig komme ut på tur og ikke minst kjenne og føle nærheten til havet.

Vi er villige til å bidra med bruker-medvirkning videre i prosjektet.

**For Norges Handikapforbund Agder
Tom Atle Steffensen**

8_23_a1ce7a60_ecef-4ae1_9d44_125df8610b65_298519#403

Natur

8_24_a1ce7a60-eccef-4ae1-8d44-125df6610bb5_298518#4/04

Daudmanns inngår i landskapsverneplanen fra 2005 som gjelder mellom fyrene Oksøy utenfor Kristiansand og Ryvingen utenfor Mandal.

Det maritime kulturlandskapet i verneområdet har meget høy verdi i regional og nasjonal sammenheng. Innenfor området finnes mer eller mindre tydelige spor etter 10.000 år med kystkultur.

Verneområdet domineres av lave, avslepne øyer, holmer og skjær, og blankskurte svaberg. Dette er et landskap som er blitt til gjennom sliping av isen.

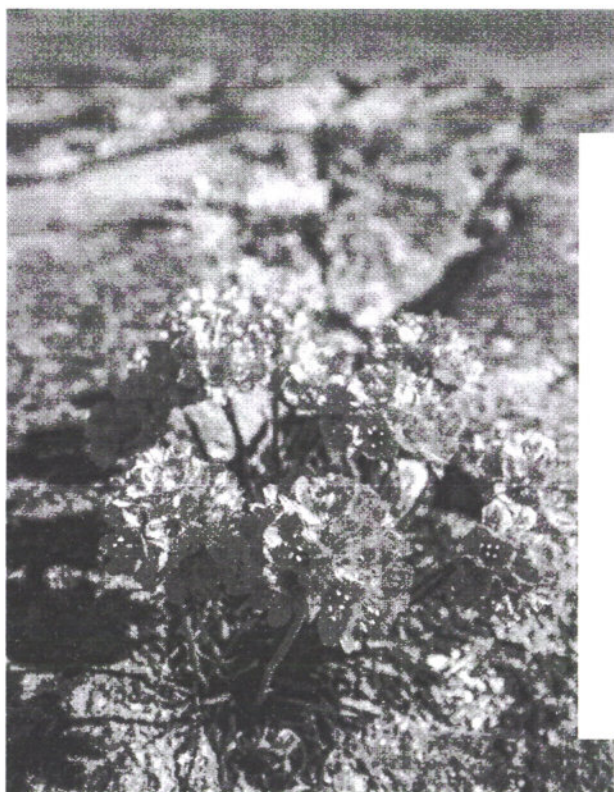
Skjærgården grenser inn mot skogkledde åser på fastlandet. Berggrunnen domineres av gneis og flere av øyene har spesielle mørke bergarter (pyriolitt), størknet fra smelte som stammer fra jordens mantel.

I disse kyststrøkene finnes også eksempler på mørke vulkanske ganger av diabastypen med en alder på ca 300 millioner år.

Rosenrot

Fjærekoll (Strandnellik)

Fjellmarikåpe

I skjærgården her møtes sørlige og nordlige plantearter, og arter med østlig og vestlig utbredelse. Til og med typiske fjellplanter finnes ytterst i skjærgården. Vegetasjonen på de ytre holmene og øyene minner mye om det vegetasjonsbildet vi finner på høyfjellet.

Typiske fjellplanter som rosenrot og fjellmarikåpe, er funnet på de ytre øyene. I tillegg har skipstrafikken ført til innførsel av fremmede arter – såkalte ballastplanter.

I skjærgården har våre forgjengere livnært seg av havet og jorda. Kystvegetasjonen ble ryddet og brent for å få beite til buskapen. Beitingen sørget for at skogen ikke vokste opp igjen og røsslyng og gras overtok. Store deler av kysten ble dekket av vintergrønn røsslyng som gir fôr av god beiteverdi hele året dersom den ikke får vokse seg hard og vedaktig.

For å holde dette landskapet ved like ble det slått, beitet og regelmessig brent. Man kan spore denne driftsmåten over 4000 år tilbake i tid. Mer informasjon om de unike landskapskvalitetene vil bli gjort tilgjengelig inne i Steinhuset.

Radarmasta på Høyfjell av typen Wassermann MII, ble utviklet og bygget av Siemens fra 1942 for okkupasjonsmakten. Radarmasta var i følge kildene 40 m høy, pluss et fundament som antakelig var rundt fem meter høyt. Foto via Rolf Bakken

Historie

Flekkerøya hadde en sentral plassering under andre verdenskrig, ved Skagerrak, kystleden og den viktige konvoibyen Kristiansand.

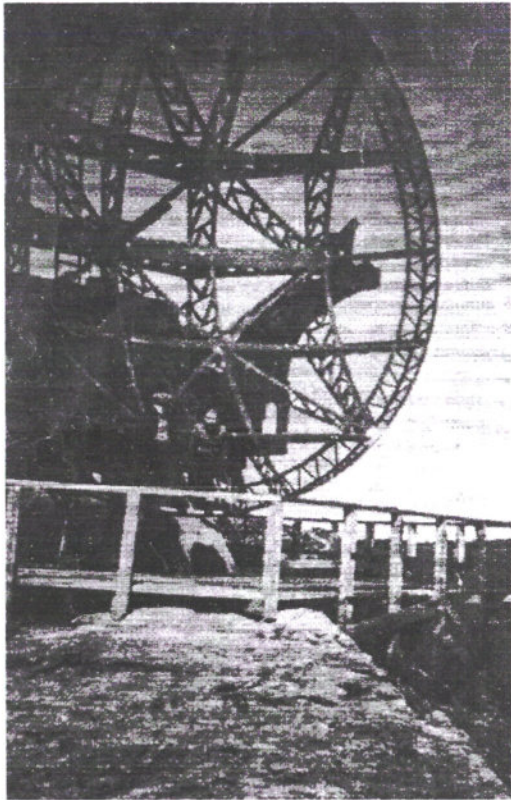
Havområdet mellom Norge og Danmark ble minelagt allerede i april 1940, for å beskytte tyske forsyningslinjer og skipsfart mot allierte sjøstridskrefter. Utenfor Flekkerøya ble det beholdt en åpning i sjøminefeltene, for rask forflytning av tyske krigsskip. Denne passasjen ble første krigsår, 1940-1941, bevoktet av et kanonbatteri, plassert i Okslehavnområdet på Flekkerøya. Stillingene etter batteriet er synlige ennå i dag, syd for Bestemorsmed.

I 1942 la det tyske luftvåpenet sine øyne på Okslehamn, og fra 1943 var et større radarstøttepunkt, med kodenavn «Fuchs», seinere «Flieder», i drift i dette området. Anlegget hadde

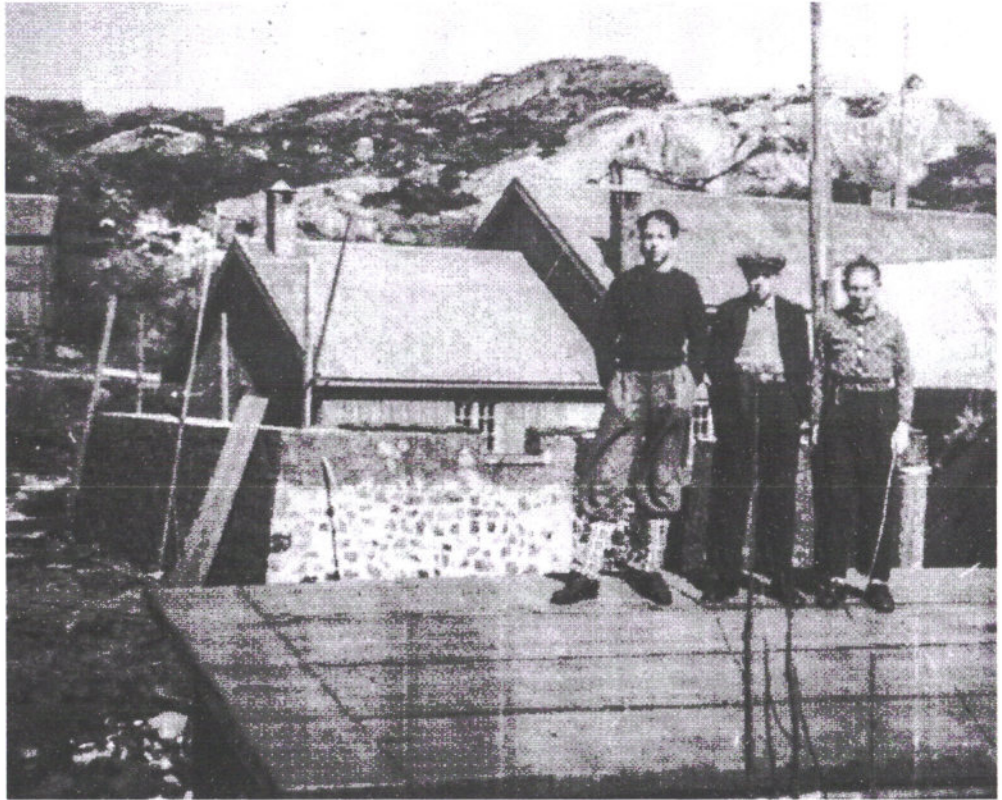
en Freya-radar for tidlig varsling, og to Würzburg målfølgende radarer. Bakgrunnen var behovet for å overvåke alliert flytrafikk i Skagerrak. Det foregikk kurerflygninger mellom Storbritannia og Sverige, og tysk skipsfart var sårbar for angrep.

Under andre verdenskrig var radarteologien i sin barndom, og det fant sted en rasende utvikling. I løpet av 1943-1944 ble «Flieder» oppgradert med to nye typer radarer; en Wassermann MII i nærheten av Høyfjellet, og en Freya Fahrstuhl på Daudmannsholmen. Disse kunne oppdage mål på større avstander enn tidligere modeller, noe som var viktig for tidlig varsling.

Radaren Freya Fahrstuhl ble produsert og montert i et svært lite antall, og stillingen på Daudmannsholmen representerer en sjeldenhet.

Radaren på Blåsthaugen, her ser vi Arnfinn Larsen og Kay Karlsen i relativt stram positur like etter krigen. Dagens betongfundament gjenkjennes bakenfor tregjerdet på bildet. Foto: Tørres Akselsen

Operasjonssentralen/T-brakken innenfor «Murane». Bildet viser Axel Axelsen, Arnfinn Larsen og Kay Karlsen på toppen av grisehuset som finnes den dag i dag. Foto: Tørres Akselsen

En sjette radar, på Brattåsen, tilhørte den tyske marinen. Dette var en skyteradar for Batterie Vara, de store kanonene på Møvik. Stillingene til de ulike radarinstallasjonene er ennå godt synlige i terrenget. Det samme er murene som beskyttet hovedkvarteret, Flugmeldezentrale, ved Okslehavnsvollane. Her ble data fra radarene bearbeidet og sendt videre til blant annet flyavdelinger og luftvernartilleri i distriktet.

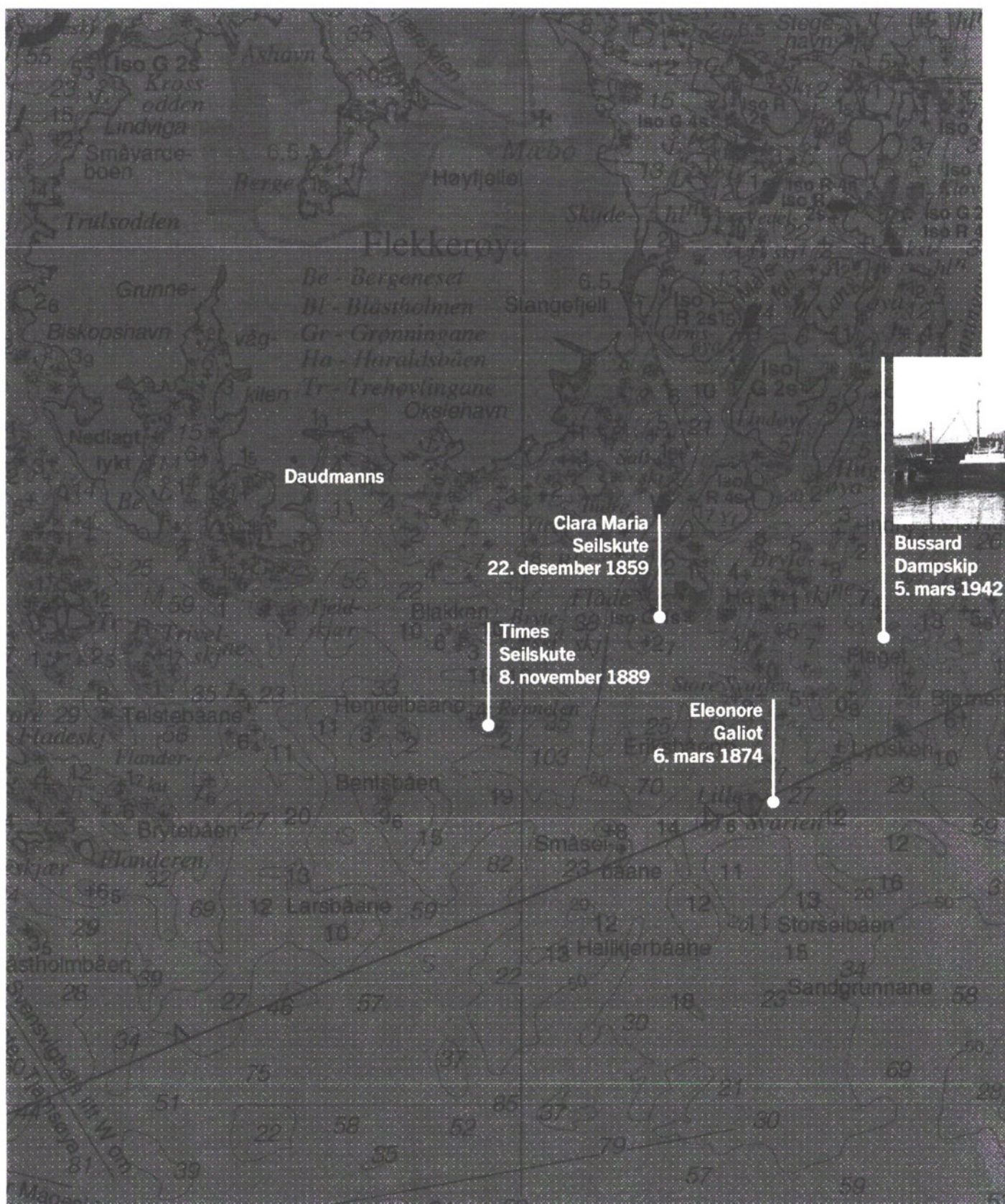
Rundt «Flieder» ligger fortsatt løpegraver, dekningsbunkere og skytestillinger, deriblant en rekke Ringstand-bunkere, som utgjorde nærforsvaret. Stillingene etter luftvern batteri, flere fjellanlegg (dekningsrom) og brakkegrunnmurer er også godt synlige. På det meste, i 1944, var det omkring 180 personell fra det tyske luftvåpenet tilknyttet «Flieder». Det vil vekslende ha vært også andre kategorier militære innoom i kortere og

lengre perioder, for eksempel div. spesialister, org. Todt og personell fra andre forsvarsgrener. Et anslag på ca. 200 tyske soldater/militært personell tilknyttet «Flieder» med opphold i Okslehavn-området bør derfor være en rimelig antakelse. Og bygningsmassen som krevdes til dette har ført til et mangfold i krigsminner som gjør at Okslehavn-området i dag framstår som et verdifullt krigshistorisk landskap med mange historiske spor.

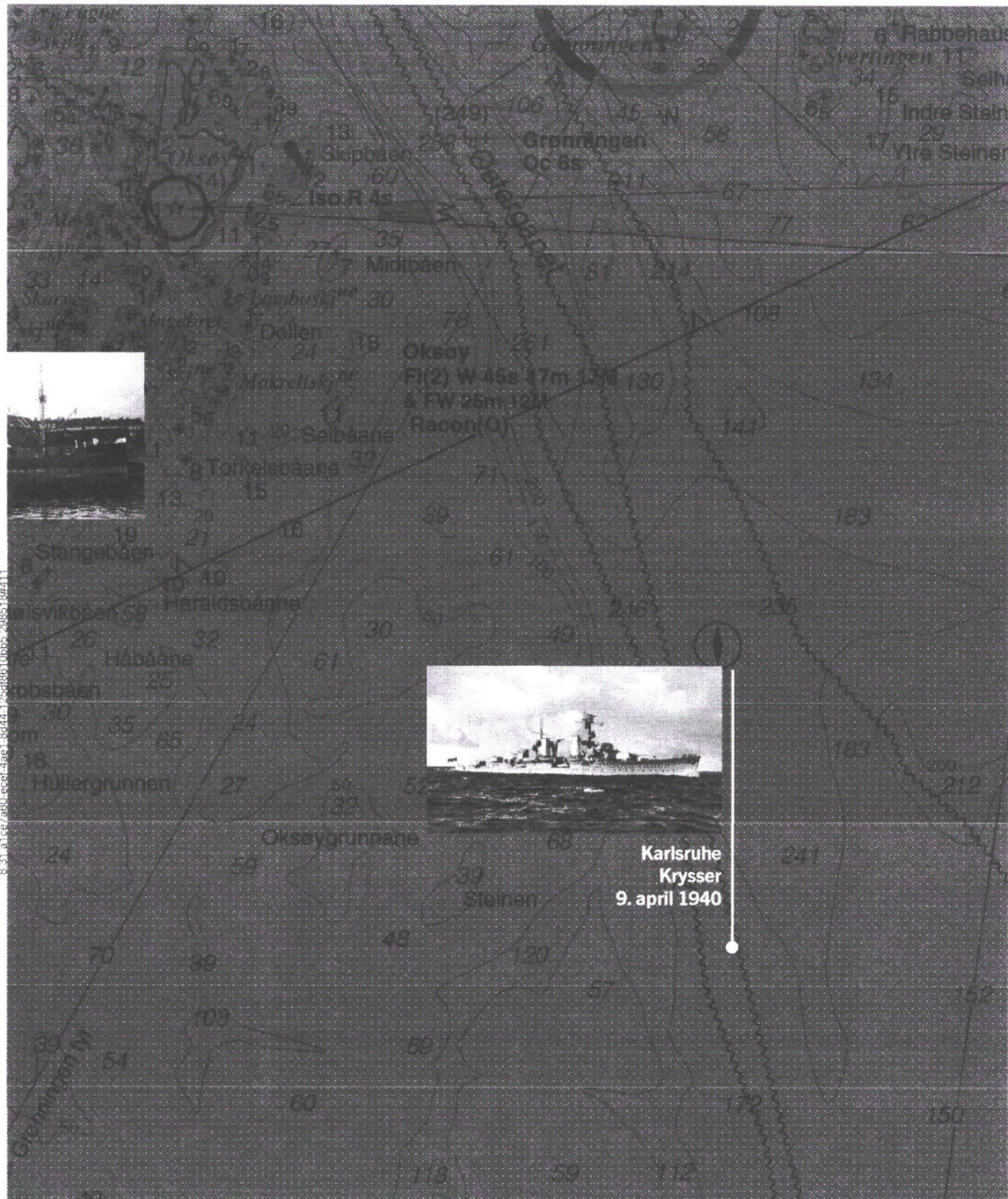

Endre Wrånes
Konservator NMF,
militærhistorie
Vest-Agder-museet

Skipsvrak

8.30 a1ce7a60-ecdf-4ae1-8d44-125df8610bb5.296518#410

Tegninger

8.32 a1ee7a60-ecf4ae1-8d44.125d18610bb5.298518#412

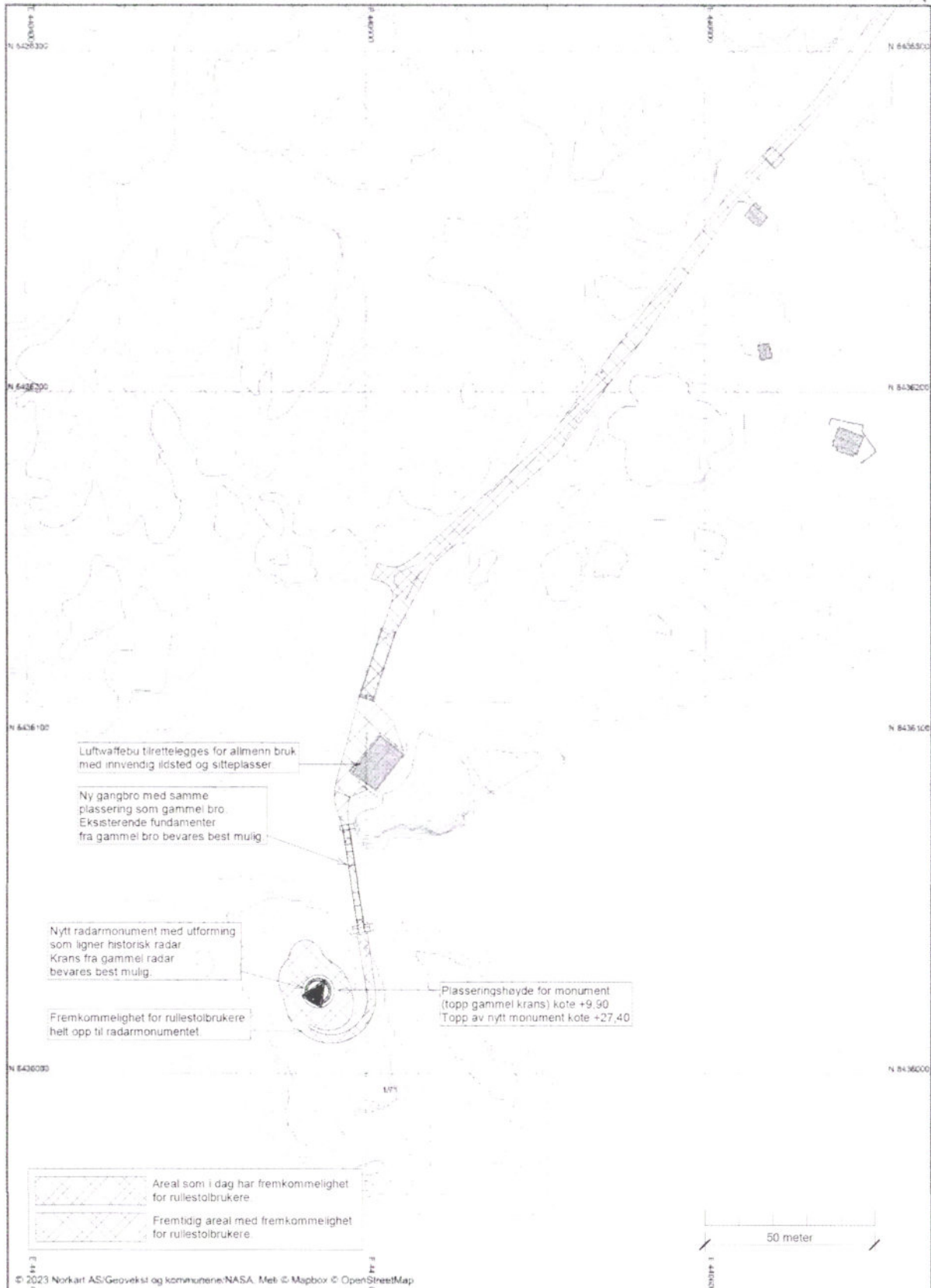

Skyllevigholmen, Adresse

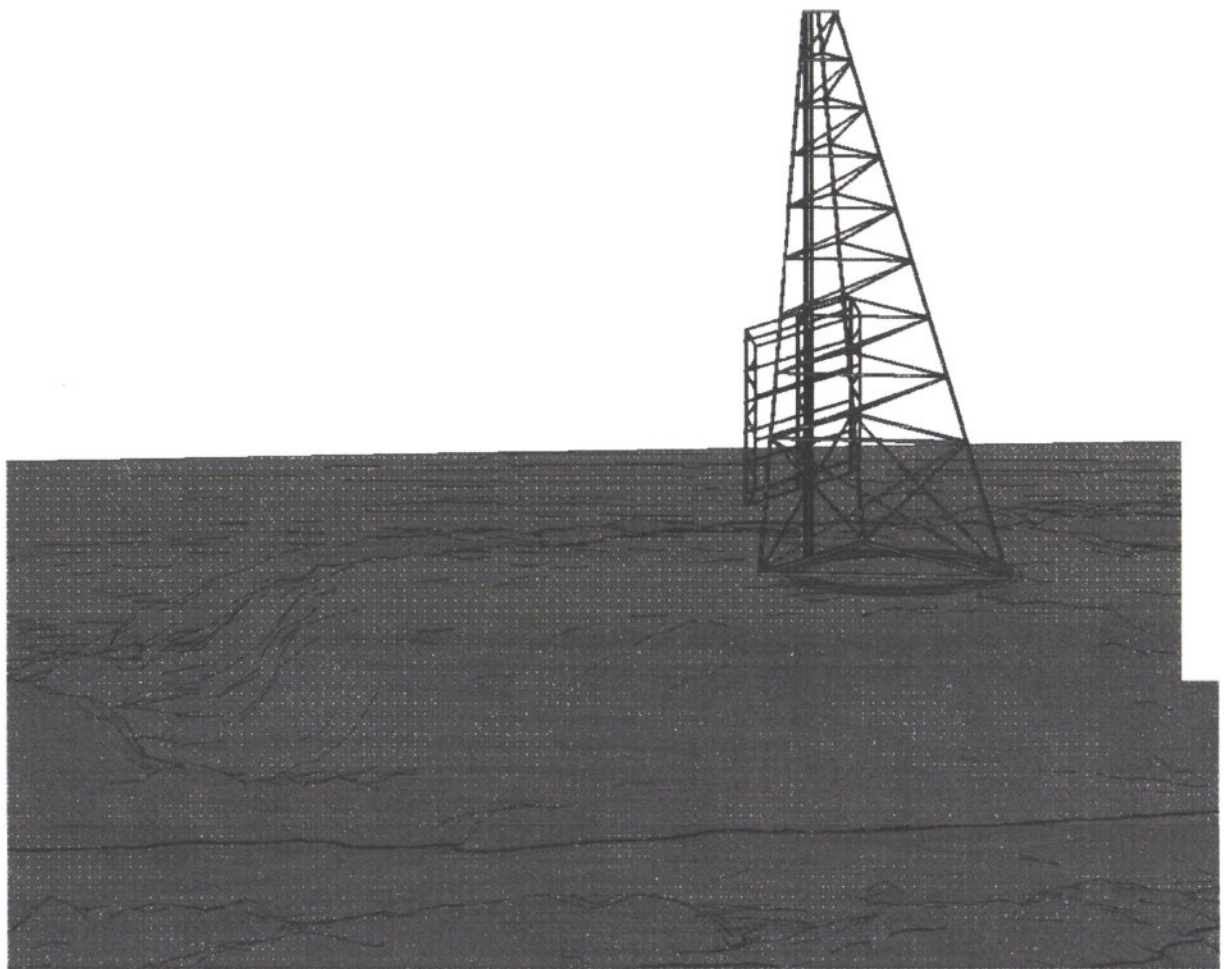
Dato: 25.04.2023

Målestokk: 1:1000

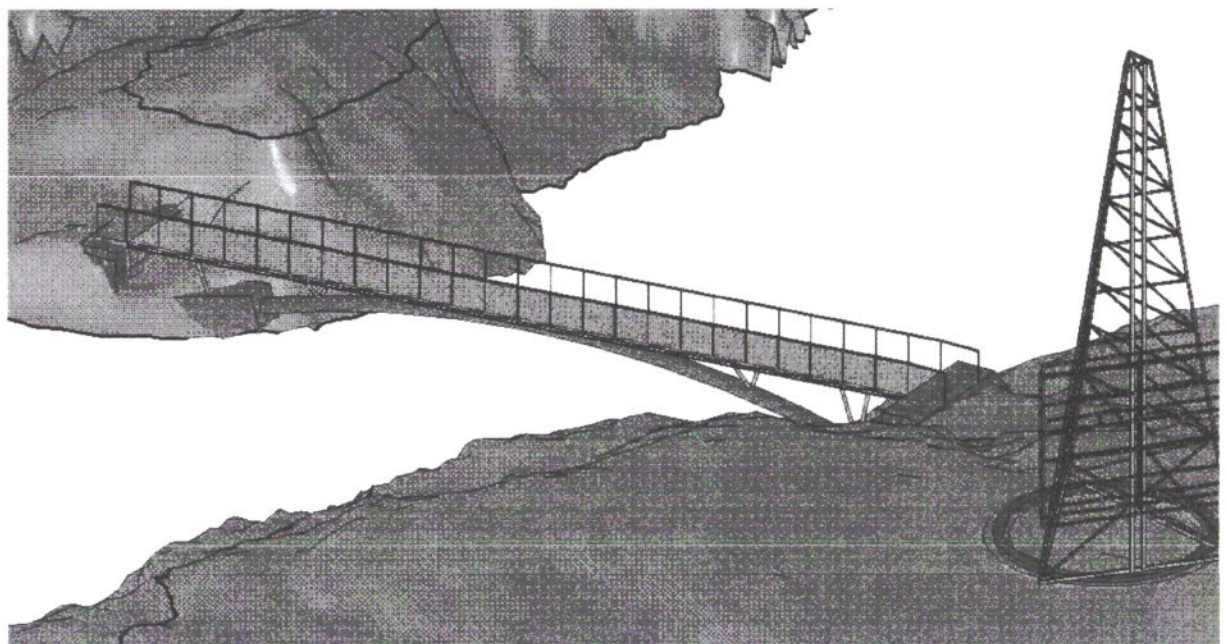
Koordinatsystem: UTM 32N

8.33 a1ce7a60-ecef-4ae1-8d44-125df6610bb5.298518#413

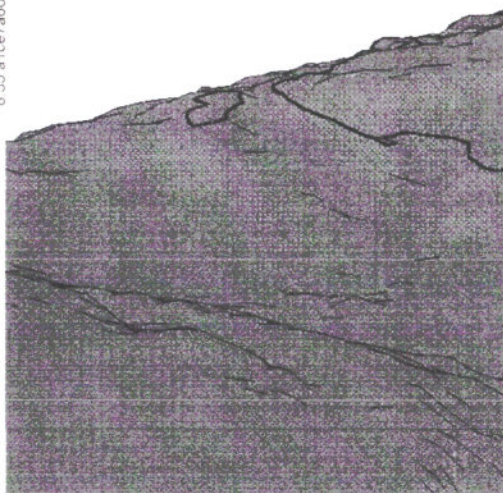
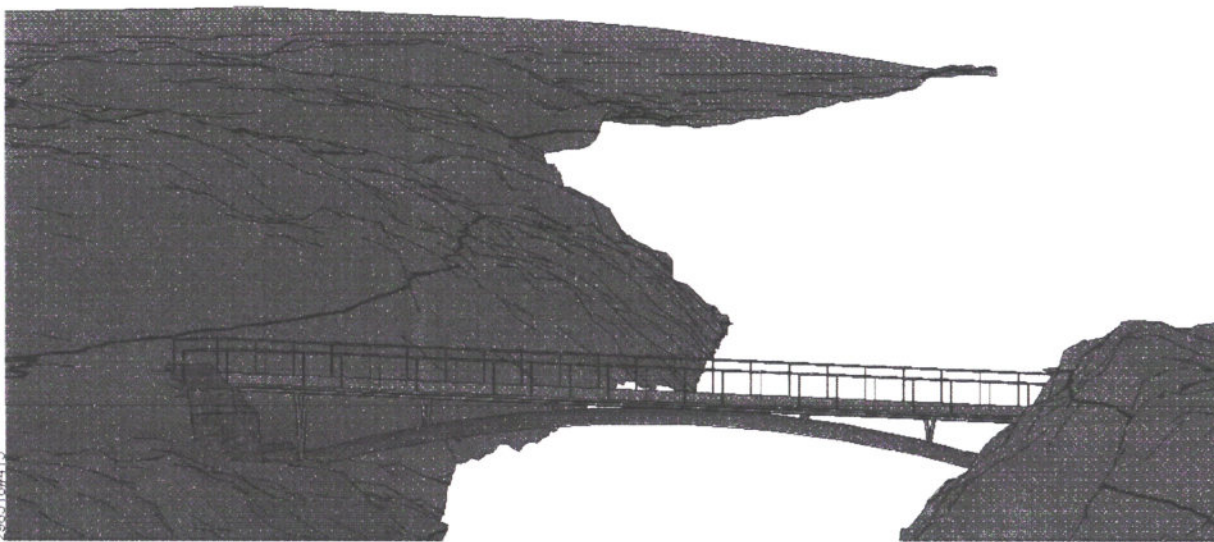
3D Fra øst

3D Fra sør-vest

8.34.a1ce7a60-ecdf-4ae1-8d44-125df8610bb5 298518#414

8.35 a1ce7a60-ecef-4ae1-8d44-125df8610bb5-298518#415

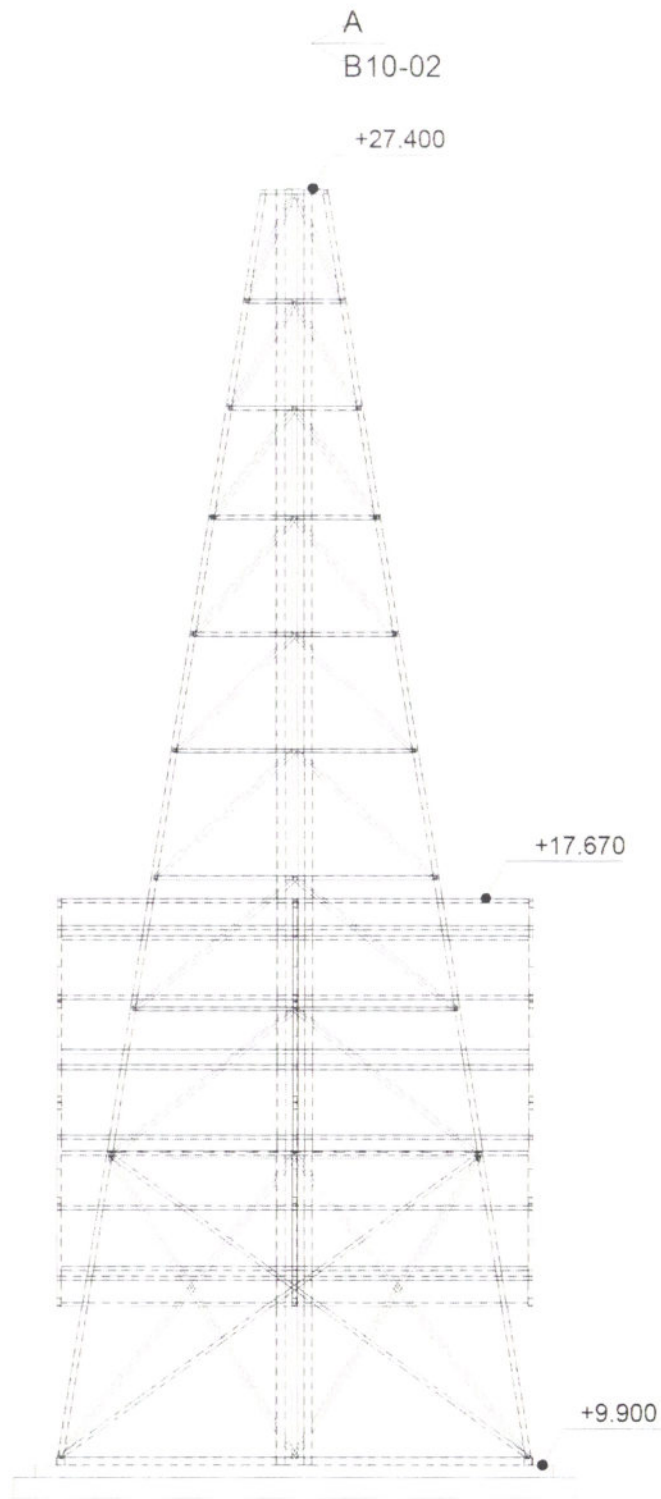

Index	Beskrivelse	Dato	Sign.	Kontr.
Fase				
Søknadstegning				
Tiltakshaver			Sign.	Dato
Flekkerøy Vel			SL	11.05.23
Prosjekt			Kontroll	Dato
Daudmanns - Den ytterste nøgne ø			-	
Type tegning			Målestokk	
3D-Visning				
			Prosjektnr.	Rev.
			79.03	
			Tegningsnr.	
			B10-03	

Inkludert i: 401 Lindland | 05 44 77 00 13 00 71 | post@lp.no | www.lp.no

11.05.2023 17:58:27

Tekniske tegninger av radar monumentet

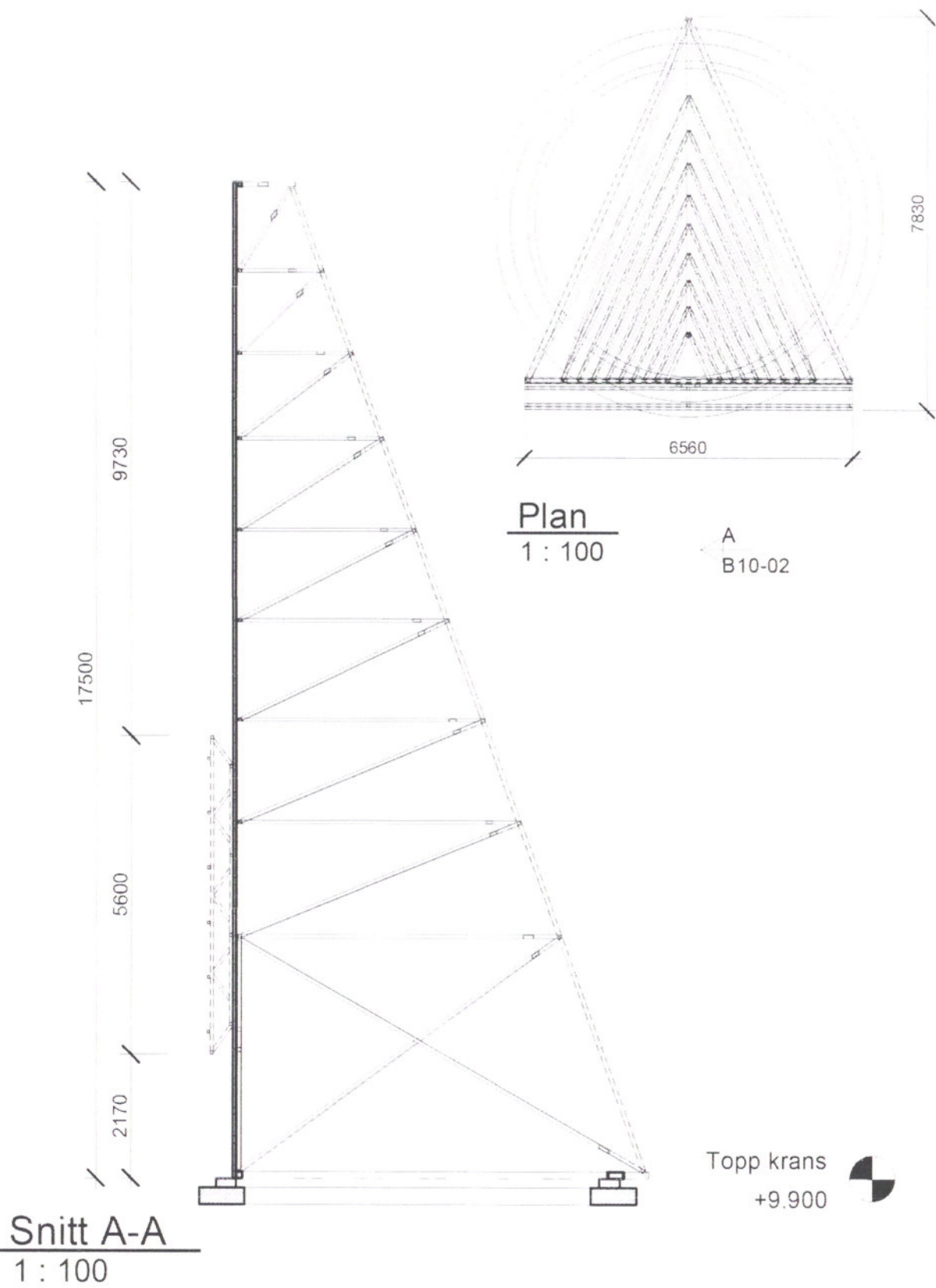

Oppriss
1 : 100

A
B10-02

8.36 a1ce7a60-ecef-4ae1-8d44-125df8610bb5_298518#416

8.37 a1ce7a60.ecef-4ae1-8d44-125df6610bb5_298518#417

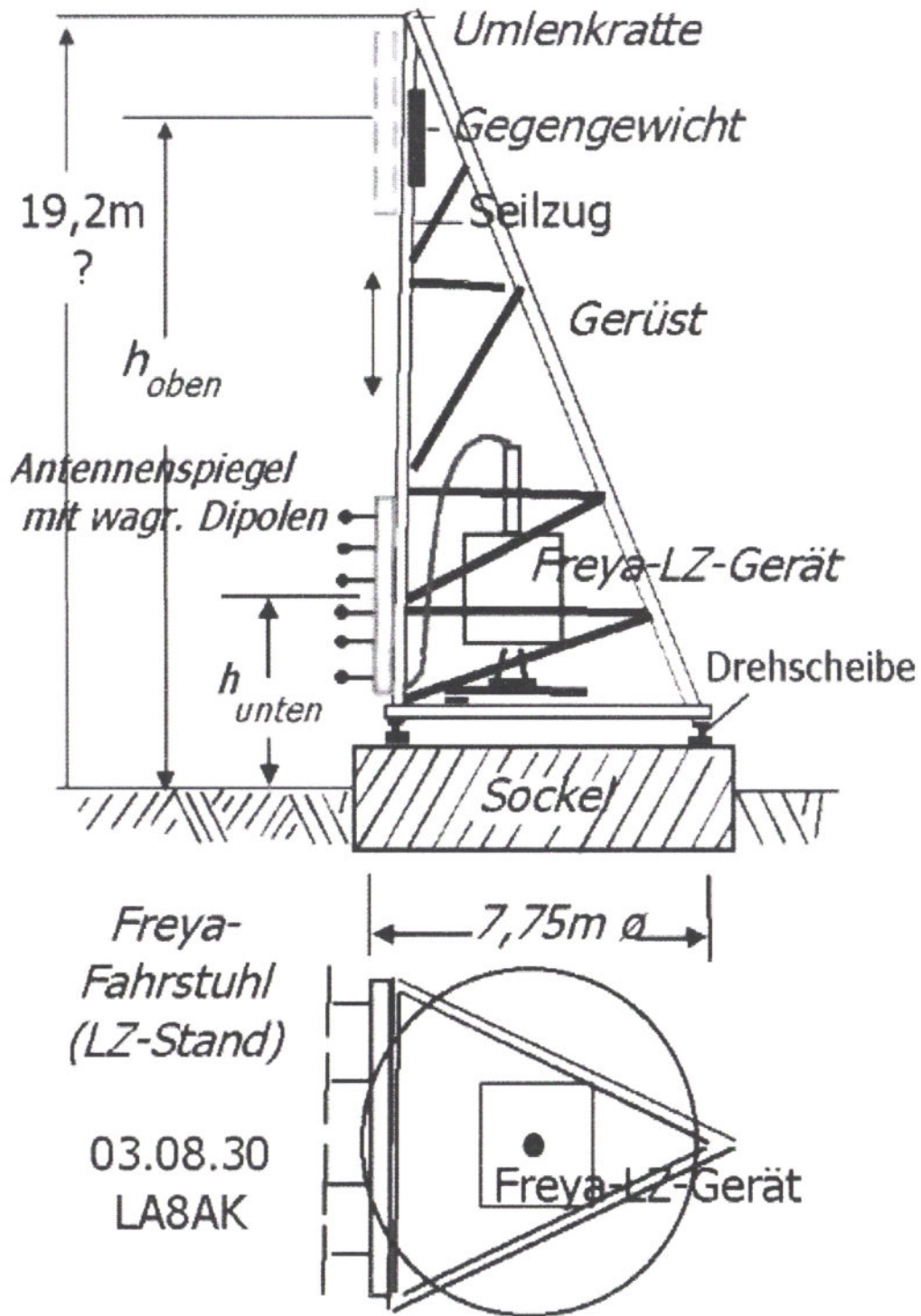
Snitt A-A
1 : 100

Plan
1 : 100

Topp kran
+9.900

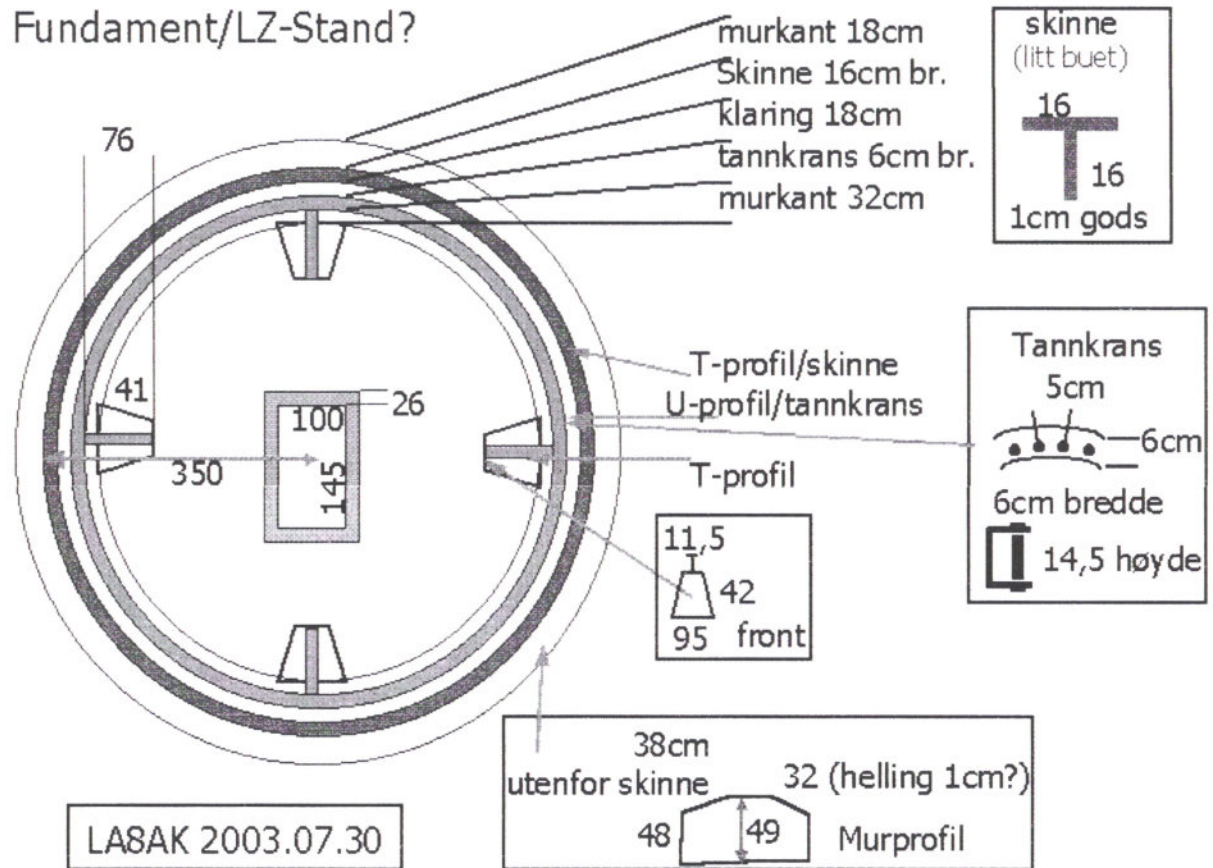

Historiske tegninger fra Nøding

8_38_a1ce7a60_ecef_4ae1_8d44_125df6610bb5_298518#418

Radar på Daudmannsholmen, Flekkerøy
Fundament/LZ-Stand?

8.39 a1ce7a60-cccf-4ae1-8d44-125df8610bb5_298518#419

8.40 a1ce7a60-eeef-4ae1-8d44-125d18610b65-298518#420

Kontakt oss

Flekkerøy Vels prosjektgruppe

v/Frode Stokkeland

frode@flekkeroybygg.no

T: 982 66 850

AVTALE

KRISTIANSAND KOMMUNE
Postboks 4
4685 NODELAND

Org 820852982

Og

Flekkerøy Vel
V/ Frode Andersen
Vesterøya 154 A
4625 FLEKKERØY

Org 918655956

Prosjektleder: Frode Stokkeland

er det i dag inngått følgende avtale:

Flekkerøy vel får fullmakt til å byggemelde, oppføre og drifte bro for allmenheten mellom Flekkerøy og Daudmannsholmen på gnr. 1 bnr. 71 i Kristiansand Kommune vedlagte kart. Fullmakten gjelder også reetablering av radartårn på selve Daudmannsholmen på samme eiendom.

Broa og radartårn skal utformes som vist i vedlegg 1 datert Kristiansand kommune 31.01.2024.

Flekkerøy vel er ansvarlig for søknadsprosess, finansiering, prosjektering og bygging. Det må nyttes godkjent prosjekterende og søker i riktig klasse.

Prosjektet bro og radartårn skal forelegges kommunen v/Parkvesenet for godkjenning før søknad til Plan- og bygg.

Prosjektet forutsetter tillatelse til tiltaket og nødvendig transport gjennom landskapsvernområdet fra verneområdestyret. Kommunen søker verneområdeforvalter om tillatelse til tiltaket og til nødvendig transport.

Dersom Flekkerøy vel trenger andre tillatelser av offentlig myndighet til noe av sin virksomhet på det avtalte areal, må Flekkerøy Vel selv innhente disse.

Skader på eksisterende veinettet, anlegg og terreng som følge av Flekkerøy vels virksomhet, skal utbedres fortløpende.

Skader på bro, radartårn med tilhørende anlegg skal utbedres fortløpende. Dette gjelder også evt. naturskade.

Det tillates ikke reklameplakater eller lignende på broa, radartårn eller i deres nærhet.

Avtalen kan sies opp med 3 måneders skriftlig varsel av partene dersom ikke broa og radartårnet lenger opprettholder godkjent stand og / eller ikke driftes forsvarlig. Broa og radartårnet skal da demonteres av Flekkerøy vel.

Tilbakeføringen av arealer skal godkjennes av Kristiansand kommune.

Det betales ikke erstatning for evt. oppsigelse.

Signaturer

Kristiansand, den 2024

For utleier
Kristiansand kommune

For Flekkerøy vel

.....

.....

Fyll ut kommunens repr

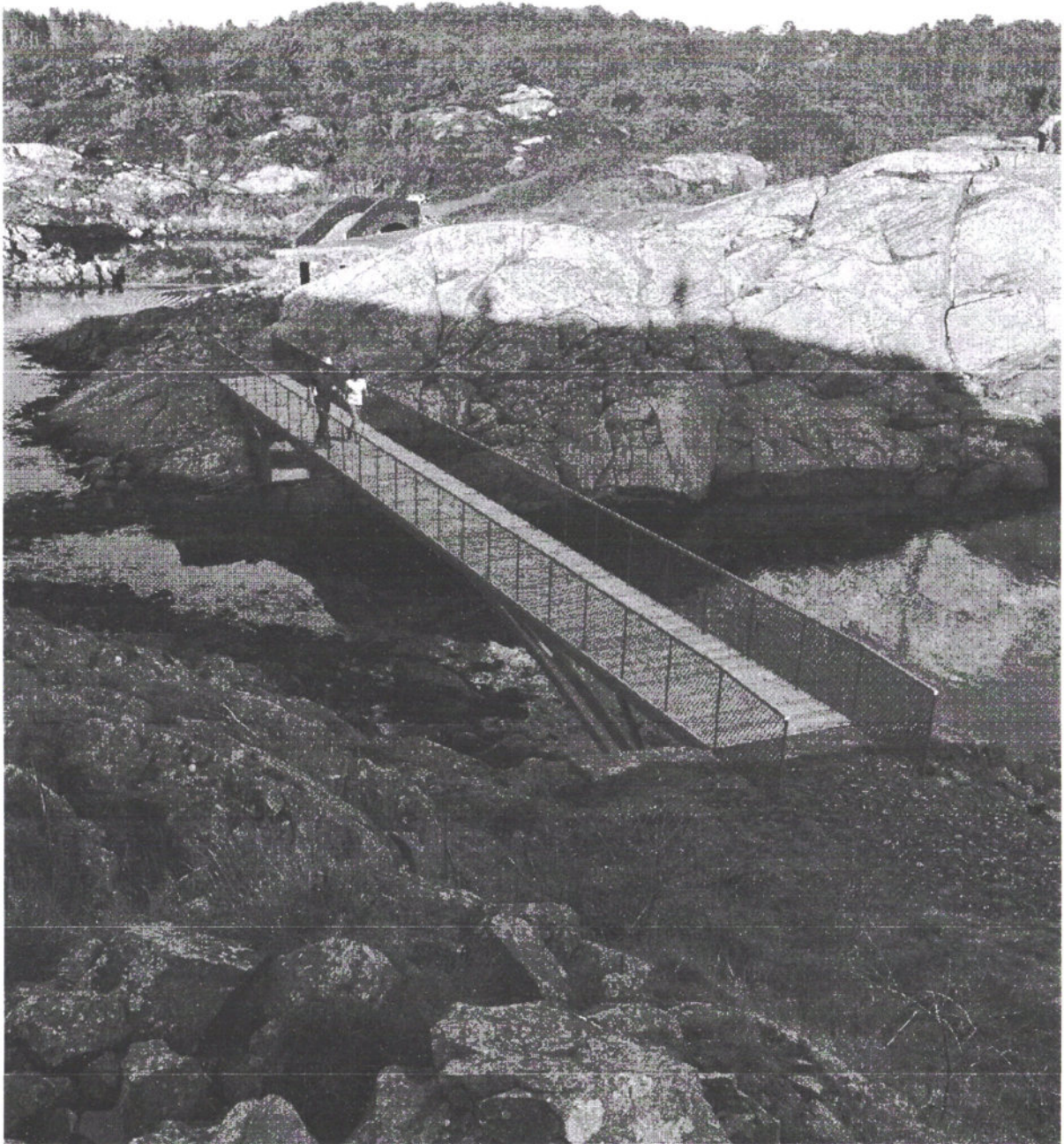
.....

Fyll ut kommunens repr

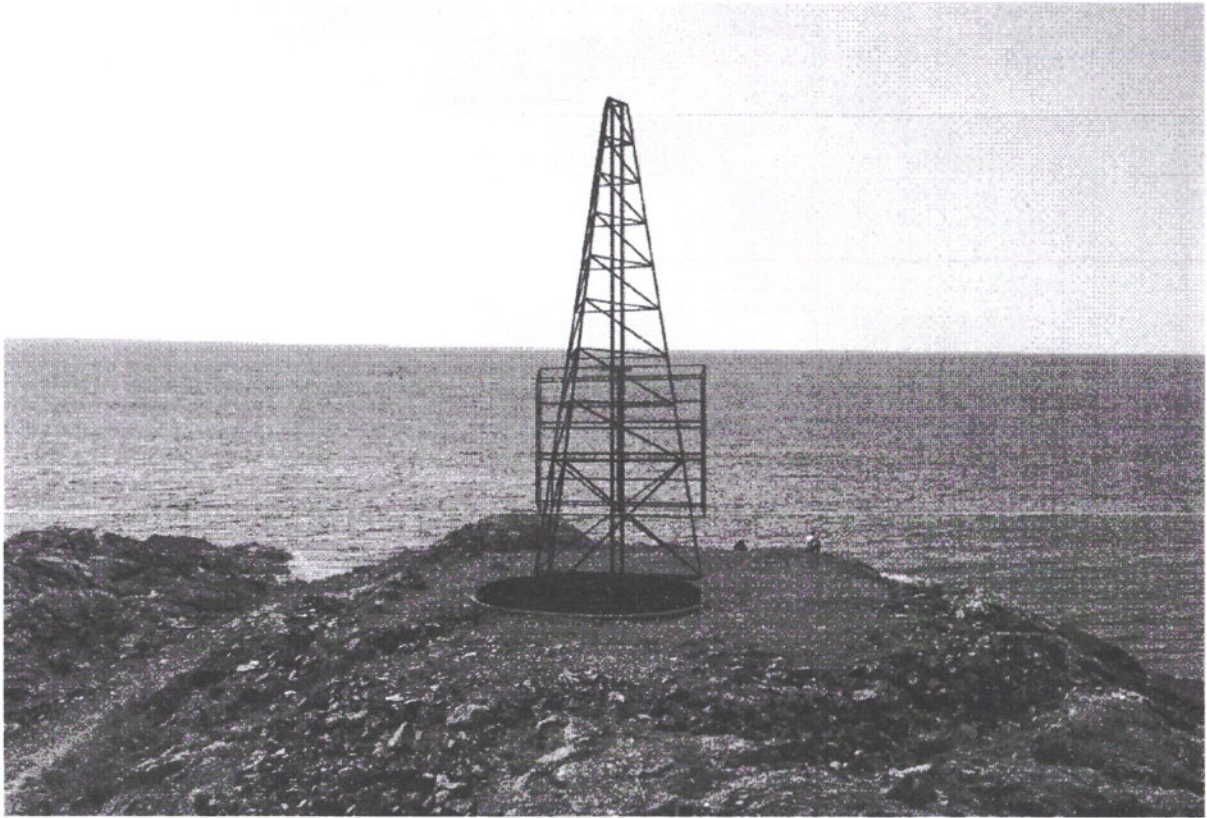
Vedlegg 1, Kristiansand kommune 31.01.2024

Kartet viser trase for bro som omfattes av avtalen. Bro og plassering er vist med rød strek

Illustrasjon av bro. Ma detaljeres videre.

Fotoet illustrerer radartårnet på Daudmannsholmen. Se detaljere nærmere.

Avsender:
Kristiansand kommune
Postboks 4
4685 Nodeland

Verneområdestyret ORF
Postboks 788 Stoa
4809 ARENDAL

517.8.131

Vedr. 2024003784-1 - Søknad om tiltak i landskapsvernområde og statlig sikret friluftsområde på gnr. 1, bnr. 71, Daudmannsholmen på Flekkerøy

8 1 a1ce7a60-ecdf-4ae1-8c44-125df8610bb5 298516#381

Daudmanns Den ytterste nøgne ø

Innhold

Om prosjektet	12
Radaroversikt	16
Tilgjengelighet	18
Natur	20
Historie	24
Skipsvrak	26
Tegninger	28
Kontakt oss	36

**Bli med oss ut og
opplev havet, de rå
naturkreftene og
et unikt krigsminne
på Daudmanns.
Et sted for alle.**

Henrik Ibsen tenkte kanskje ikke på Daudmannsholmen da han skrev diktet «Terje Vigen» i 1862, men få steder er vel beskrivelsen «den ytterste nøgne ø» mer dekkende enn her hvor neste fastland er kontinentet, og tunge havdønninger og saltholdig sjørokk vasker bort nesten alt livsgrunnlag.

Broa til venstre er allerede finansiert og bygget. Steinhuset du ser i midten var radaroperasjonbygget under krigen, og broa til høyre skal nå søkes godkjent og finansiert sammen med radarmonumentet ute på selve Daudmanns.

Her sees igjen broa som inngår i siste del av gjenoppbyggingen av Daudmanns. Denne gangbroa erstatter ei tysk bilbro i tre som kollapset allerede rundt år 1950. Vi er glade for at dagens ingeniører er mer treffsikre når det gjelder å beregne de kraftige traktvindene som oppstår i sundet her når det stormer fra sydlige retninger.

Her ser du den tyske bilbroen i tre som kollapset allerede rundt år 1950.

Foto: Frithjof Karlsen

Om prosjektet

Daudmannsprosjektet omfatter flere severdigheter som vi i prosjektgruppa i Flekkerøy Vel ønsker å gjenskape sammen med Kristiansand kommunes parkvesen, fremtidige givere, dugnadsarbeidere og sponsorer.

Prosjektets visjon er å få tusener av personer ut på fottur gjennom pittoreske skogsområder for så å komme frem til Daudmanns – en unik plass både lokalt og nasjonalt.

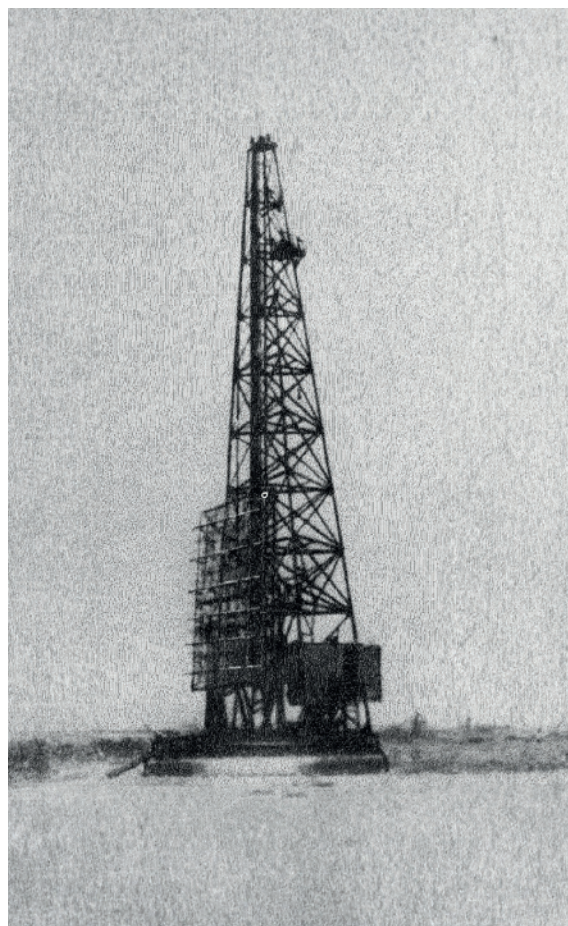
Her skal du oppleve hvordan området og radaren så ut under krigen og samtidig lære om stedets viktige betydning da anlegget her ble betjent av inntil 200 tyske soldater. Prosjektet følger således opp riksantikvarens anbefaling om vern gjennom bruk. Første bro er bygget opp i tråd med dette prinsippet, og begge de originale landkarene er derfor en del av den første erstatningsbroa som ble åpnet i oktober 2019.

Radarmonumentet på toppen av Daudmanns gjenskaper – også dette oppå det originale betongfundamentet – tyskernes mest moderne radar, en Freya Fahrstuhl, som det kanskje bare fantes tre stykk av i hele verden ifølge kildene til konservator Endre Wrånes ved Kanonmuseet. Og radaren på Daudmanns var uansett den eneste som fantes i Norge.

Les mer om anleggets historiske betydning i informasjonen på side 24 fra Kanonmuseets konservator.

Freya Fahrstuhl, tyskernes mest moderne radar.

Her ses turveien ut til Daudmanns som er godt tilrettelagt for rullestolbrukere.

Allikevel er kanskje den viktigste delen av visjonen vår rundt Daudmanns å skape en plass hvor alle - inkludert seniorborgere og rullestolbrukere - skal kunne komme seg helt ut på den ytterste nøgne ø for å nyte horisonten, havet og de voldsomme brenningene stedet jevnlig utsettes for. Alt på trygt vis selv om naturkreftene nok kan virke både fascinerende og skremmende. Spesielt når det stormer som best om vinteren.

Den sterke krigshistorien til Daudmanns skal vi også orientere om inne i det tyske radaroperasjonbygget som i ettertida har blitt hetende Steinhuset. Her vil du få utdypende forståelse for hele Stellung Flieder og de fem radarene som var plassert her syd på Flekkerøy pluss Kriegsmarinens skyteradar til kanonen på Møvig som sto på Brattåsen like vest for Daudmanns.

Som om ikke dette var nok til å få deg ut på tur, ligger Daudmanns innenfor landskapsverneområdet Oksøy Ryvingen med sine store naturverdier både under havflaten og der havet brytes av lave, avslepne øyer, holmer og skjær langs kysten fra Kristiansand til Mandal. Les mer om landskapsvernområdet Oksøy Ryvingen på side 20.

Radaroversikt

2. Møvik fort

4. Odderøya fort

3. Brattåsen
Skyteradar – FuM015
Scheer

5. Høyfjell
Kommandosentral for Møvik fort

6. Operasjonsstasjon
Stellung Flieger «Møvik»

1. Daudmannsholmen
Freya Fahrstuhl

1. Daudmannsholmen
Freya Fahrstuhl
Freya LZ

2. Møvik fort

3. Brattåsen
Würzburg Riese
Skyteradar for
kanonene på Møvik
FuM015 Scheer

4. Odderøya fort

5. Høyfjell
kommandosentral,
Flekkerøy
for Møvik fort

ll
rt

ralen for
Murane»

7. Høyfjell
Wassermann MII

9. Blåsthaugen
Würzburg Riese FuMO214

8. Okslehavn
Freya-LZ

10. Okslehavn
Würzburg Riese FuMO214

11. Kanonen
Y-Peiler

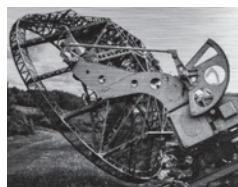
6. Operasjonssentralen
for Stellung Flieder
«Murane»

7. Høyfjell
Wassermann MII

8. Okslehavn
Würzburg Riese
Freya-LZ

9. og 10. Blåsthaugen
og Okslehavn
Würzburg Riese
FuMO214

11. Kanonen
Y-Peiler
(avstandsmåler)

Tilgjengelighet

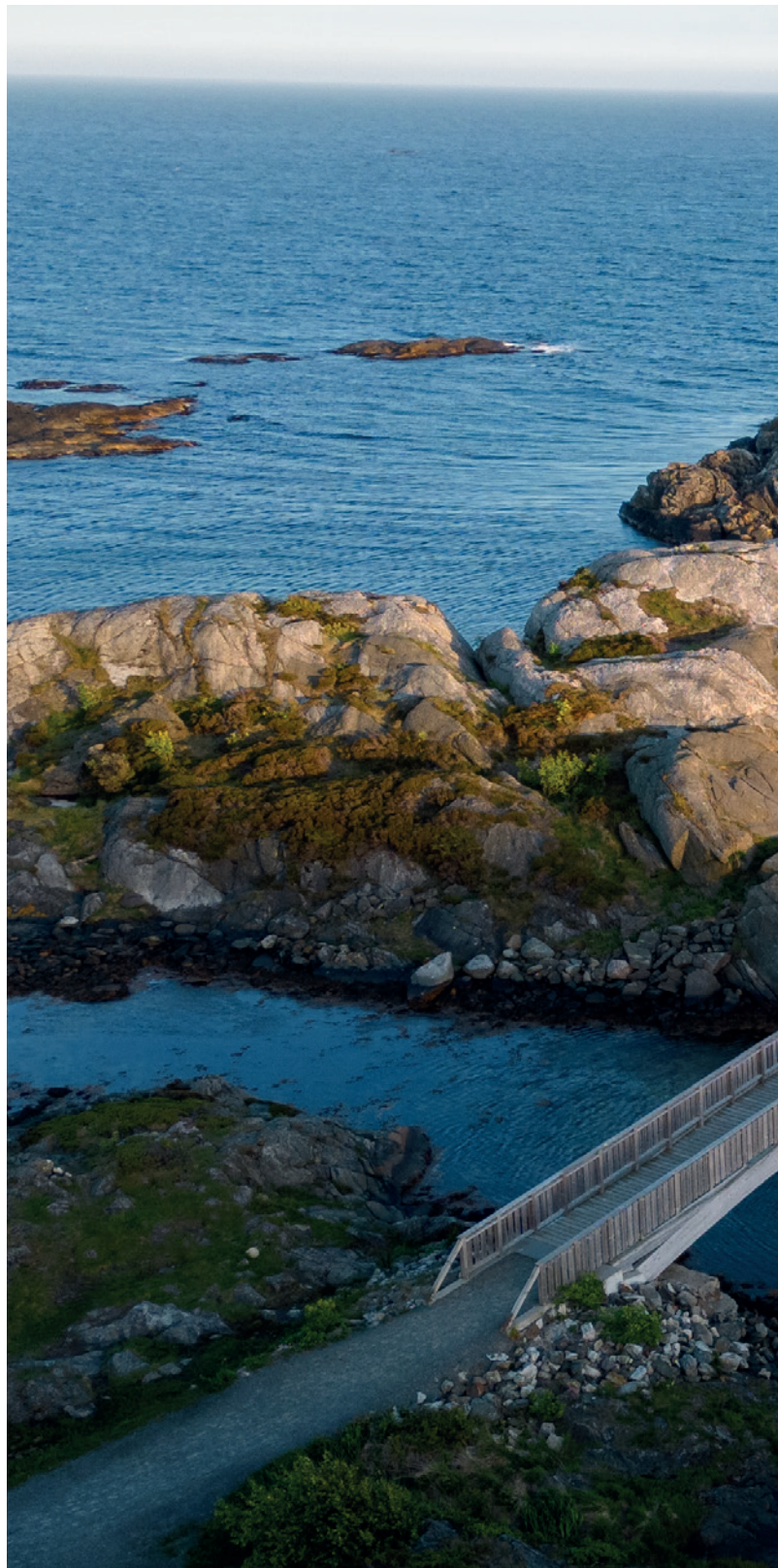
Norges
Handikapforbund

Vi i Norges Handikapforbund ser positivt på dette prosjektet. Etter tegningene og kommunikasjonen vi har hatt på ser dette bra ut.

Dette vil også være med på å stimulere personer med nedsatt funksjonsevne til å virkelig komme ut på tur og ikke minst kjenne og føle nærheten til havet.

Vi er villige til å bidra med bruker-medvirkning videre i prosjektet.

**For Norges Handikapforbund Agder
Tom Atle Steffensen**

Natur

Daudmanns inngår i landskapsverneplanen fra 2005 som gjelder mellom fyrene Oksøy utenfor Kristiansand og Ryvingen utenfor Mandal.

Det maritime kulturlandskapet i verneområdet har meget høy verdi i regional og nasjonal sammenheng. Innenfor området finnes mer eller mindre tydelige spor etter 10.000 år med kystkultur.

Verneområdet domineres av lave, avslepne øyer, holmer og skjær, og blankskurte svaberg. Dette er et landskap som er blitt til gjennom sliping av isen.

Skjærgården grenser inn mot skogkledde åser på fastlandet. Berggrunnen domineres av gneis og flere av øyene har spesielle mørke bergarter (pyribolitt), størknet fra smelte som stammer fra jordens mantel.

I disse kyststrøkene finnes også eksempler på mørke vulkanske ganger av diabastypen med en alder på ca 300 millioner år.

Rosenrot

Fjærekoll (Strandnellik)

Fjellmarikåpe

I skjærgården her møtes sørlige og nordlige plantearter, og arter med østlig og vestlig utbredelse. Til og med typiske fjellplanter finnes ytterst i skjærgården. Vegetasjonen på de ytre holmene og øyene minner mye om det vegetasjonsbildet vi finner på høyfjellet.

Typiske fjellplanter som rosenrot og fjellmarikåpe, er funnet på de ytre øyene. I tillegg har skipstrafikken ført til innførsel av fremmede arter – såkalte ballastplanter.

I skjærgården har våre forgjengere livnært seg av havet og jorda. Kystvegetasjonen ble ryddet og brent for å få beite til buskapen. Beitingen sørget for at skogen ikke vokste opp igjen og røsslyng og gras overtok. Store deler av kysten ble dekket av vintergrønn røsslyng som gir fôr av god beiteverdi hele året dersom den ikke får vokse seg hard og vedaktig.

For å holde dette landskapet ved like ble det slått, beitet og regelmessig brent. Man kan spore denne driftsmåten over 4000 år tilbake i tid. Mer informasjon om de unike landskapskvalitetene vil bli gjort tilgjengelig inne i Steinhuset.

Radarmasta på Høyfjell av typen Wassermann MII, ble utviklet og bygget av Siemens fra 1942 for okkupasjonsmakten. Radarmasta var i følge kildene 40 m høy, pluss et fundament som antakelig var rundt fem meter høyt. Foto via Rolf Bakken

Historie

Flekkerøya hadde en sentral plassering under andre verdenskrig, ved Skagerrak, kystleden og den viktige konvoibyen Kristiansand.

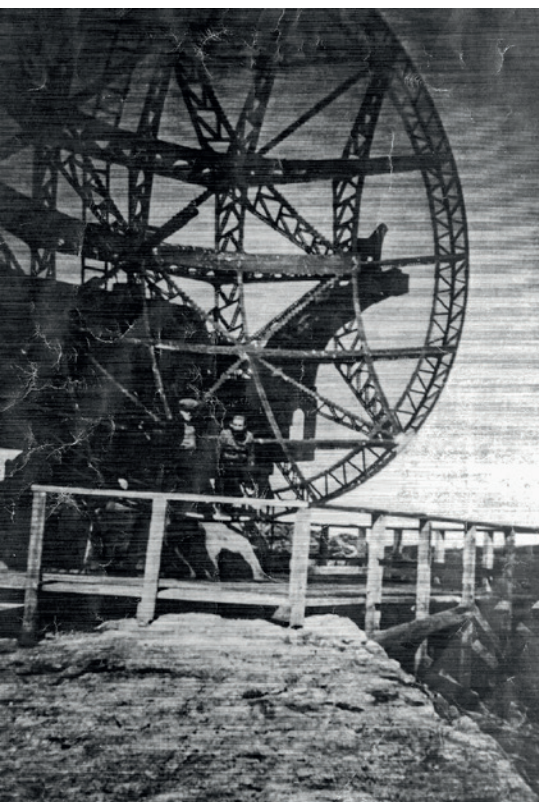
Havområdet mellom Norge og Danmark ble minelagt allerede i april 1940, for å beskytte tyske forsyningslinjer og skipsfart mot allierte sjøstridskrefter. Utenfor Flekkerøya ble det beholdt en åpning i sjøminefeltene, for rask forflytning av tyske krigsskip. Denne passasjen ble første krigsår, 1940-1941, bevoktet av et kanonbatteri, plassert i Okslehavnområdet på Flekkerøya. Stillingene etter batteriet er synlige ennå i dag, syd for Bestemorsmed.

I 1942 la det tyske luftvåpenet sine øyne på Okslehavn, og fra 1943 var et større radarstøttepunkt, med kodenavn «Fuchs», seinere «Flieder», i drift i dette området. Anlegget hadde

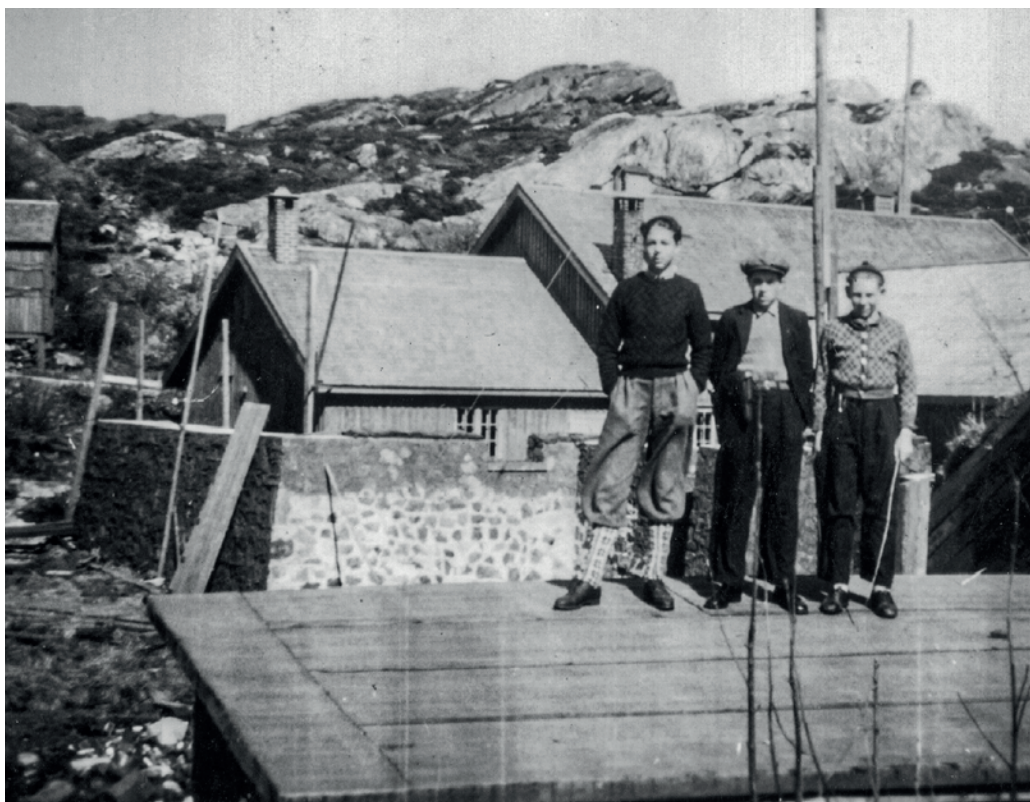
en Freya-radar for tidlig varsling, og to Würzburg målfølgende radarer. Bakgrunnen var behovet for å overvåke alliert flytrafikk i Skagerrak. Det foregikk kurerflygninger mellom Storbritannia og Sverige, og tysk skipsfart var sårbar for angrep.

Under andre verdenskrig var radartechnologien i sin barndom, og det fant sted en rasende utvikling. I løpet av 1943-1944 ble «Flieder» oppgradert med to nye typer radarer; en Wassermann MII i nærheten av Høyfjellet, og en Freya Fahrstuhl på Daudmannsholmen. Disse kunne oppdage mål på større avstander enn tidligere modeller, noe som var viktig for tidlig varsling.

Radaren Freya Fahrstuhl ble produsert og montert i et svært lite antall, og stillingen på Daudmannsholmen representerer en sjeldenhet.

Radaren på Blåsthaugen, her ser vi Arnfinn Larsen og Kay Karlsen i relativt stram positur like etter krigen. Dagens betongfundament gjenkjennes bakenfor tregjerdet på bildet. Foto: Tørres Akselsen

Operasjonssentralen/T-brakken innenfor «Murane». Bildet viser Axel Axelsen, Arnfinn Larsen og Kay Karlsen på toppen av grisehuset som finnes den dag i dag. Foto: Tørres Akselsen

En sjettede radar, på Brattåsen, tilhørte den tyske marinen. Dette var en skyteradar for Batterie Vara, de store kanonene på Møvik. Stillingene til de ulike radarinstallasjonene er ennå godt synlige i terrenget. Det samme er murene som beskyttet hovedkvarteret, Flugmeldezentrale, ved Okslehavnsvollane. Her ble data fra radarene bearbejdet og sendt videre til blant annet flyavdelinger og luftvernartilleri i distriktet.

Rundt «Flieder» ligger fortsatt løpegraver, dekningsbunkere og skytestillinger, deriblant en rekke Ringstand-bunkere, som utgjorde nærforsvaret. Stillingene etter luftvern batteri, flere fjellanlegg (dekningsrom) og brakkegrunnmurer er også godt synlige. På det meste, i 1944, var det omkring 180 personell fra det tyske luftvåpenet tilknyttet «Flieder». Det vil vekslende ha vært også andre kategorier militære innoim i kortere og

lengre perioder, for eksempel div. spesialister, org. Todt og personell fra andre forsvarsgrener. Et anslag på ca. 200 tyske soldater/militært personell tilknyttet «Flieder» med opphold i Okslehavn-området bør derfor være en rimelig antakelse. Og bygningsmassen som krevdes til dette har ført til et mangfold i krigsminner som gjør at Okslehavn-området i dag framstår som et verdifullt krigshistorisk landskap med mange historiske spor.

VESTAGDERMUSEET

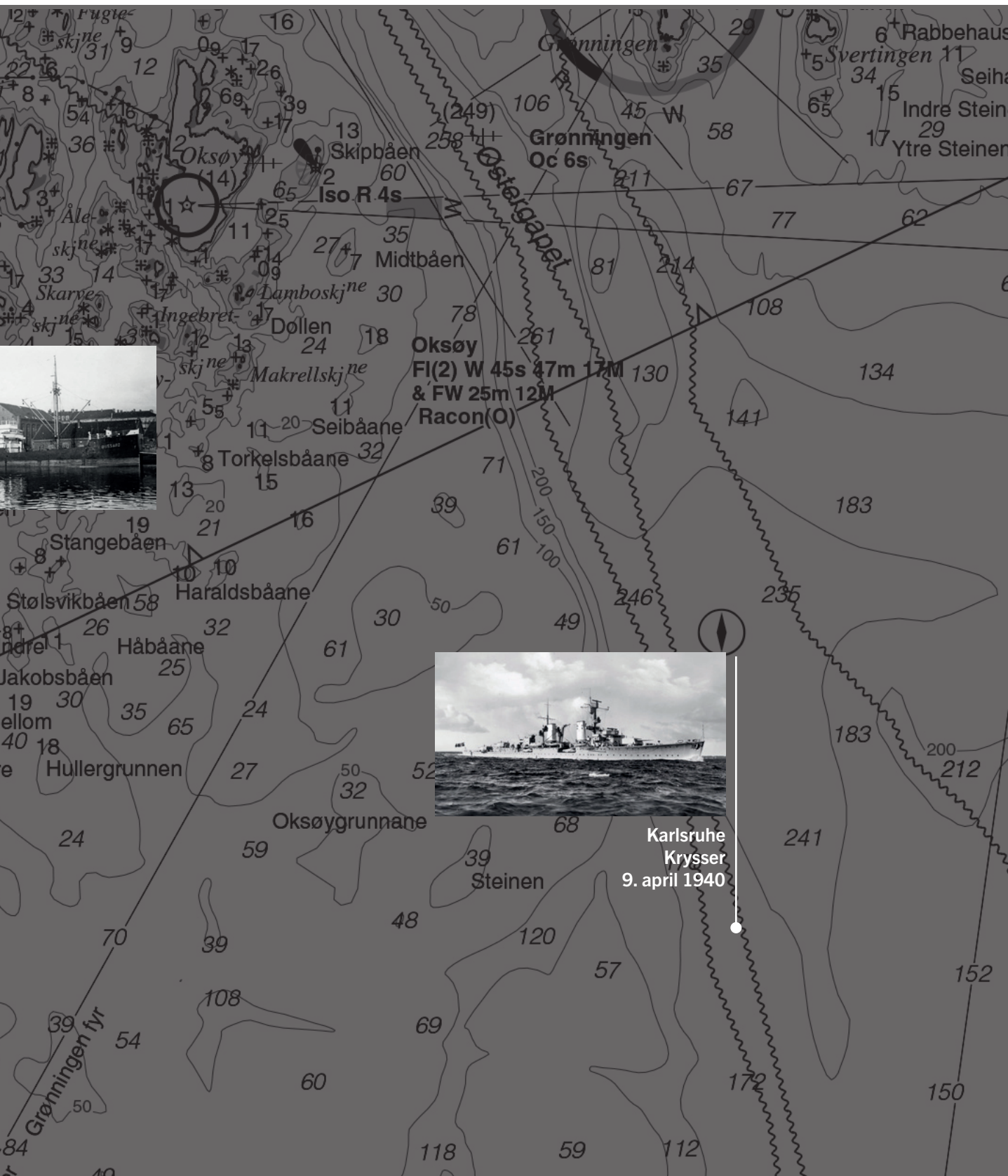

Endre Wrånes
Konservator NMF,
militærhistorie
Vest-Agder-museet

Skipsvrak

Bussard Dampskip
5. mars 1942

Tegninger

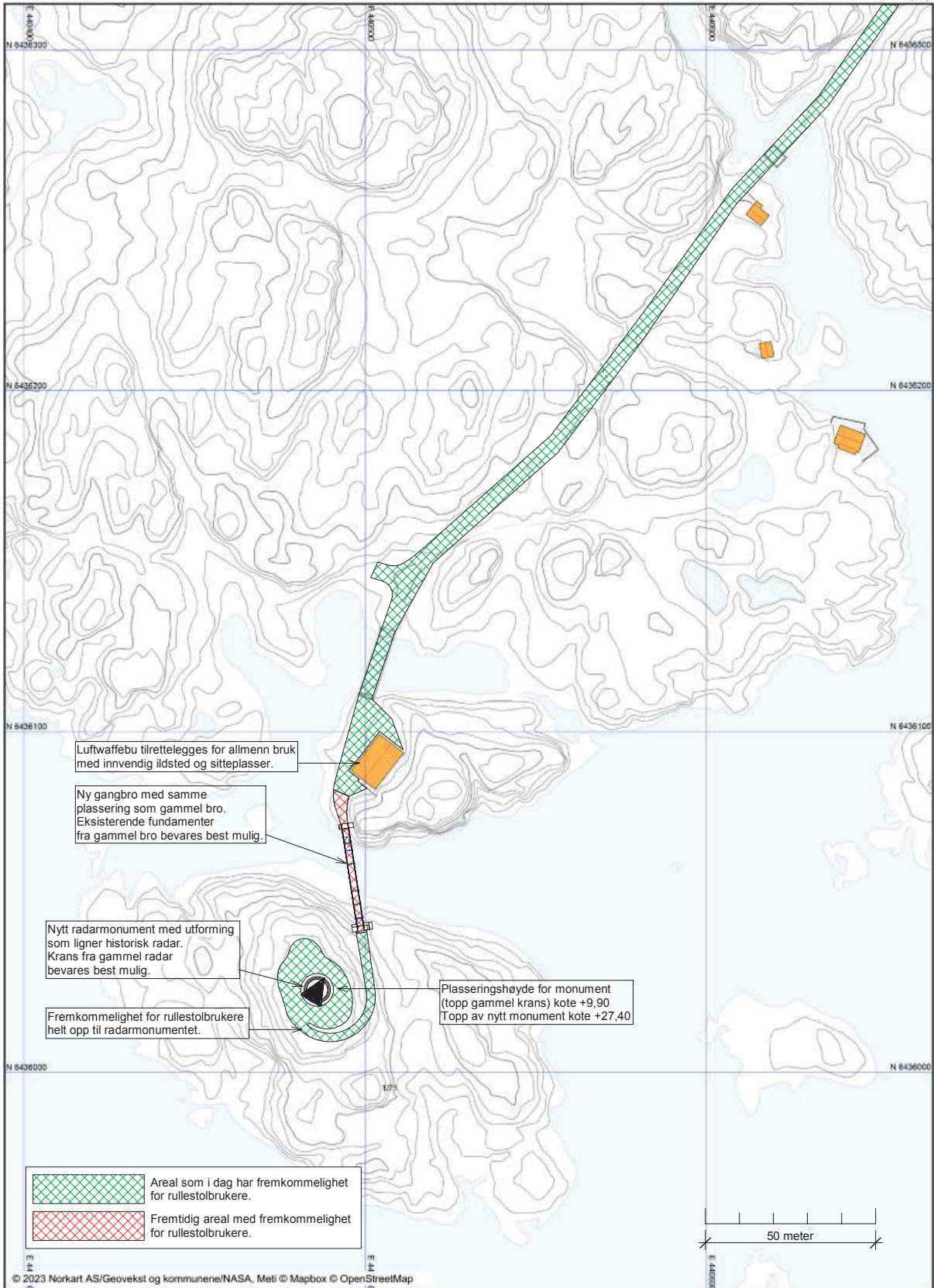

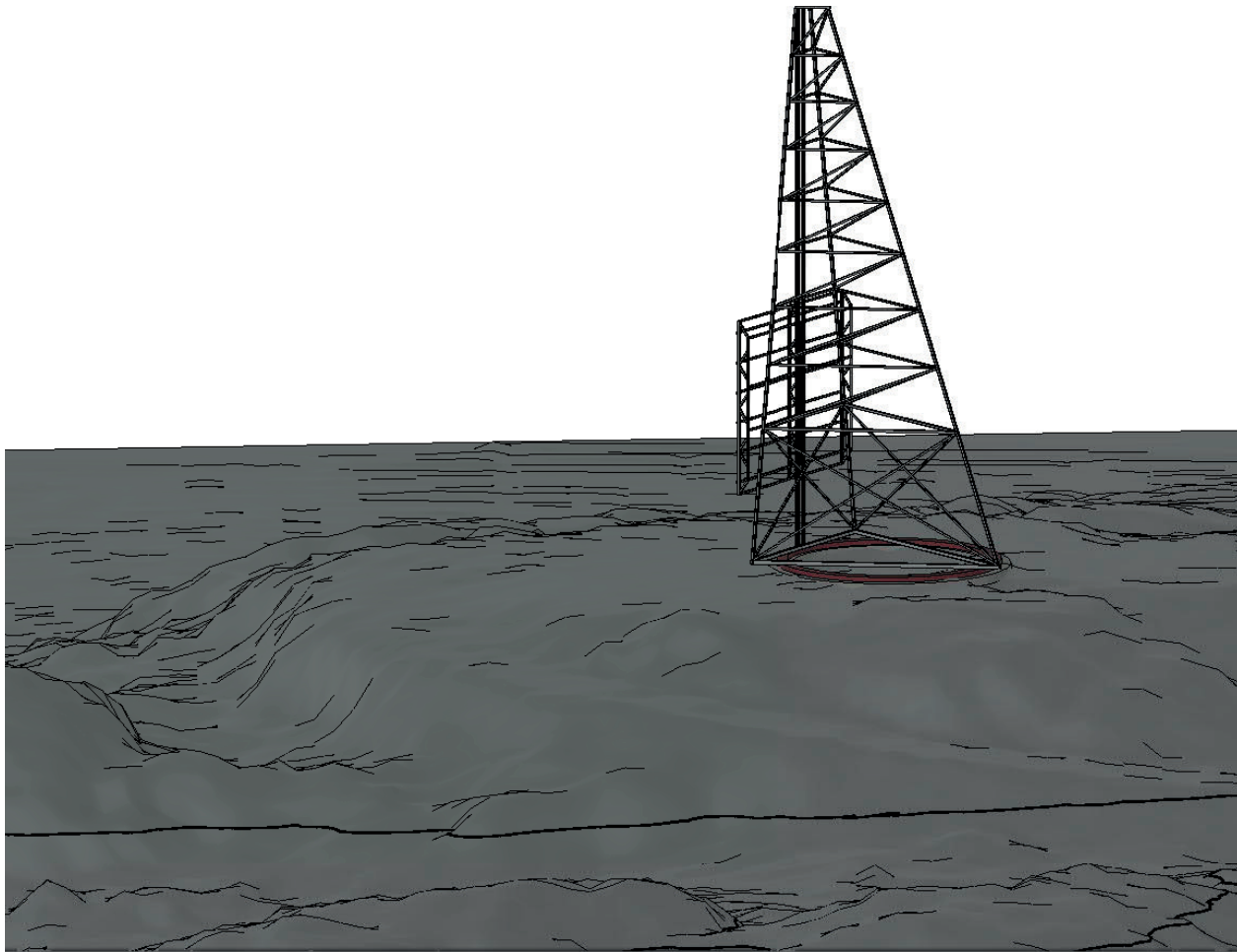
Skyllevigholmen, Adresse

Dato: 25.04.2023

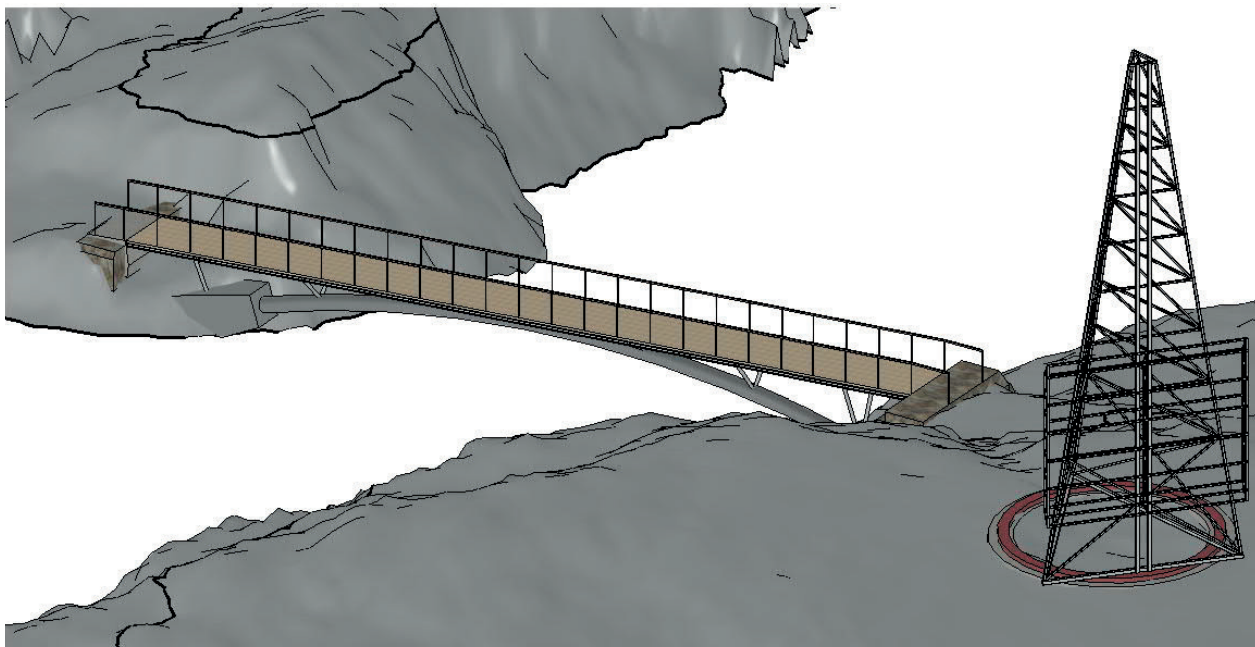
Målestokk: 1:1000

Koordinatsystem: UTM 32N

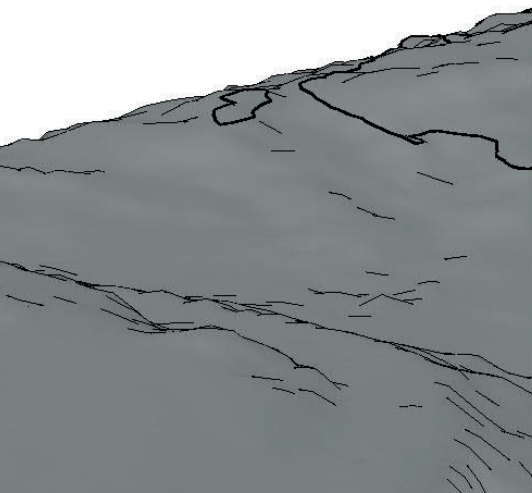
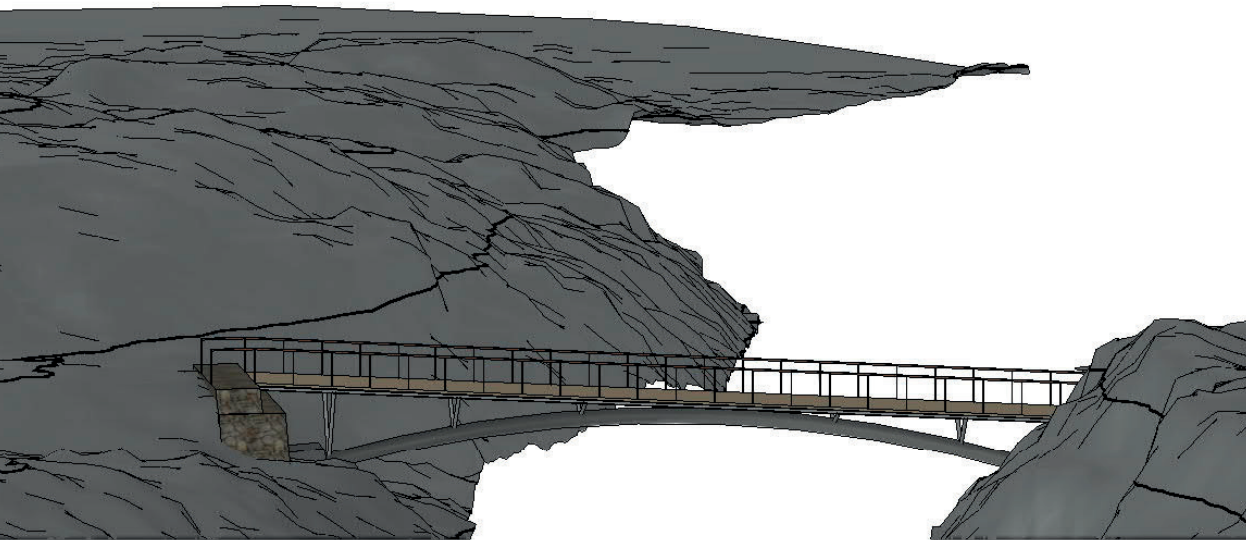

3D Fra øst

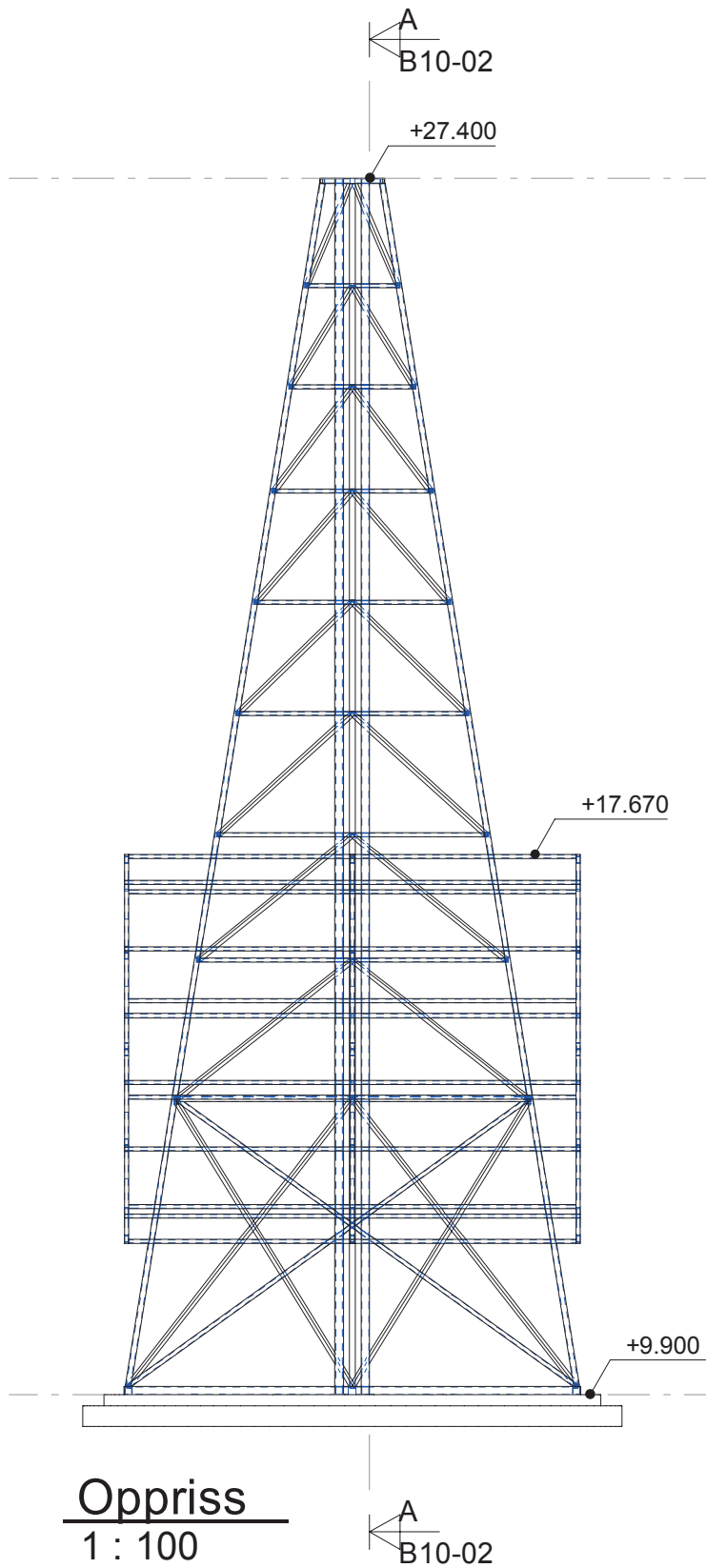
3D Fra sør-vest

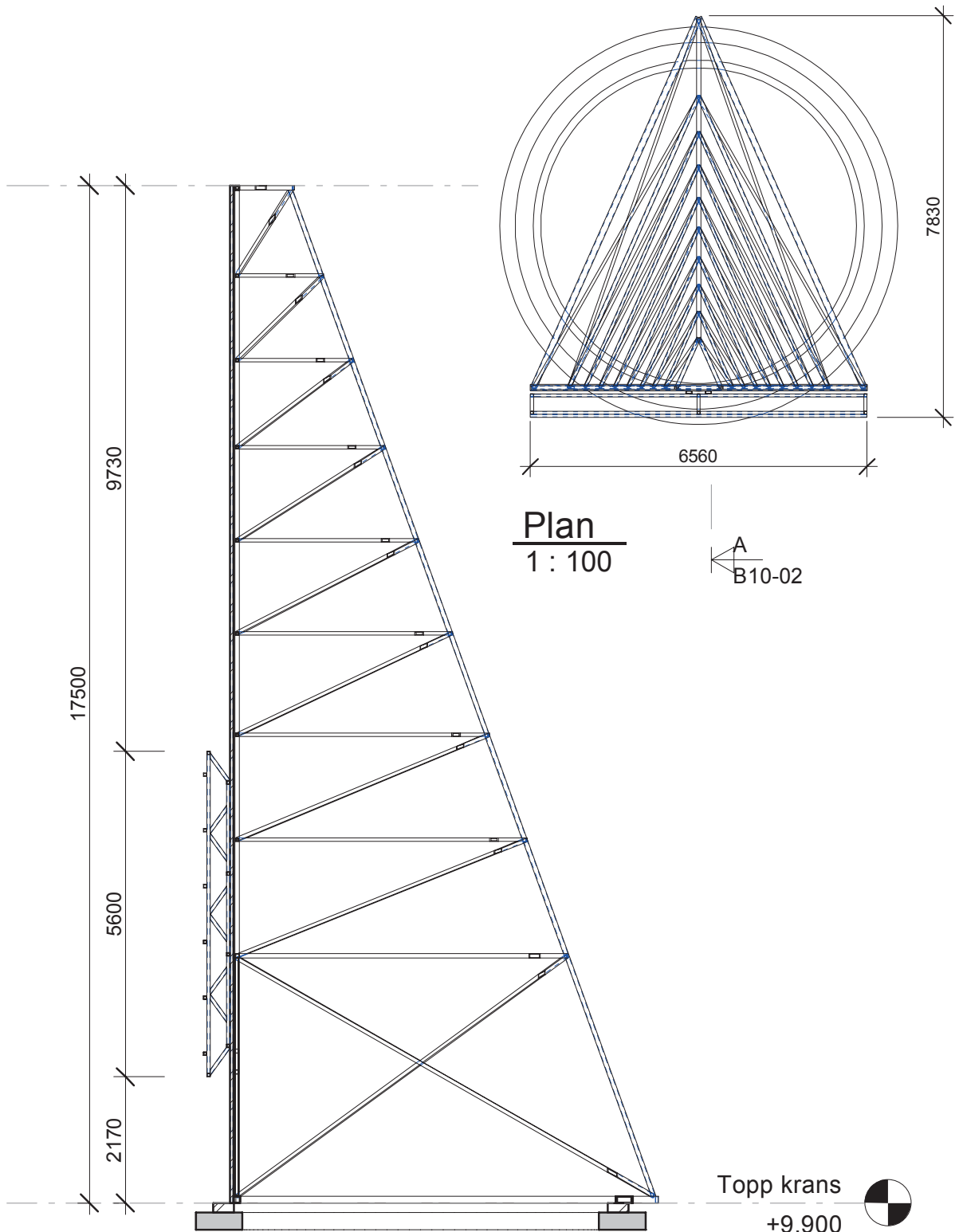

Index	Beskrivelse	Dato	Sign.	Kontr.
Fase				
Søknadstegning				
Tiltakshaver			Sign:	Dato:
Flekkerøy Vel			SL	11.05.23
Prosjekt			Kontroll:	Dato:
Daudmanns - Den ytterste nøgne ø			-	
Type tegning			Målestokk	
3D-Visning				
			Prosjektnr.:	
			79.03	
			Tegningsnr.:	Rev.
			B10-03	
<small>Fiskåveien 4, 4621 Kristiansand 99 56 44 77 / 95 13 69 75 post@lbp.as www.lbp.as</small>				

11.05.2023 17:58:27

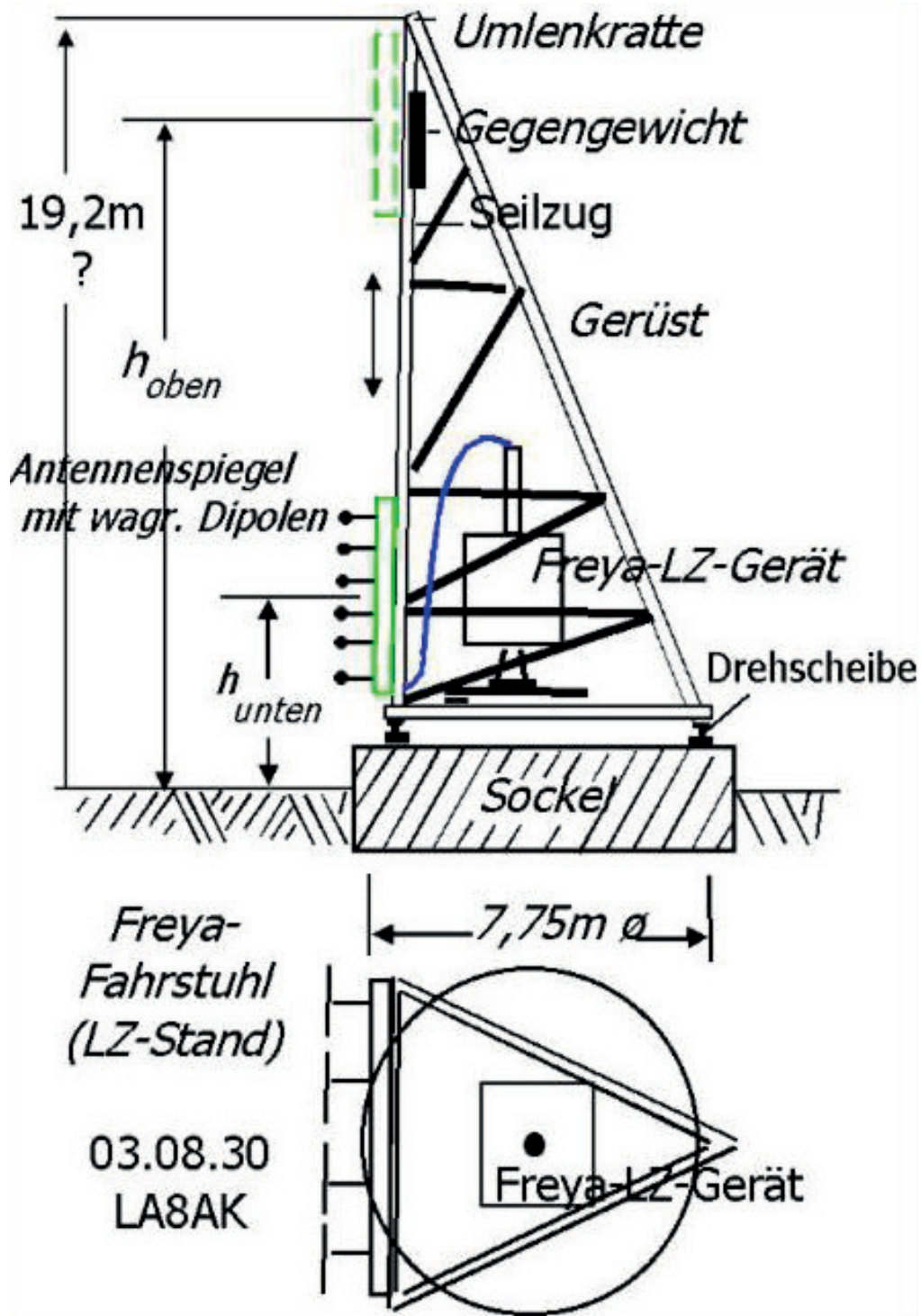
Tekniske tegninger av radar monumentet

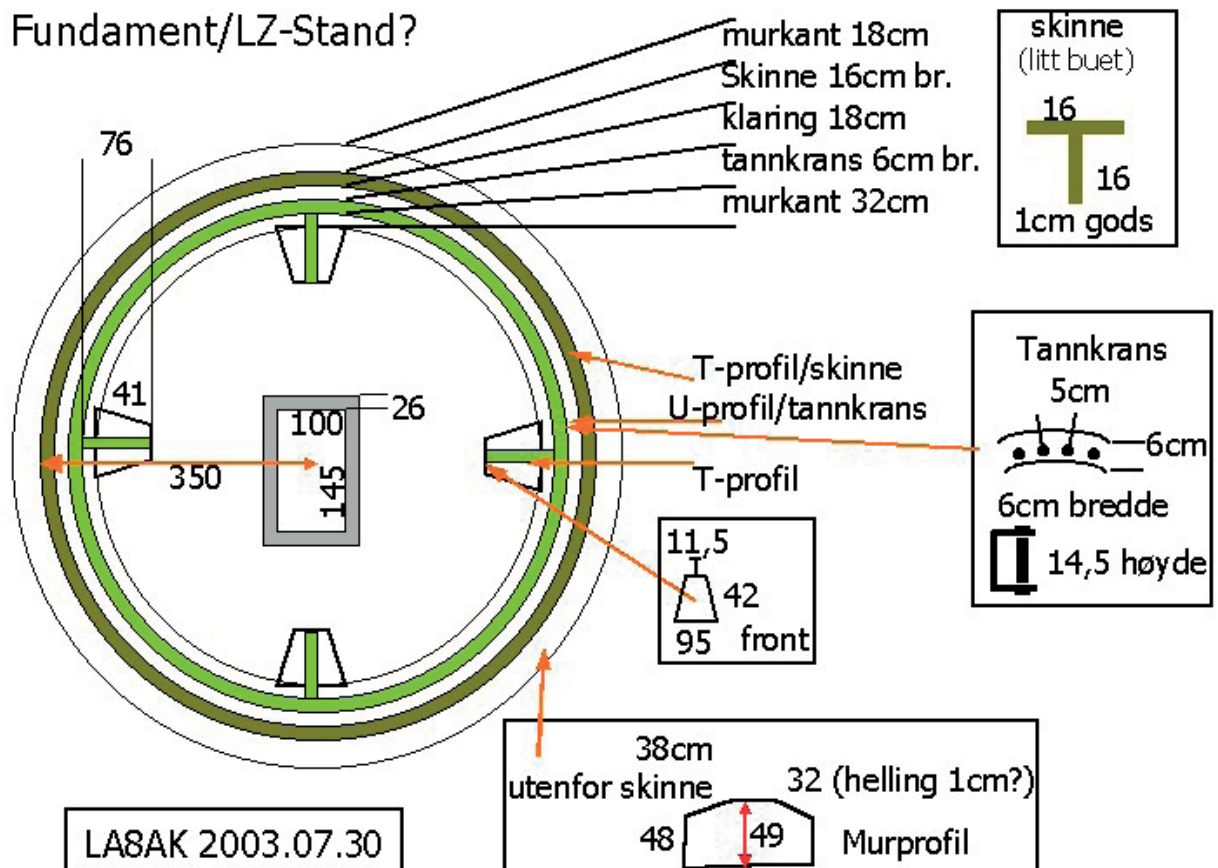

Snitt A-A
1 : 100

Historiske tegninger fra Nøding

Radar på Daudmannsholmen, Flekkerøy
Fundament/LZ-Stand?

Kontakt oss

Flekkerøy Vels prosjektgruppe

v/Frode Stokkeland

frode@flekkeroybygg.no

T: 982 66 850

Verneområdestyret for Oksøy-Ryvingen og Flekkefjord landsk.vernområder
Postboks 788 Stoa
4809 ARENDAL

Trondheim, 24.06.2024

Deres ref.:

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2024/6092

Saksbehandler:
Hege Langeland

Varsel om vurdering av omgjøring av vedtak

Vi viser til Verneområdestyret for Oksøy - Ryvingen sitt vedtak 03.06.2024 hvor det med hjemmel i naturmangfoldloven § 48 ble gitt tillatelse til oppføring av bro og radartårn ved Daudmannsholmen på Flekkerøy i Oksøy Ryvingen landskapsvernområde.

Vi varsler med dette at vi vurderer å omgjøre vedtaket med hjemmel i forvaltningsloven § 35. Bakgrunnen for at Miljødirektoratet vurderer om vedtaket fra verneområdestyret bør omgjøres er at naturmangfoldloven § 48 er en snever unntaksbestemmelse og at vi vil vurdere om dispensasjonen ligger utenfor dispensasjonsadgangen og bør omgjøres ut fra verneinteressene.

Beslutning om utsatt iverksetting

Miljødirektoratet beslutter med dette utsatt iverksetting av verneområdestyret sitt vedtak 03.06.2024 om dispensasjon til oppføring av bro og radartårn til saken er vurdert og avgjort. Dette innebærer at tiltakene ikke kan gjennomføres nå, før det er tatt stilling til om dispensasjonen skal omgjøres.

Utsatt iverksetting av vedtaket er besluttet med hjemmel i forvaltningsloven § 42. Dette er en beslutning, og ikke et enkeltvedtak. Det er derfor ikke mulig å klage.

Bakgrunn for varselet

Etter verneforskriften § 3 punkt 1.1 er det forbudt med nye inngrep i landskapet. Verneforskriften skal sikre området mot utbygging og nye inngrep, for å bevare landskapet. Det er i § 3 åpnet for at verneområdestyret kan gi tillatelse til enkelte tiltak, herunder skånsom tilrettelegging for friluftsliv i tråd med forvaltningsplanen (§ 3 punkt 1.3 i).

Verneforskriftens forbud mot nye tiltak er satt for å bevare landskapet i et lengre perspektiv og for å hindre at mange tiltak over tid endre landskapet.

Etter naturmangfoldloven § 48 kan forvaltningsmyndigheten gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig. I en dispensasjon skal begrunnelsen for vedtaket vise hvordan

forvaltningsmyndigheten har vurdert virkningene som dispensasjonen kan få for verneverdiene, og hvilken vekt det er lagt på dette, jf. § 48 fjerde ledd.

I vedtaket står det at verneområdestyret, med hjemmel i naturmangfoldlovens § 48, gir dispensasjon til etablering av bro og radartårn ved Daudmannsholmen. Begrunnelse: Det vurderes at tiltakene ligger innenfor skånsom tilrettelegging i henhold til retningslinjene i forvaltningsplanen side 34, pkt. 1.

Dispensasjon er gitt etter § 48, samtidig som det vises til verneforskriftens bestemmelser om skånsom tilrettelegging. Naturmangfoldloven § 48 er imidlertid bare aktuell i tilfeller der verneforskriften ikke har bestemmelser som kan benyttes. I saksfremstillingen fra verneområdeforvalter, er det vurdert at tiltaket om bygging av bro og radartårn i dette tilfelle, er utenom "definisjonen" av skånsom tilrettelegging.

For å kunne gi dispensasjon etter § 48, må vilkårene for dispensasjon være oppfylt. Etter § 48 (første alternativ) er vilkårene at tiltaket ikke strider med verneformålet og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig. Etablering av et radartårn (på 19,2 m) og en universelt utformet bro, vurderes å være et relativt stort inngrep i landskapsvernområdet. Radartårnet er høyt og vil være et dominerende element i landskapet.

Formålet med landskapsvernområdet er å ta vare på et sammenhengende og egenartet skjærgårdslandskap lite preget av tekniske inngrep, og allmennheten skal ha mulighet til naturopplevelser gjennom utøvelse av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging, jf. verneforskriften § 2.

Forarbeidene til naturmangfoldloven har strenge føringer for når det kan gis dispensasjon etter naturmangfoldloven § 48. Det står i Ot.prp. nr. 52 (2008-2009) s. 424 at dispensasjonsbestemmelsen først og fremst ment for bagatellmessige inngrep og forbigående forstyrrelser. Denne dispensasjonsbestemmelsen kan ikke anvendes for å utvide den rammen som er trukket opp i vernevedtaket.

Rettslig grunnlag for omgjøring

Etter forvaltningsloven § 35 andre ledd jf. første ledd bokstav c) kan klageinstansen omgjøre *ugyldige* vedtak selv om vedtaket ikke er påklaget.

Etter forvaltningsloven § 35 tredje ledd kan klageinstansen omgjøre vedtak *når hensynet til offentlige interesser tilsier det* innenfor nærmere tidsfrister. Bestemmelsen lyder:

"Dersom hensynet til andre privatpersoner eller offentlige interesser tilsier det, kan klageinstans eller overordnet myndighet omgjøre underordnet organs vedtak til skade for den som vedtaket retter seg mot eller direkte tilgodeser, selv om vilkårene etter første ledd bokstav b eller c ikke foreligger. Melding om at vedtaket vil bli overprøvd, må i så fall sendes ham innen tre uker etter at det ble sendt melding om vedtaket, og melding om at vedtaket er omgjort må sendes ham innen tre måneder etter samme tidspunkt."

Frist for uttalelser og saksdokumentene

Miljødirektoratet har søknaden fra Kristiansand kommune (som er hentet fra Verneområdestyrets hjemmeside) og vedtaket som er registrert i Miljøvedtaksregisteret. Dersom det finnes ytterligere saksdokumenter, bes disse oversendt fra Verneområdestyret.

Vi oppfatter at fundamentet til tidligere radar på stedet er et kulturminne fra andre verdenskrig. Vi ber om å få opplyst om verneområdestyret har vært i kontakt med kulturminnemyndighetene om saken, ettersom etableringen av et radartårn vil berøre et kulturminne.

Verneområdestyret kan uttale seg til varselet. Kristiansand kommune som inneharer av dispensasjonen, gis også anledning til å uttale seg.

Frist for uttalelser og oversendelse av saksdokumenter er 5. august 2024.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Terje Qvam
seksjonsleder

Hege Langeland
seniorrådgiver

Kopi til:
Statens naturoppsyn

MILJØDIREKTORATET
Postboks 5672 Torgarden
7485 TRONDHEIM

Vår ref.:
2024003784-5
(Bes oppgitt ved henvendelse)
Deres ref.:
2024/6092
Dato:
06.08.2024

Daudmannsholmen - radartårn og bro - Varsel om vurdering av omgjøring av vedtak - uttalelse fra Kristiansand kommune

Vi viser til saken og deres varsel om vurdering av omgjøring av vedtak, datert 24.06.2024.

Frist for uttalelse er satt til 05.08.2024. Det er avtalt utsatt frist for uttalelse til 09.08.24 på grunn av ferieavvikling. Det vises her til e-post fra deres saksbehandler, Hege Langeland.

Området er et svært attraktivt friluftsområde som har status som statlig sikret friluftsområde. Kristiansand kommune forvalter området i tråd med forvaltningshåndbok for statlig sikrede friluftsområder. Området inngår i Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde og kommunens forvaltning og drift av området legger opp til å være innenfor rammen av verneformål og bestemmelser.

Kristiansand kommune søkte 13.02.2024 verneområdestyret om tillatelse til å gjenoppføre bro og radartårn i området.

Vi minner om at dette ikke er nye elementer eller nye inngrep/tiltak i området. Tiltakene innebærer ikke nye inngrep i landskapsvernområdet, men reetablering av tidligere elementer som ble oppført under 2. verdenskrig.

Omsøkte tiltak er forsvarshistoriske viktige elementer som vi mener kan innpasses i området innenfor rammen av gjeldende landskapsvern. Vi oppfatter tiltakene ikke å være i konflikt med verneforskriften § 3 punkt 1.1.

Bro nr 2 har samme lokalisering som tidligere bro og vil innebære økt kanalisert ferdsel i området og ikke påvirke naturforholdene. Tilsvarende vil også radartårnet etableres på fundamentene til det tidligere radartårnet.

Vi har vært i dialog med Vest Agder museet og de påpeker verdien av installasjonene:

Siden Fahrstuhl-stillinga på Daudmannsholmen er den eneste i landet, er det veldig spennende at denne historien blir tilgjengeliggjort.

Bro nr 1 er allerede etablert og bro nr 2 vil gi tilgang til selve Daudmannsholmen og muliggjøre gjenreising av radartårn.

Bro nr 2 ligger inne i godkjent forvaltningsplan for det statlig sikrede friluftsområdet og er spilt inn som tiltak til forvaltningsplanen for landskapsvernområdet.

Parkvesenet vurderer tiltakene som positivt for allmenhetens friluftsbuk.

Vi mener at tiltakene ligger innenfor mulighetene som ligger i unntaksbestemmelsene i naturmangfoldlovens §48 og vi anmoder om å ikke omgjøre verneområdetstyrets vedtak om tillatelse til reetablering av bro nr 2 og reetablering av radartårn i tråd med vår søknad.

Med hilsen

Aase M. Hørdsdal
Parksjef

Trond Johanson
Naturforvalter

Dokumentet er godkjent elektronisk og gyldig uten underskrift

Vedlegg:
Kommunens søknad til verneområdestyret m/vedlegg.

Styre for landskapsvernområde Oksøy – Ryvingen

Vedtak av 03.06.

Verneområdestyret for Oksøy-Ryvingen og Flekkefjord landskapsvernområder gir med hjemmel i naturmangfoldlovens § 48, dispensasjon til etablering av bro og radartårn ved Daudmannsholmen på Flekkerøy innenfor Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde.

Naturvernforbundet er svært overrasket over styrets vedtak som hjemles i naturmangfoldlovens § 48.

Naturvernforbundet mener at tiltaket er av en slik karakter og omfang at det vil stride mot formålet for landskapsvernområdet og at tiltaket ikke kommer inn under de forhold i § 3 - 1.3 som forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til.

Vedtaket er etter vår oppfatning ugyldig da de formelle forutsetningene for å innvilge søknaden ikke er tilstede.

Naturvernforbundet underbygger ikke våre merknader utover det vi her har fremført da vi forventer at statsforvalteren opphever vedtaket. Om så ikke skulle skje, vil vi utferdige en begrunnet klage på vedtaket og regner med at vi da får utvidet klagefrist utover dagens frist.

Peder Johan Pedersen, fylkesleder i Naturvernforbundet i Agder

Naturvernforbundet
i Agder

Arkivsaksnummer: 2020/8844-0

Saksbehandler: Ronny Skansen

Dato: 10.09.2024

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Verneområdestyret ORF	27/24	18.09.2024

Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde - Søknad om ettergodkjenning av terrasse og trapp ved gapahuk i Krageviga - Flekkerøy Vel

Innstilling fra forvalter

Verneområdestyret for Oksøy-Ryvingen og Flekkefjord landskapsvernområder gir dispensasjon etter § 3 punkt 1.3 i, til ettergodkjenning av platting/terrasse med tilhørende trapp ved Krageviga på Flekkerøy i Kristiansand kommune.

--- slutt på innstilling ---

Dokumenter i saken

Vedlegg:

- 1 **Melding om vedtak - Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde - søknad om etablering av gapahuk i Krageviga i Kristiansand kommune - Flekkerøy vel – ST - sak 29/20 den 14.12.2020**
- 2 **Krageviga - søknad om etablering av gapahuk – Søknad 2020**
- 3 **Søknad om ettergodkjenning - Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde - Kristiansand - Krageviga - etablering av gapahuk - Flekkerøy Vel**
- 4 **Søknad ettergodkjenning av tiltak Krageviga , Flekkerøy.pdf**

Saksopplysninger

Flekkerøy Vel fikk i ST-sak 29/20 den 14.12.2020 tillatelse til etablering av gapahuk ved Krageviga på Flekkerøy iht. til innlevert søknad. I ettertid har det visst seg at oppføring av gapahuken har vært oppført ikke helt i henhold til innlevert søknad. Dette gjelder i forhold til frontpartiet, der det er bygget en terrasse/platting med tilhørende trapp.

Hjemmelsgrunnlag

- Forskrift om Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde, Kristiansand, Søgne og Mandal kommuner, Vest-Agder, fastsatt ved Kronprinsreg.res. 29. april 2005 (verneforskriften).
- Lov om forvaltning av naturens mangfold av 19.06.2009 (naturmangfoldloven/nml.).
- Forvaltningsplan for Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde, godkjent i oktober 2010 (forvaltningsplanen).

Verneforskriften

Formålet med vernet fremgår av verneforskriften § 2, som lyder: «Formålet med Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde er å ta vare på et sammenhengende og egenartet skjærgårdslandskap lite preget av tekniske inngrep, og som er representativt for sørlandskysten. Dette skjærgårdslandskapet karakteriseres av en sjøoverflate som brytes opp av mange lave, avslepne øyer, holmer og skjær, med tilhørende naturtyper, flora, fauna, kulturminner og kulturlandskap, herunder kystlynghei og de karakteristiske uthavnene.

Allmennheten skal ha mulighet til naturopplevelser gjennom utøvelse av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging».

«Området er vernet mot inngrep som vesentlig kan endre eller virke inn på landskapets art eller karakter», og innenfor området er det, med unntak av tiltak nevnt i verneforskriften § 3 punkt 1.2, forbud mot inngrep som bl.a. «oppføring og ombygging av bygninger, brygger og andre anlegg», jf. verneforskriften § 3 punkt 1.1.

I verneforskriftens § 3 pkt. 1.3 i, kan gi tillatelse til skånsom tilrettelegging for friluftsliv i samsvar med forvaltningsplanen. Vi viser her til målet i forvaltningsplanen for landskapsvernområdet kap 5.2. "Alle skal føle seg velkommen til Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde. For at dette skal være mulig, må det være godt tilrettelagt for et naturvennlig friluftsliv innen rammen av vern."

Naturmangfoldloven

I henhold til naturmangfoldloven § 7, skal prinsippene i §§ 8-12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, og vurderingen skal fremgå av beslutningen.

Forvaltningsplanen

I forvaltningsplanen kapittel 4.2, er det angitt retningslinjer for tiltak og drift knyttet til skånsom tillrettelegging for friluftslivet innenfor verneområdet.

Vurdering

Det er uheldig at det er gjennomført tiltak i verneområdet uten at dette er avklart i forhold til verneforskriften for Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde først. Tiltaket som det nå søkes om ettergodkjenning til, må behandles som at det ikke allerede har blitt gjennomført. Ved eventuelt avslag på søknad om ettergodkjenning av tiltak, vil verneområdestyret kunne pålegge retting etter naturmangfoldloven § 69, dersom det ulovlige forholdet ikke, av eget tiltak, blir rettet opp.

Tiltaket vil ikke innebære merkbare endringer i forhold til naturmangfoldet og landskapets art eller karakter så langt verneområdeforvalter vurderer det siden gapahuken er utformet med naturmaterialer og ligger diskret i landskapet jfr naturmangfoldloven §§ 8-9. En mindre utvidelse som ikke tidligere er omsøkt vil ikke påvirke dette nevneverdig.

Det legges vekt på at friluftslivet er en del av verneformålet og at gapahuken skal være tilgjengelig for allmennheten. Det omsøkte tiltaket er et godt alternativ for opphold under tak for allmenheten, som ligger værutsatt til ytterst mot storhavet. Gapahuken supplerer tilbudet ellers på øya på en god måte både geografisk og standardmessig. Det antas å være positivt for familier og foreninger å ha dette som et turmål og tilbringe mer tid her ute enn de gjør i dag. Tiltaket vurderes totalt sett som positivt i forhold til formålet for OksøyRyvingen landskapsvernområde, mål for friluftsliv i forvaltningsplanen og generelt fokus på verdiskaping i naturvernområder.

Ettergodkjenning av en mindre utvidelse i forhold til opprinnelige søknad, vil ikke føre til merkbar økning i samlet belastning på økosystemet jfr. naturmangfoldloven § 10. Tiltaket vurderes å kan godkjennes som omsøkt. Verneområdestyret har for fremtiden en forventning om at prosjekter blir utført iht. til gitte dispensjoner og søknader.

Klage

Dette vedtaket kan påklages til Miljødirektoratet av en part eller annen med rettslig klageinteresse i saken, jf. forvaltningsloven § 28 tredje ledd, jf. § 2 tredje ledd. Klagefristen er 3 uker fra det tidspunkt underretning om vedtaket er kommet frem til vedkommende part, ev. fra den dag vedtaket første gang ble kunngjort, jf. forvaltningsloven § 29 første ledd. En eventuell erklæring om klage skal fremsettes for verneområdestyret for Oksøy-Ryvingen og Flekkefjord landskapsvernområder, og være undertegnet samt nevne det vedtak det klages over og den endring som ønskes, jf. forvaltningsloven § 32.

Klagen bør begrunnes, og andre opplysninger av betydning for saken bør nevnes. Med visse unntak har partene rett til å se sakens dokumenter, jf. forvaltningsloven §§ 18 og 19.

**Verneområdestyret for
Oksøy-Ryvingen og
Flekkefjord
landskapsvernområder**

Besøksadresse
Tordenskjoldsgate 65
4614 Kristiansand

Postadresse
Postboks 788 Stoa
4809 ARENDAL

Kontakt
Sentralbord +47 37 01 75 00
Direkte 370 17 843
fmavpost@fylkesmannen.no

Flekkerøy vel

Saksbehandler Ronny Skansen

Vår ref. 2020/8844 - 432.2

Dato 14.12.2020

Melding om vedtak - Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde - Søknad om etablering av gapahuk i Krageviga i Kristiansand kommune - Flekkerøy vel

Med vennlig hilsen

Ronny Skansen
seniorrådgiver

Kopi til:

Statens naturoppsyn v/ Halvard Pedersen
KRISTIANSAND KOMMUNE

Pb 525 4605 KRISTIANSAND S
Postboks 4 4685 NODELAND

Arkivsaksnr: 2020/8844-0

Saksbehandler: Ronny Skansen

Dato: 01.12.2020

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Verneområdestyret ORF	29/20	14.12.2020

Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde - Søknad om etablering av gapahuk i Krageviga i Kristiansand kommune - Flekkerøy vel

Vedlegg:

- 1 Krageviga - søknad om etablering av gapahuk- Flekkerøy vel

Forvalters innstilling

Verneområdestyret gir med hjemmel i forskriften for Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde § 3 punkt 1.3 i, Flekkerøy vel tillatelse til å etablere gapahuk i Krageviga på Flekkerøy i Kristiansand kommune.

Dispensasjonen gis på følgende vilkår:

- Gapahuken skal være åpen og lett tilgjengelig for allmenheten.
- Den skal bygges uten nevneverdig inngrep i bakken og slik at den lett kan fjernes og området tilbakeføres av tiltakshaver, dersom aktiviteten ikke blir som ønsket eller hvis verneområdestyret.
- Bygging av gapahuk skal være i den størrelse og fargevalg som er skissert i innlevert søknad.
- Byggearbeidet skal skje med hensyn til natur og friluftsliv. Byggevirksomheten skal legges utenom hekke- og yngletid for vilt, dvs. utenom perioden 15.april – 15. juli.

- Verneområdestyret har bare vurdert søknaden etter verneforskriften. Vi forutsetter at det innhentes nødvendige tillatelser etter andre lover. Dette gjelder blant annet plan- og bygningsloven.
- Når tiltaket er gjennomført sendes en kort rapport med bilde som viser gjennomført tiltak til verneområdestyret med kopi til Statens naturoppsyn v/Halvard Pedersen (Halvard.Ranestad.Pedersen@miljodir.no).

Saksprotokoll i Verneområdestyret ORF - 14.12.2020

Styrets vedtak – enstemmig

Som innstillingen

Saksopplysninger

Flekkerøy vel søker om etablering av gapahuk i Krageviga på Flekkerøy innenfor Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde. Omsøkt plassering ligger i kommunalt friområde som er statlig sikret. Området det søkes plassert ligger ved en eksisterende bål plass med bord og benker ca. 25 meter inn i verneområdet. Det er inngått avtale mellom Kristiansand kommune som grunneier og Flekkerøy vel om drift av gapahuken. Det er innlevert detaljerte tegninger på størrelse, farge og materialvalg. Gapahuken skal settes opp skånsomt i terrenget og være reversibelt uten å lage permanente sår i naturen.

Målet med gapahuken er å lage ly for besøkende, bli en møteplass og styre besøket vekk fra urørt natur og til etablert bål plass. Krageviga er et populært turområde og i tilknyttet gruset møteplass er det også et ønske om at gapahuken kan brukes som amfiscene for arrangementer.

Juridisk grunnlag

Forskrift om Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde, Kristiansand, Søgne og Mandal kommuner, Vest-Agder. FOR-2005-04-29-388. Oksøy- Ryvingen landskapsvernområde ble opprettet 29. april 2005. Formålet med Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde er *å ta vare på et sammenhengende og egenartet skjærgårdslandskap lite preget av tekniske inngrep, og som er representativt for sørlandskysten. Dette skjærgårdslandskapet karakteriseres av en sjøoverflate som brytes opp av mange lave, avslepne øyer, holmer og skjær, med tilhørende naturtyper, flora, fauna, kulturminner og kulturlandskap, herunder kystlynghei og de karakteristiske uthavnene. Allmennheten skal ha mulighet til naturopplevelser gjennom utøvelse av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging. Etter § 3 punkt 1.1 er området er vernet mot inngrep som vesentlig kan endre eller virke inn på landskapets art eller karakter.*

Med de unntak som følger av punkt 1.2 og 1.3 i forskriften er det forbud mot inngrep som: Oppføring og ombygging av bygninger, brygger og andre anlegg, vegbygging, bergverksdrift, graving, påfylling av masse, sprenging, bryting av stein, mineraler eller fossiler, fjerning av større steiner og blokker, drenering og annen form for tørrlegging, nydyrking, planting, bakkeplanering, fremføring av luft- og jordledninger, oppsetting av skilt, opparbeiding og merking av stier, løyper o.l. Kulturminner skal beskyttes mot skade og ødeleggelse. Opplistingen er ikke uttømmende. Forvaltningsmyndigheten avgjør i tvilstilfeller om et tiltak må anses å ville endre landskapets art eller karakter vesentlig.

I verneforskriftens § 3 pkt. 1.3 i, kan gi tillatelse til skånsom tilrettelegging for friluftsliv i samsvar med forvaltningsplanen. Vi viser her til målet i forvaltningsplanen for landskapsvernområdet kap 5.2. "Alle skal føle seg velkommen til Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde. For at dette skal være mulig, må det være godt tilrettelagt for et naturvennlig friluftsliv innen rammen av vern."

For alle saker som berører naturmangfold følger det av naturmangfoldloven § 7 at prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 skal legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet.

Vurdering

Tiltaket vil ikke innebære merkbare endringer i forhold til naturmangfoldet og landskapets art eller karakter siden gapahuken blir utformet med naturmaterialer og ligger diskret i landskapet jfr naturmangfoldloven §§ 8-9.

Det legges vekt på at friluftslivet er en del av verneformålet og at gapahuken skal være tilgjengelig for allmennheten. Det omsøkte tiltaket er et godt alternativ for opphold under tak for allmenheten, som ligger værutsatt til ytterst mot storhavet. Gapahuken supplerer tilbudet ellers på øya på en god måte både geografisk og standardmessig. Det antas å være positivt for familier og foreninger å ha dette som et turmål og tilbringe mer tid her ute enn de gjør i dag. Tiltaket vurderes totalt sett som positivt i forhold til formålet for Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde, mål for friluftsliv i forvaltningsplanen og generelt fokus på verdiskaping i naturvernområder.

Tiltaket vil ikke føre til merkbar økning i samlet belastning på økosystemet jfr. naturmangfoldloven § 10. Søknaden er detaljert utformet med størrelse, farge og materialvalg. Det forutsettes at gapahuken tilpasses landskapet både i høyde og areal og enkle, nøkterne løsninger knyttet til utforming og sikring av gapahuken. Utformingen av tiltaket vurderes miljøvennlig jfr. naturmangfoldloven §§ 11-12. For å sikre at tiltaket ikke fører til utilsiktet ulempe for landskapet eller brukere av området, kan tillatelsen bli inndratt

hvis en ser uønsket effekt av tiltaket. Det forventes at tiltakshaver fjerner gapahuken, rydder området og tilbakefører arealet til natur så langt mulig, dersom forvaltningsmyndigheten skulle på et senere tidspunkt mene at tiltaket har ført til uønskete effekter på verneområdet.

Informasjon om klagerett

Dette er et enkeltvedtak som kan påklages innen tre uker fra meldingen om vedtaket er mottatt, jf. forvaltningsloven (fvl) § 28. En eventuell klage skal fremsettes skriftlig og sendes til verneområdestyret. Miljødirektoratet er klageinstans. Parter har med visse unntak rett til innsyn i dokumentene i saken, jf. fvl §§ 18 og 19.

FLEKKERØY VEL
Postboks 10

4679 FLEKKERØY

Vår ref.:
2020020846-13
(Bes oppgitt ved henvendelse)
Deres ref.:

Dato:
09.10.2020

Avtale om etablering av Gapahuk i Krageviga

Viser til søknad om oppføring av gapahuk i Krageviga, datert 08.10.2020.

Omsøkt plassering ligger i kommunalt friområde som er statlig sikret. Området inngår også i Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde.

Vedlagt oversendes signert avtale på at parkvesenet på vegne av grunneier og forvalter av det kommunale friområdet samtykker til oppføring av gapahuk som omsøkt.

Flekkerøy vel er avtalepart og følger opp innholdet i avtalen.

Før tiltaket kan igangsettes må dere må innhente tillatelse fra plan- og bygg samt verneområdestyret for Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde.
Kopi av tillatelse derfra må dere sende parkvesenet når den foreligger.

Med hilsen

Trond Johanson
Rådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk og gyldig uten underskrift

Vedlegg: Signert avtale om oppføring av gapahuk

Avtale om :**PLASSERING AV LAVVO, GAPAHUK ELLER LIKENDE PÅ KOMMUNALT
FRIOMRÅDE**

FLEKKERØY VEL gis tillatelse til å sette opp lavvo/gapahuk på friområdet, innenfor avmerka område på vedlagte kart.

Generelle krav:

Lavvo eller gapahuk skal byggemeldes (Servicetorget, Rådhusgata 18) og plasseres i tråd med parkvesenets anvisning.

Plassering skal være minst mulig synlig i terrenget, fra turveier, utfartsområder og byggeområder. Det tillates ingen innretninger eller tiltak som er i strid med friluftslovens bestemmelser, eller annet lovverk

Sikkerhet:

Leietaker er ansvarlig for å vurdere om området tilfredsstiller krav til sikkerhet for brukerne. Alle tiltak må være i tråd med gjeldende lover og forskrifter, eksempelvis forskrift om sikkerhet ved lekeplassutstyr.

Materialvalg:

Trematerialer på gapahuker skal være i farger som glir mest mulig inn i aktuelt terreng
Duk på lavvo skal være i tykt, lydsvakt plastmateriale eller bomullsduk. Farge: dyp grønn/brun
Det tillates ikke tynne plastpresenninger

Rydding, bål plass, utstyr mv.

Det tillates enkel krattrydding i umiddelbar nærhet av lavvo/gapahuk

Det kan etableres enkel, skjerm utedo, der det er langt til offentlig toalett

Bål plass skal sikres i bunn og side med stein/grus.

For øvrig kan en tillate enkle, naturprega lekeelementer. (Disse må tilfredsstille forskrift om sikkerhet ved lekeplassutstyr.)

Drift:

Leietaker skal sørge for at det alltid er ryddig i området

Når leieforholdet opphører, skal alle innterninger fjernes umiddelbart

Kommunen arealforvalter forbeholder seg retten til å si opp avtalen dersom bruken er i strid med avtalens bestemmelser, områdets øvrige bruk eller at området skal tas i bruk til annet formål

Kristiansand 08.10.20

Ansgj. Hørsdal
For Kommunen

Thomas Kristoffersen
For leietaker

Organisasjon	Adresse	Kontaktperson	Telefon
FLEKKERØY VEL	4625 FLEKKERØY	Thomas KRISTOFFERSEN	91713773

Vedlegg Kartutsnitt som viser plassering av lavvo

Søknad om tillatelse til tiltak uten ansvarsrett

etter plan- og bygningsloven (pbl) § 20-4 og SAK kap. 3

Søkes det om dispensasjon fra plan- og bygningsloven, forskrift eller arealplan? Ja Nei

Er det behov for tillatelse/samtykke/uttalelse fra annen myndighet? Ja Nei

Hvis ja, så oppfylles ikke vilkårene for 3 ukers saksbehandling, jf. pbl § 21-7 tredje ledd

Nabovarsling, jf. pbl 21-3, skal være gjennomført for søknaden sendes kommunen. (Blankett 5154, 5155, 5156).

Foreligger det merknader fra naboer eller gjenboere? Ja Nei

Hvis nei på alle spørsmålene over, anses tillatelse gitt tre uker etter at fullstendig søknad er mottatt i kommunen

Opplysninger gitt i søknaden eller vedlegg til søknaden vil bli registrert i matrikkelen.

Søknaden gjelder										
Eiendom/ byggested	Gnr.	Bnr.	Festenr.	Seksjonsnr.	Bygningsnr.	Bolignr.	Kommune			
	2	61	-	-	-	-	KR. SAND			
	Adresse				Postnr.	Poststed				
	KRAGEVILA				4625	FLEKKERØY				
Tiltakets art	Mindre tiltak til bebygd eiendom, pbl § 20-4 og SAK kap. 3									
	☐	Tilbygg < 50 m ²		☐	Frittliggende bygning (ikke boligformål) < 70 m ²		☐	Skilt/reklame (SAK10 § 3-1 d)		
	☐	Driftsbygning i landbruket med samlet bruksareal (BRA) mindre enn 1000 m ² , jf. pbl § 20-4 bokstav b) og SAK10 § 3-2								
	☐	Midlertidig bygning/konstruksjon/anlegg (som ikke skal plasseres for lengre tidsrom enn 2 år)								
☐	Bruksendring fra tilleggsdel til hoveddel eller omvendt innenfor en bruksenhet									
☐	Riving av tiltak som nevnt i SAK10 § 3-1									
☐	Oppretting/endring av matrikkelenhet		☐	Grunn-eiendom	☐	Anleggs-eiendom	☐	Festegrunn over 10 år	☐	Arealoverføring
☒	Annet:		Gapahuk							
	Planlagt bruk/formål		Beskriv Friluftformål							

Arealdisponering							
Planstatus mv.	Sett kryss for gjeldende plan						
	☒	Arealdel av kommuneplan		☐	Reguleringsplan		☐
	Navn på plan						
Areal	BYA eksisterende	BYA nytt	Sum BYA	BRA eksisterende	BRA nytt	Sum BRA	Tomteareal
Grad av utnyttning	Vis beregning av grad av utnyttning. Veiledning finnes på www.dibk.no eller kontakt kommunen						

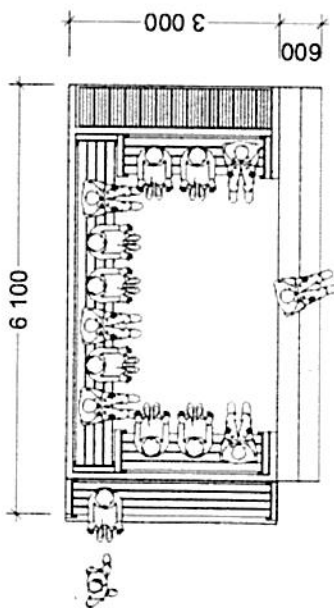
Plassering			
Plassering av tiltaket	Kan høyspent kraftlinje være i konflikt med tiltaket? ☐ Ja ☒ Nei Hvis ja, må avklaring med berørt rettighetshaver være dokumentert	Vedlegg nr.	Q -
	Kan vann- og avlopsledninger være i konflikt med tiltaket? ☐ Ja ☒ Nei Hvis ja, må avklaring med berørt rettighetshaver være dokumentert	Vedlegg nr.	Q -
Avstand	Minste avstand til nabogrense	<input type="text"/>	m
	Minste avstand til annen bygning	<input type="text"/>	m
	Minste avstand til midten av vei	<input type="text"/>	m
Dette skal vises på situasjonsplanen			

Krav til byggegrunn (pbl § 28-1)		
Flom (TEK10 § 7-2)	Skal byggverket plasseres i flomutsatt område? ☒ Nei ☐ Ja	Vedlegg nr.
Skred (TEK10 § 7-3)	Skal byggverket plasseres i skredutsatt område? ☒ Nei ☐ Ja	Vedlegg nr.
Andre natur- og miljøforhold (pbl § 28-1)	Foreligger det vesentlig ulempe som følge av natur- og miljøforhold? ☒ Nei ☐ Ja Dersom ja, beskriv kompensierende tiltak i vedlegg	Vedlegg nr.

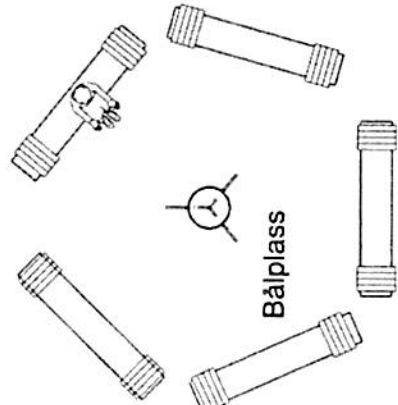
Tilknytning til veg og ledningsnett		
Adkomst vegloven §§ 40-43 pbl § 27-4	Gir tiltaket ny/endret adkomst ☐ Ja ☒ Nei	Tomta har adkomst til følgende veg som er opparbeidet og åpen for alminnelig ferdsel: ☐ Riksveg/fylkesveg Er avkjøringstillatelse gitt? ☐ Ja ☐ Nei ☐ Kommunal veg Er avkjøringstillatelse gitt? ☐ Ja ☐ Nei ☐ Privat veg Er vegrett sikret ved tinglyst erklæring? ☐ Ja ☒ Nei
	Overvann	Takvann/overvann føres til: ☐ Avløpsystem ☒ Terreng
	<i>Feltene "Vannforsyning" og "Avløp" skal kun fylles ut for driftsbygning i landbruket, midlertidige tiltak eller oppretting av matrikkelenhet.</i>	
Vannforsyning pbl §§ 27-1, 27-3	Tilknytning i forhold til tomta ☐ Offentlig vannverk ☐ Privat vannverk* ☐ Annen privat vannforsyning, innlagt vann* ☐ Annen privat vannforsyning, ikke innlagt vann*	* Beskriv Ikke aktuelt
	Dersom vanntilførsel forutsetter tilknytning til annen privat ledning eller krysser annens grunn, foreligger rettighet ved tinglyst erklæring? ☐ Ja ☐ Nei	Vedlegg nr. Q -
Avløp pbl §§ 27-2, 27-3	Tilknytning i forhold til tomta ☐ Offentlig avløpsanlegg ☐ Privat avløpsanlegg Skal det installeres vannklosett? ☐ Ja ☒ Nei Foreligger utslippstillatelse? ☐ Ja ☒ Nei Dersom avløpsanlegg forutsetter tilknytning til annen privat ledning eller krysser annens grunn, foreligger rettighet ved tinglyst erklæring? ☐ Ja ☒ Nei	Vedlegg nr. Q -

Vedlegg			
Beskrivelse av vedlegg	Gruppe	Nr. fra - til	Ikke relevant
Dispensasjonssøknader/innvilget dispensasjon	B	-	☒
Kvittering for nabovarsel/Opplysninger gitt i nabovarsel/nabomerknader/kommentarer til nabomerknader	C	-	☒
Situasjonsplan/avkjøringsplan	D	1 -	☐
Tegninger plan, snitt, fasade (eksisterende)	E	-	☒
Tegninger plan, snitt, fasade (ny)	E	1 - 2	☐
Uttalelse/vedtak fra annen myndighet SAK10 § 6-2 og pbl § 21-5	I	-	☒
Rekvisisjon av oppmålingsforretning	J	-	☒
Andre vedlegg	Q	1 - 2	☐

Erklæring og underskrift		
Tiltakshaver		
Tiltakshaver forplikter seg til å gjennomføre tiltaket iht. plan- og bygningsloven (pbl), byggteknisk forskrift og gitt tillatelse.		
Navn Flekkerøy Vel v/Thomas Kristoffersen	Telefon (dagtid)	Mobiltelefon 91713773
Adresse Paulen 4	Postnr. 4625	Poststed Flekkerøy
Dato 08.10.20	Underskrift 	E-post TEMAGRUPPA@GMAIL.COM
Gjentas med blokkbokstaver Thomas Kristoffersen		Eventuelt organisasjonsnr.

Gapehuk

Bål plass

Målestokk: 1:100, 1:2
 Tegning: Tegn. Kontroll: Rev nr.
 Tiltaksnavn: **Flekkerøy vel**
 Tegningsnr.: **A20-1**

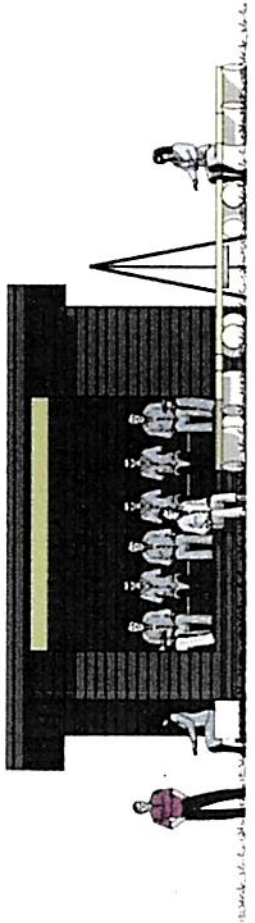
TROLLVEGG
 Kongsård Alle 59, 4632 Kristiansand - Org. nr. 011 688 285 MVA
 - www.trollvegg.no - post@trollvegg.no
 Tegning: **Plan 1. Etasje**
 Fase: **SKISSE**
Gapehuk
Flekkerøy 4625 Kristiansand

REV: _____ Dato: _____

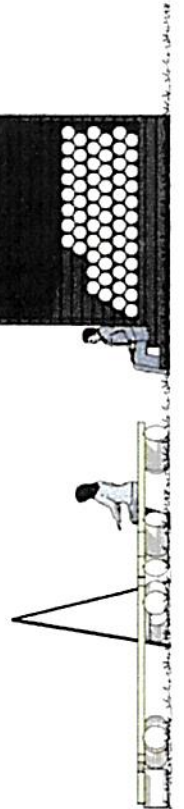
SIGN: _____

Vedlegg- D1

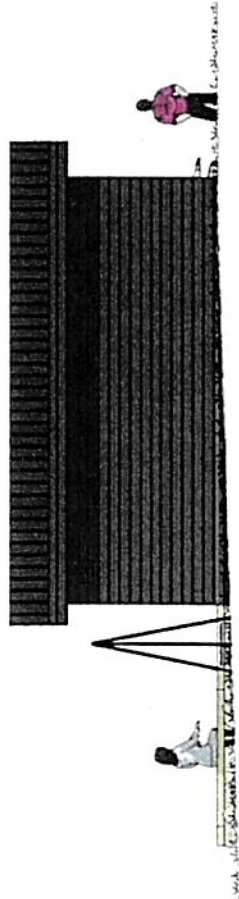
© Alle rettigheter tilhører utferende for prosjekteringen. Kopiering eller bruk av disse tegningene er forbudt uten skriftlig samtykke

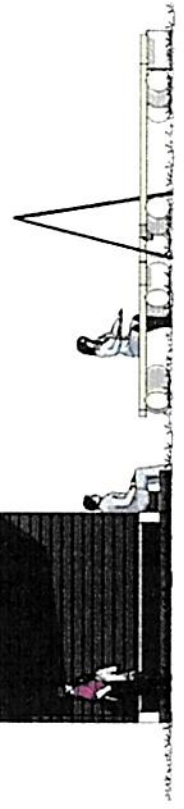
1:100 Fasade Øst

1:100 Fasade Nord

1:100 Fasade Vest

REV. 1310

5 CN Vedlegg- E 1

© Alle rettigheter tilhører utøvere for prosjektbrønnen. Kopiering eller bruk av disse tegningene er forbudt uten skriftlig samtykke

1:100 Fasade Sør

Kongsjord Alle 59 4632 Kristiansand · Org. nr. 911 688 285 MVA
 · www.trolvegg.no · post@trolvegg.no

Tegning
 Fasade
 Gapahuk ·
 Flokkerøy 4625 Kristiansand

Fase:
 Skisse

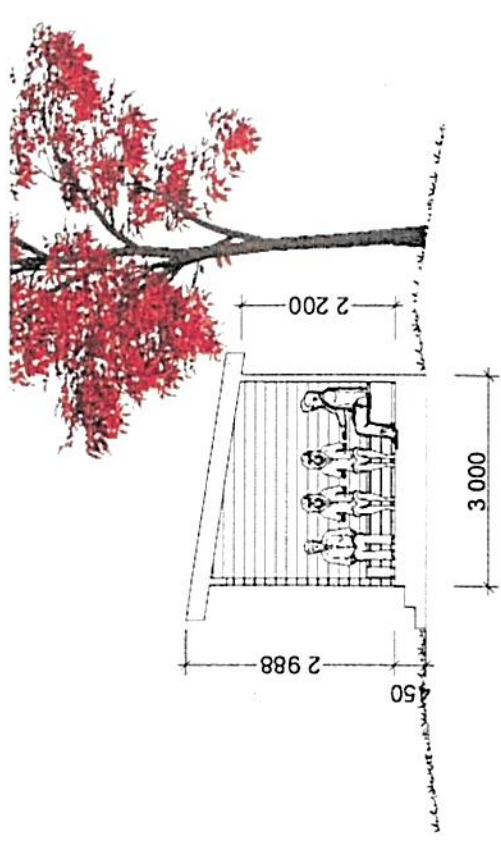
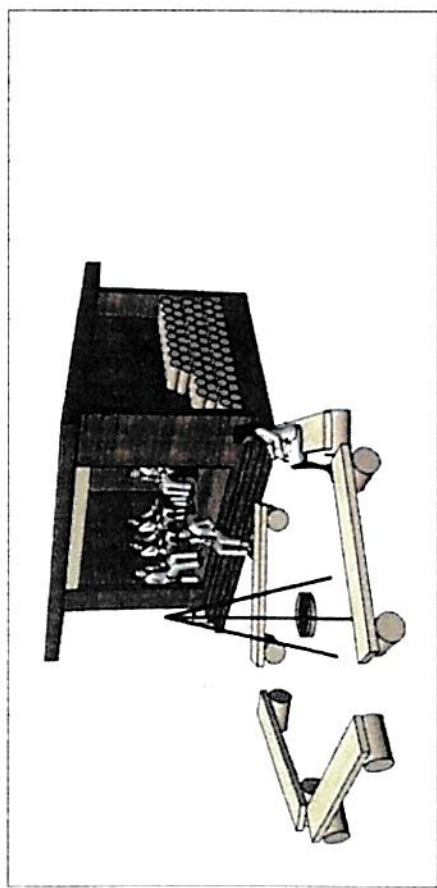
Målestokk: 1:100

Dato opprettet

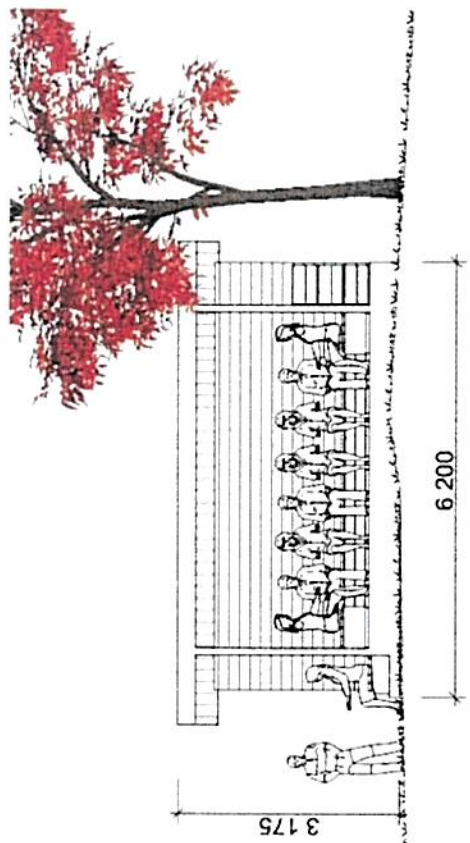
Tegn. Kontroll. Rev.nr.

Tittelarkiver:
 Flekkerøy Vel

Tegningsnr.:
 A40-1

1:100 Snitt A

1:100 Snitt B

REV 0210

SIGN

Vedlegg-E2

© Alle rettigheter tilhører utværende for prosjekteringen. Kopiering eller bruk av disse tegningene er forbudt uten skriftlig samtykke.

TROLLVEGG

Kongård Allé 59, 4625 Kristiansand - Org. nr: 011 688 285 MVA
www.trollvegg.no - post@trollvegg.no

Tegning
Snitt og perspektiv
Gapahuk
Flekkerøy 4625 Kristiansand

Fase:
Skisse

Målestokk: 1:100

Dato opprettet

Tegn: Kontroll: Rev nr:

Tittelshaver:
Flekkerøy Vel

Tegningsnr.:
A30-1

Søknad om å bygge Gapahuk i Krageviga v/etablert bål plass

BAKGRUNN:

Krageviga er et svært populært turområde, i tilknytning til gruset møteplass er det et ønske om å bygge en Gapahuk som kan fungere både som ly for besøkende og amfiscene for arrangementer. Flekkerøy Vel har en ivrig skjøtelsesgruppe i området som er villig til å utføre jobben.

PROBLEMSTILLINGEN:

Det er ingen lokale problemstillinger knyttet til tiltaket, plassering er skånsomt lagt i terrenget, og reverserbart uten å lage permanente sår i naturen.

HOVEDMÅL:

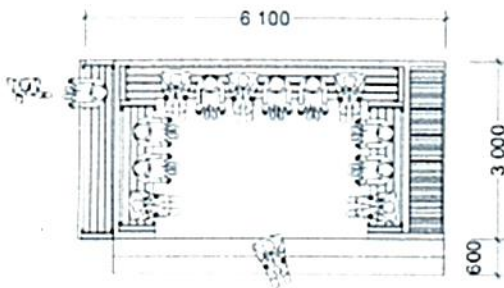
Målet er å bygge en gapahuk som lager ly for besøkende, blir en møteplass og styrer besøkstrykket vekk fra uberørt natur og til etablert bål plass.

BESKRIVELSE:

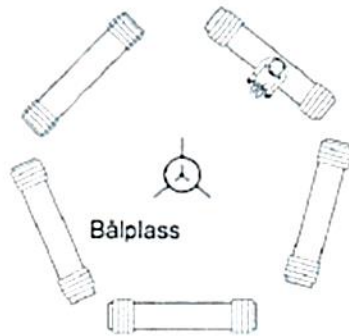
Lage Gapahuk etter tegninger fra gapahuken på Asperøya. Se tegning
Plassere den skånsomt i terrenget ved etablert bål plass. Se kart

5. OVERSIKTSKART:

Gaupehuk

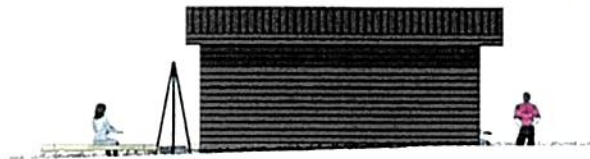

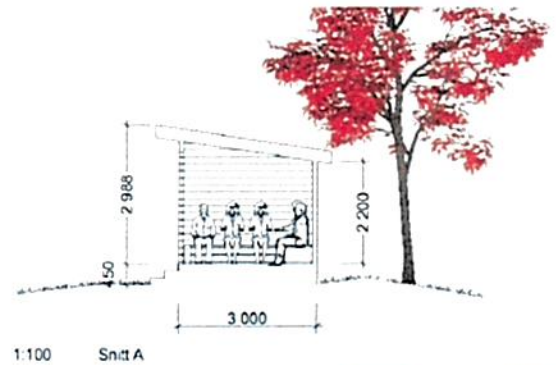
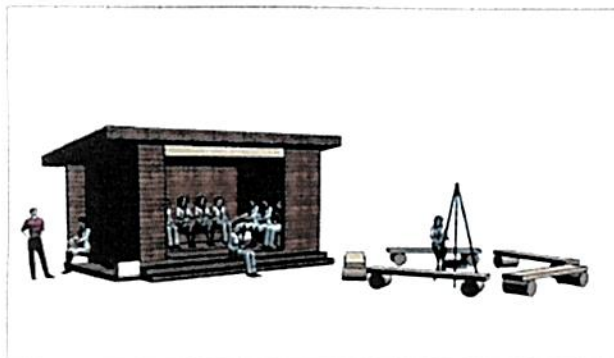
1:100 Fasade Øst

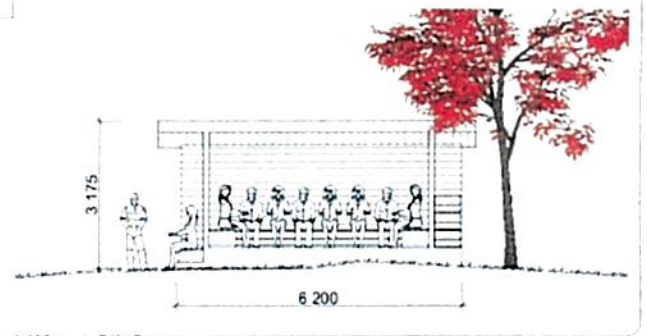
1:100 Fasade Nord

1:100 Fasade Vest

1:100 Snitt A

1:100 Snitt B

GRUNNEIER: Gnr 2 Bnr 61
Kristiansand kommune

KONTAKTPERSONER:

Flekkerøy Vel's temagruppe for friluftsliv og friområder

Thomas Kristoffersen

Formann for arbeidslaget

Bjørn Pettersen

Soneleder kontaktperson Parkvesenet

Thor Fredrik Axelsen

Fra: flekkerøy vel[temagrupper@gmail.com]
Sendt: 04.09.2024 00:00:09
Til: Skansen, Ronny[ronny.skansen@statsforvalteren.no]
Kopi: Trond Johanson[trond.johanson@kristiansand.kommune.no];Fredrik Gustavsen[fredrik.gustavsen@miljodir.no];Frode Stokkeland[frode@stokkeland.com];Andersen Frode[frode.andersen@byggmakker.no];
Tittel: Re: Vedrørende bygd gapahuk ved Krageviga - Styresak 29/20 den 14.12.2020

Hei,
Vedlagt er søknad om ettergodkjenning av det arealet/bygget som er utover det som er gitt tillatelse til, samt opprinnelig søknad fra 2020.

Flekkerøy Vel ønsker å delta på eventuell befarings-
Mvh
Thomas Kristoffersen

fre. 21. juni 2024 kl. 10:09 skrev Skansen, Ronny <ronny.skansen@statsforvalteren.no>:

Hei

Takk for tilbakemelding.

Dere har to alternativer som jeg ser det.

Alternativ 1: Riv det som ikke er i henhold til godkjent søknad.

Alternativ 2: Dere søker verneområdestyret om ettergodkjenning av det arealet/bygget som er utover det som er gitt tillatelse til. Søknaden vil da bli behandlet av verneområdestyret.

Ronny Skansen

Verneområdeforvalter

**Verneområdestyret for
Oksøy-Ryvingen og
Flekkefjord
landskapsvernområder**

Telefon: 489 96 972/ 37 01 75 64
E-post: ronny.skansen@statsforvalteren.no
www.nasjonalparkstyre.no/Oksoy-Ryvingen/

Fra: flekkerøy vel <temagrupper@gmail.com>
Sendt: søndag 9. juni 2024 16:30
Til: Skansen, Ronny <ronny.skansen@statsforvalteren.no>
Kopi: Andersen Frode <frode.andersen@byggmakker.no>; Frode Stokkeland <frode@stokkeland.com>
Emne: Re: Vedrørende bygd gapahuk ved Krageviga - Styresak 29/20 den 14.12.2020

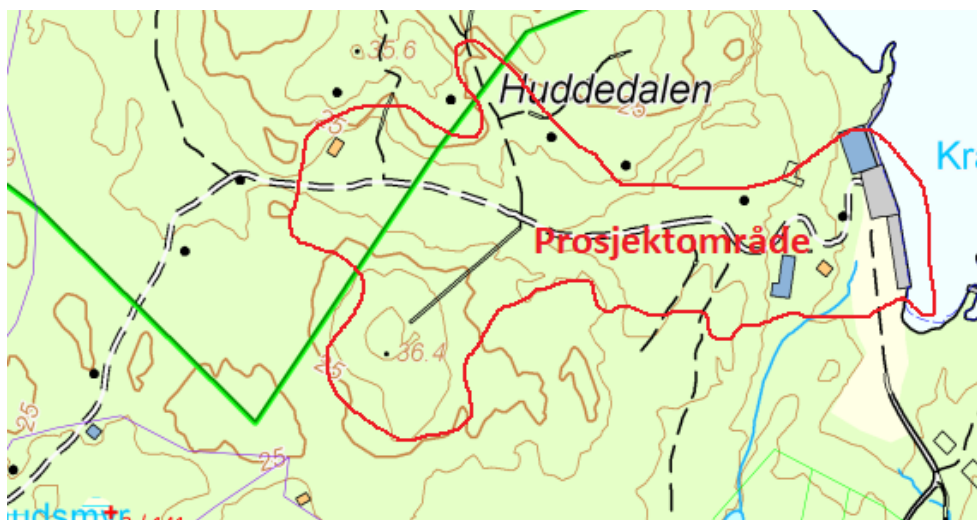
Hei Ronny,

Måtte bare ha litt tid for å nøste i byggeprosessen.

Bakgrunn:

Søknad om og bygging av gapahuken var en del av et større dugnadsprosjekt som en pensjonist gjeng gjorde på vegne av Flekkerøy Vel.

Området det ble jobbet i var fra der gapahuken står og ned til sjøen. Et område der VORF går som en kile inn i friområdet

Arbeidet besto i å rydde vegetasjon i og rundt krigsminner, planere plassen foran der gapahuken står og skifte ut dekket på brygga nede ved sjøen.

Gjennomføring:

Arbeidet ble utført i tett samarbeid med Kristiansand Parkvesen. Plassering av gapahuken ble en stedlig tilpasning. Responsen fra skolen, barnehagen og lag og foreninger som bruker området til uteaktiviteter var svært positiv.

Årsaken til at plattingen foran gapahuken ble større enn det som er beskrevet i søknaden er for det første at behovet var en gapahuk, vi brukte da tegningene for gapahuken på Asperøya og vi visste ikke på søknadstidspunktet hvordan plassen ville bli etter rydding og behovet for stedlige tilpasninger som da ville avvike fra omsøkte tegninger.

Det ble ansett som fornuftig å plassere gapahuk der den nå står og ikke ute på plassen. Det var da behov for løsning for å komme opp og ned til gapahuken, og det var behov for løsning for å sikre mot fall i høydeforskjellen mellom gapahuk og grillplass. Parkvesenet skaffet griller til grillplassen mot av dugnadsgjengen byttet dekket på bryggen nede ved sjøen. Det gamle tredekket opplevdes forgalt å kaste og kreative ideer i dugnadsgjengen kom frem til at en utvidet platting foran gapahuk og sittetrinn i høydeforskjell var en god gjenbruk av det gamle brygge dekket.

Det var på dette tidspunktet gått tid siden tiltak ble omsøkt og prosjektet hadde mer fokus på de teknisk gode løsningene, den overveldende positive responsen, den store dugnadsinnsatsen og det gode samarbeidet mellom lokale og offentlige ressurser.

Kommentar:

Søknaden gjaldt oppføring av gapahuk for friluftsmål , plasseringen av gapahuken er som omsøkt og avviket i form av trinnet og tilpasset terrasse er i henhold til formålet.

Flekkerøy Vel etterstreber å være etterrettelige og gjennomføre prosjekter i henhold til avtaler.

Vi beklager at vi her har gjort tilpasninger uten å avklare med verneområdeforvalter.

- Vi ber med denne redegjørelsen om at nåde går for rett slik at tilpasningen kan fortsette å glede alle brukerne av friområdet i Krageviga.

Mvh

Thomas Kristoffersen

Leder Flekkerøy Vel's temagruppe for friluftsliv og friområder

fre. 7. juni 2024 kl. 12:09 skrev Andersen Frode <frode.andersen@byggmakker.no>:

Hei igjen Ronny.

Thomas Kristoffersen i *Flekkerøy Vel's temagruppe for friluftsliv og friområder* (Grøntgruppa) kommer tilbake til deg rett over helgen i denne saken.

I mellomtiden God helg.

Mvh

Frode Andersen

Leder Flekkerøy Vel

90639248

Fra: Skansen, Ronny <ronny.skansen@statsforvalteren.no>
Sendt: fredag 7. juni 2024 08:45
Til: Andersen Frode <frode.andersen@byggmakker.no>
Emne: VS: Vedrørende bygd gapahuk ved Krageviga - Styresak 29/20 den 14.12.2020

Det er ikke ofte du mottar e-post fra ronny.skansen@statsforvalteren.no. [Finn ut hvorfor dette er viktig.](#)

Hei

Du er kanskje rette person å svare på dette?

Ronny Skansen

Verneområdeforvalter

**Verneområdestyret for
Oksøy-Ryvingen og
Flekkefjord
landskapsvernområder**

Telefon: 489 96 972/ 37 01 75 64
E-post: ronny.skansen@statsforvalteren.no
www.nasjonalparkstyre.no/Oksoy-Ryvingen/

Fra: Skansen, Ronny <ronny.skansen@statsforvalteren.no>
Sendt: 30. mai 2024 09.32
Til: Frode Stokkeland <frode@stokkeland.com>
Kopi: Trond Johanson <trond.johanson@kristiansand.kommune.no>; Per G Nilsen og Ingebjørg Dybesland <dammekleiva@gmail.com>
Emne: Vedrørende bygd gapahuk ved Krageviga - Styresak 29/20 den 14.12.2020

Hei

Saken gjelder gapahuken ved Krageviga som det ble gitt en dispensasjon fra oss iht. innlevert søknad. Jeg har fått melding om at denne gapahuken ikke helt er bygd i henhold til innlevert søknad og gitte dispensasjon fra oss i ST-Sak 29/20 den 14.12.2020.

Jeg tror det går spesielt i forhold til frontpartiet som er bygd en god del større enn det som var omsøkt. Fint om dere kunne kommet med en redegjørelse på det.

Ronny Skansen

Verneområdeforvalter

**Verneområdestyret for
Oksøy-Ryvingen og
Flekkefjord
landskapsvernområder**

Telefon: 489 96 972/ 37 01 75 64

E-post: ronny.skansen@statsforvalteren.no
www.nasjonalparkstyre.no/Oksoy-Ryvingen/

Søknas om etter godkjenning av tiltak rundt gapahuk Krageviga, Flekkerøy

Henvendelse fra Ronny Skansen til Flekkerøy Vel juni 24-

Hei

Saken gjelder gapahuken ved Krageviga som det ble gitt en dispensasjon fra oss iht. innlevert søknad. Jeg har fått melding om at denne gapahuken ikke helt er bygd i henhold til innlevert søknad og gitte dispensasjon fra oss i ST-Sak 29/20 den 14.12.2020.

Jeg tror det går spesielt i forhold til frontpartiet som er bygd en god del større enn det som var omsøkt. Fint om dere kunne kommet med en redegjørelse på det.

Dere har to alternativer som jeg ser det.

Alternativ 1: Riv det som ikke er i henhold til godkjent søknad.

Alternativ 2: Dere søker verneområdestyret om ettergodkjenning av det arealet/bygget som er utover det som er gitt tillatelse til. Søknaden vil da bli behandlet av verneområdestyret.

Søknad

Bakgrunn:

Søknad om og bygging av gapahuken var en del av et større dugnadsprosjekt som en pensjonist gjeng gjorde på vegne av Flekkerøy Vel.

Området det ble jobbet i var fra der gapahuken står og ned til sjøen. Et område der VORF går som en kile inn i friområdet og gapahukens plassering er ca.30 meter inn i VORF.

Arbeidet besto i å rydde vegetasjon i og rundt krigsminner, opparbeide plassen foran der gapahuken står og skifte ut dekket på brygga nede ved sjøen.

Problemstilling:

Søknaden gjaldt oppføring av gapahuk for friluftsmål, plasseringen av gapahuken er som omsøkt, men har et avvik i form av sittetrinn i høydeforskjellen mellom gapahuk og bål plass og en tilpasset terrasse som gir universell tilkomst til gapahuken.

- **Avviket i form av terrasse med sittetrinn er i henhold til formålet men ble ikke beskrevet i søknaden. Vi søker derved styret i VORF om etter godkjenning av det arealet/bygget som er utover det som er gitt tillatelse til.**

Hovedmål:

Hovedmålet er som omsøkt: Bygge en gapahuk som lager ly for besøkende, blir en møteplass og styrer besøkstrykket vekk fra uberørt natur og til etablert bål plass.

Beskrivelse:

Arbeidet ble utført i tett samarbeid med Kristiansand Parkvesen. Plassering av gapahuken ble en stedlig tilpasning. Responsen fra skolen, barnehagen og lag og foreninger som bruker området til uteaktiviteter er svært positiv.

Årsaken til at plattingen foran gapahuken ble større enn det som er beskrevet i søknaden er for det første at behovet var en gapahuk, vi brukte da tegningene for gapahuken på Asperøya og vi visste ikke på søknadstidspunktet hvordan plassen ville bli etter rydding og behovet for stedlige tilpasninger som da ville avvike fra omsøkte tegninger som var utarbeidet av arkitektfirma på dugnad.

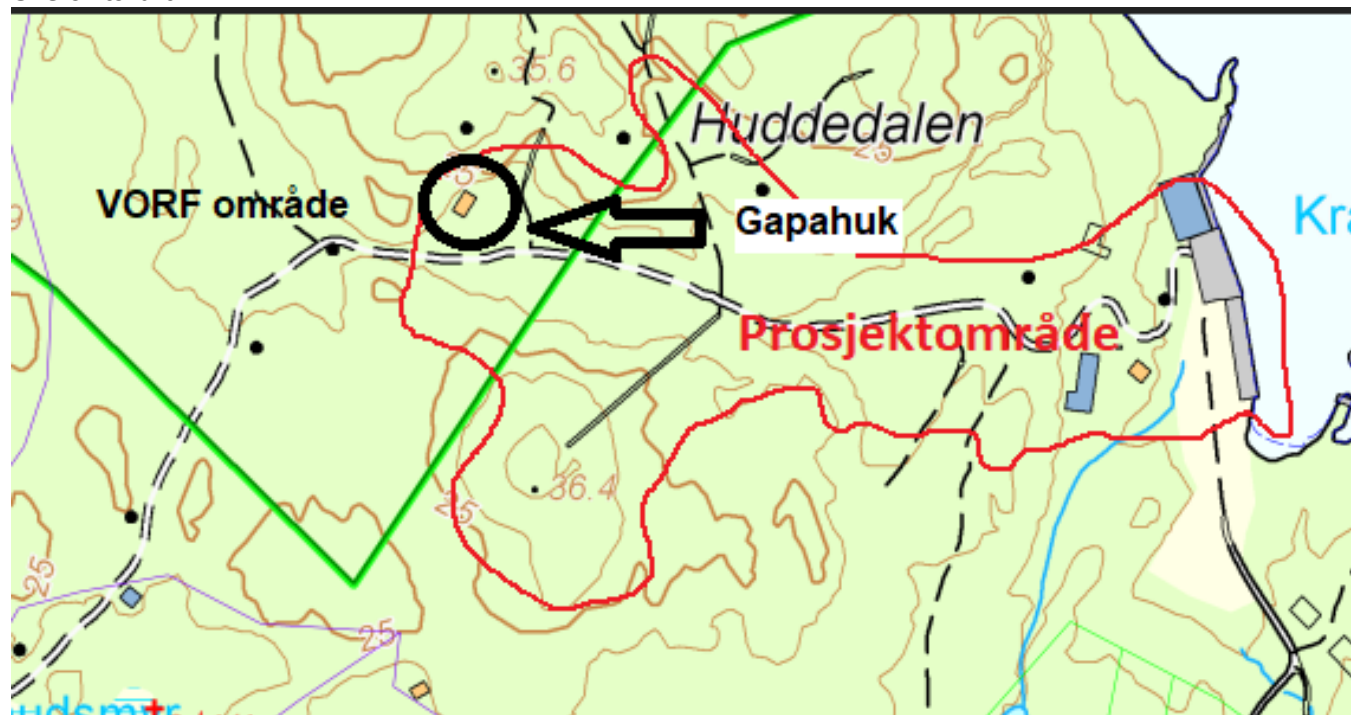
Det ble ansett som fornuftig å plassere gapahuk der den nå står og ikke ute på plassen. Det var da behov for løsning for å komme opp og ned til gapahuken, og det var behov for løsning for å sikre mot fall i høydeforskjellen mellom gapahuk og grillplass. Parkvesenet skaffet griller til grillplassen mot av

dugnadsgjengen byttet dekket på bryggen nede ved sjøen. Det gamle tredekket opplevdes forgalt å kaste og kreative ideer i dugnadsgjengen kom frem til at en utvidet plating foran gapahuk og sittetrinn i høydeforskjell var en god gjenbruk av det gamle brygge dekket. Samtidig som det løste utfordringen med trygg tilkomst for alle til gapahuken.

Det var på dette tidspunktet gått tid siden tiltak ble omsøkt og prosjektet hadde mer fokus på de teknisk gode løsningene, den overveldende positive responsen, den store dugnadsinnsatsen og det gode samarbeidet mellom lokale og offentlige ressurser.

- Vedlagt er opprinnelig søknad.

Oversiktskart:

Bilde av avviket som søkes ettergodkjent

Grunneier:

Områdene inngår i VORF

Kontaktperson:

Flekkerøy Vel-
Thomas Kristoffersen
Paulen 4
4625 Flekkerøy
Mail: temagruppa@gmail.com

Mvh
Thomas Kristoffersen
Flekkerøy Vel

Arkivsaksnummer: 2024/8777-0

Saksbehandler: Ronny Skansen

Dato: 11.09.2024

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Verneområdestyret ORF	28/24	18.09.2024

Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde - Søknad om etablering av gapahuk og oppgradering av brygger på Sandøy - Lindesnes kommune

Innstilling fra forvalter

Verneområdestyret for Oksøy-Ryvingen og Flekkefjord landskapsvernområder gir dispensasjon til etablering av gapahuk iht til innlevert søknad på Sandøy i Lindesnes kommune. Dispensasjon gis med hjemmel i verneforskriften for Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde, § 3 pkt. 1.3 bokstav i.

Dispensasjon gis på følgende vilkår:

- Gapahuken skal være åpen og lett tilgjengelig for allmennheten
- Den skal bygges uten nevneverdig inngrep i bakken og slik at den lett kan fjernes og området tilbakeføres av tiltakshaver, dersom aktiviteten ikke blir som ønsket eller hvis verneområdestyret krever det.
- Bygging av gapahuk skal være i den størrelse (maks 25m²) og fargevalg som er skissert i innlevert søknad
- Byggearbeidet skal skje med hensyn til natur og friluftsliv. Byggevirksheten skal legges utenom hekke- og yngletid for vilt, dvs. utenom perioden 15.april – 15. juli.
- Verneområdestyret har bare vurdert søknaden etter verneforskriften. Vi forutsetter at det innhentes nødvendige tillatelser etter andre lovverk. Dette gjelder blant annet plan- og bygningsloven.
- Når tiltaket er gjennomført sendes en kort rapport med bilde som viser gjennomført tiltak til verneområdeforvalter med kopi til Statens naturoppsyn v/Fredrik Gustavsen (Fredrik.Gustavsen@miljodir.no).

Verneområdestyret for Oksøy-Ryvingen og Flekkefjord landskapsvernområder gir dispensasjon til oppgradering av to brygger på Sandøy i Lindesnes kommune. Dispensasjon gis med hjemmel i verneforskriften for Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde, § 3 pkt. 1.3 bokstav e.

Dispensasjon gis på følgende vilkår:

- Brygga i sør (tiltak 3) godkjennes iht. innlevert søknad med utvidelse

- Brygge i nordøst (tiltak 1) godkjennes med en utvidelse på inntil 4 meter mot øst og maks 1,5 meter i bredde, totalt 6m².
- Byggearbeidet skal skje med hensyn til natur og friluftsliv. Byggevirksomheten skal legges utenom hekke- og yngletid for vilt, dvs. utenom perioden 15.april – 15. juli.
- Verneområdestyret har bare vurdert søknaden etter verneforskriften. Vi forutsetter at det innhentes nødvendige tillatelser etter andre lovverk. Dette gjelder blant annet plan- og bygningsloven.
- Når tiltaket er gjennomført sendes en kort rapport med bilde som viser gjennomført tiltak til verneområdeforvalter med kopi til Statens naturoppsyn v/Fredrik Gustavsen (Fredrik.Gustavsen@miljodir.no).

--- slutt på innstilling ---

Dokumenter i saken

Vedlegg:

- 1 **Søknad - Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde - Lindesnes - Sandøy - tiltak for friluftslivet - oppgradering av brygger - ny gapahuk**
- 2 **Søknad Sandøy datert 06.09.24**
- 3 **Kartutsnitt, søknad**
- 4 **Bilder, søknad**
- 5 **Utdrag anbudsbeskrivelse**
- 6 **Sandøy 2024-2029 – forvaltningsplan for statlig sikret friluftsområde**

Saksopplysninger

Lindesnes kommune søker om etablering av gapahuk på Sandøy i statlig sikret friluftsområde innenfor Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde. Området det søkes plassert ligger i et mye besøkt område på sommers tid. Gapahuken ønskes etablert ikke langt fra denne ene bryggen i sør. Verneområdeforvalter har tidligere vært på befaring sammen med kommunen og Skjærgårdstjenesten for å finne aktuelle områder for plassering.

Det søkes også om å utbedre brygge i nordøst. Det søkes primært om å rive dagens brygge på 70 m² og erstatte det med ei brygge i stein og betong. Det søkes også om å utvide størrelsen med 16 meter mot øst (ca. 25-30 m²). Totalt vil denne bryggen bli opp mot 100 m².

Bryggen i sør ønskes og erstattes til ei brygge i stein og betong. Bryggen er i dag på ca 20 m². Det søkes om en ytterligere utvidelse på ca. 4m².

Hjemmelsgrunnlag

- Forskrift om Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde, Kristiansand, Søgne og Mandal kommuner, Vest-Agder, fastsatt ved Kronprinsreg.res. 29. april 2005 (verneforskriften).
- Lov om forvaltning av naturens mangfold av 19.06.2009 (naturmangfoldloven/nml.).
- Forvaltningsplan for Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde, godkjent i oktober 2010 (forvaltningsplanen).

Verneforskriften

Formålet med vernet fremgår av verneforskriften § 2, som lyder: «Formålet med Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde er å ta vare på et sammenhengende og egenartet skjærgårdslandskap lite preget av tekniske inngrep, og som er representativt for sørlandskysten. Dette skjærgårdslandskapet karakteriseres av en sjøoverflate som brytes opp av mange lave, avslepne øyer, holmer og skjær, med tilhørende naturtyper, flora, fauna, kulturminner og kulturlandskap, herunder kystlynghei og de karakteristiske uthavnene.

Allmennheten skal ha mulighet til naturopplevelser gjennom utøvelse av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging».

«Området er vernet mot inngrep som vesentlig kan endre eller virke inn på landskapets art eller karakter», og innenfor området er det, med unntak av tiltak nevnt i verneforskriften § 3 punkt 1.2, forbud mot inngrep som bl.a. «oppføring og ombygging av bygninger, brygger og andre anlegg», jf. verneforskriften § 3 punkt 1.1.

I henhold til verneforskriften § 3 punkt 1.3 bokstav i), kan forvaltningsmyndigheten etter søknad, gi tillatelse til «skånsom tilrettelegging for friluftsliv i samsvar med forvaltningsplan» og 1.3 bokstav e) «ombygging og mindre utvidelse av eksisterende brygger».

Naturmangfoldloven

I henhold til naturmangfoldloven § 7, skal prinsippene i §§ 8-12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, og vurderingen skal fremgå av beslutningen.

Forvaltningsplanen

I forvaltningsplanen kapittel 4.2 er det angitt retningslinjer for friluftsliv knyttet til tiltak og drift. I kapittel 4.7.1, er det angitt retningslinjer for tiltak og drift knyttet til bygninger innenfor verneområdet. Vi viser til målet i forvaltningsplanen for landskapsvernområdet kap 5.2. «Alle skal føle seg velkommen til Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde. For at dette skal være mulig, må det være godt tilrettelagt for et naturvennlig friluftsliv innen rammen av vern.»

Vurdering

Offentlig beslutningstaking som berører naturmangfoldet, skal bygge på et vitenskapelig kunnskapsgrunnlag så langt dette er rimelig, jf. naturmangfoldloven § 8. På Sandøy og områdene rundt er viktige områder for blant annet sjøfugl. Verneområdeforvalter mener at det foreliggende kunnskapsgrunnlaget gir tilstrekkelig informasjon om tiltakets konsekvenser for naturmiljøet i Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde til at det kan fattes vedtak i saken. Det legges her vekt på opplysninger som kommer frem i Naturbase, forvaltningsplan, informasjon i forbindelse med forarbeidet til vernet, samt informasjon i forbindelse med utarbeidelse av ny forvaltningsplan for Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde. «Føre-var-prinsippet» etter nml. § 9 har liten relevans i saken.

Et av hovedmålene med etablering av landskapsvernområdet er å hindre videre utbygging i området. Verneforskriften gir likevel en generell tillatelse til vanlig vedlikehold av blant annet brygger og bygninger som eksisterer på vernetidspunktet. Verneforskriften gir også en åpning for forvaltningsmyndighetene til å tillate enkelte former for utbyggingstiltak, som blant mindre utvidelse av eksisterende brygger, jf. verneforskriften § 3 punkt 1.3 bokstav e.

I forbindelse med søknaden må man vurdere den effekten tiltaket kan ha på verneverdiene i landskapsvernområde, jf. nml. § 10 om «økosystemtilnærming og samlet belastning». Formålet med Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde er blant annet å ta vare på et sammenhengende og egenartet skjærgårdslandskap lite preget av tekniske inngrep. Det er tidligere gitt tillatelse til oppsett av gapahuker og mindre utvidelser av offentlige brygger som er til bruk for allmennheten i landskapsvernområdet.

Presset på bruk av skjærgården har økt betydelig de siste årene med større båter og flere folk ut i sårbare områder. Sjøfuglene har vært i sterk nedgang de siste årene på grunn av flere årsaker. Naturen og dens arter er under stadig større press i slike områder. Områdene på Sandøy og i umiddelbar nærhet er svært viktige områder for sjøfugl og ytterligere ferdsel i sårbare perioder vil kunne legge ytterligere press på slike arter. Sandøy ligger imidlertid i statlig sikret friluftsområde, slik at det er gitt aksept for noe grad av tilrettelegging for friluftslivet. Friluftslivet er og en del av verneformålet for landskapsvernområdet.

Tiltaket om oppsett av gapahuk vil ikke innebære merkbare endringer i forhold til naturmangfoldet og landskapets art eller karakter siden gapahuken blir utformet med naturmaterialer og ligger diskret i landskapet jfr naturmangfoldloven §§ 8-9. Verneområderforvalter mener brygge omsøkt i nordøst med en utvidelse på 25-30m², vil være mer en det som kan defineres som mindre utvidelse etter verneforskriftens § 3 punkt 1.3 e. Det kan være forståelig at kommunen ønsker økt kapasitet i slike områder, men for å balansere ulike hensyn foreslås det mindre utvidelse på bryggen i nordøst på 6m² og bryggen i sør utvides som omsøkt. En utvidelse på hele 16 meter på bryggen i nordøst vil og forstyrre landskapsbildet betydelig i et urørt område.

Det legges vekt på at friluftslivet er en del av verneformålet og at gapahuken skal være tilgjengelig for allmennheten. Det omsøkte tiltaket er et godt alternativ for opphold under tak for allmenheten, som ligger værutsatt til ytterst mot storhavet. Gapahuken supplerer tilbudet ellers på øya på en god måte både geografisk og standardmessig. Det antas å være positivt for familier og foreninger å ha dette som et turmål og tilbringe mer tid her ute enn de gjør i dag. Tiltaket vurderes totalt sett som positivt i forhold til formålet for Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde, mål for friluftsliv i forvaltningsplanen og generelt fokus på verdiskaping i naturvernområder.

Tiltakene vil ikke føre til merkbar økning i samlet belastning på økosystemet jfr. naturmangfoldloven § 10. Søknaden er detaljert utformet med størrelse, farge og materialvalg. Det forutsettes at gapahuken og bryggene tilpasses landskapet både i høyde og areal og enkle, nøkterne løsninger knyttet til utforming og sikring av gapahuken. Utformingen av tiltaket vurderes miljøvennlig jfr. naturmangfoldloven §§ 11-12. For å sikre at tiltakene ikke fører til utilsiktet ulempe for landskapet eller brukere av området, kan tillatelsen bli inndratt hvis en ser uønsket effekt av tiltaket. Det forventes at tiltakshaver fjerner gapahuken, rydder området og tilbakefører arealet til natur så langt mulig, dersom forvaltningsmyndigheten skulle på et senere tidspunkt mene at tiltaket har ført til uønskete effekter på verneområdet.

Selv om en enkeltstående tillatelse ikke vil være i strid med verneformålet eller påvirke verneverdiene på stedet, må det alltid vurderes om en tillatelse kan skape presedens for tilsvarende søknader i fremtiden, og således bidra til en gradvis forringelse av verneverdiene i området. Det vurderes som faren for presedens er av relativt begrenset karakter, da dette er i et statlig sikret friluftsområde.

Konklusjon

Ut fra vurderingen over, finner verneområdeforvalter således at det i denne saken foreligger grunnlag for å gi dispensasjon til å etablere en gapahuk og oppgradering av brygger med mindre utvidelser i henhold til nevnte vilkår, etter § 3 punkt 1.3 bokstav i og e) i verneforskriften for Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde.

Klage

Dette vedtaket kan påklages til Miljødirektoratet av en part eller annen med rettslig klageinteresse i saken, jf. forvaltningsloven § 28 tredje ledd, jf. § 2 tredje ledd. Klagefristen er 3 uker fra det tidspunkt underretning om vedtaket er kommet frem til vedkommende part, ev. fra den dag vedtaket første gang ble kunngjort, jf. forvaltningsloven § 29 første ledd. En eventuell erklæring om klage skal fremsettes for verneområdestyret for Oksøy-Ryvingen og Flekkefjord landskapsvernområder, og være undertegnet samt nevne det vedtak det klages over og den endring som ønskes, jf. forvaltningsloven § 32. Klagen bør begrunnes, og andre opplysninger av betydning for saken bør nevnes. Med visse unntak har partene rett til å se sakens dokumenter, jf. forvaltningsloven §§ 18 og 19.

Fra: Lars Berg Holtan[Lars.Berg.Holtan@lindesnes.kommune.no]
Sendt: 06.09.2024 15:05:15
Til: Postmottak SFAG[sfagpost@statsforvalteren.no]
Kopi: Skansen, Ronny[ronny.skansen@statsforvalteren.no];
Tittel: Søknad om tiltak i Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde

Hei.

Vedlagt ligger søknad om tiltak for friluftslivet på Sandøy i Lindesnes kommune til behandling av verneområdestyret i Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde.

Om noe er uklart eller det er behov for flere opplysninger så er det bare å ta kontakt med undertegnede.

Vi håper søknaden kan behandles snarest mulig, da vi ønsker å gjennomføre prosjektene høsten 2024 siden det vil gi minst negativ virkning på friluftsliv og naturmangfold, men samtidig bedre sjanse for stille vær enn seinere på vinteren.

Vennlig hilsen

Lars Berg Holtan
Naturforvalter

Mobil: 97 11 37 99

E-post: lars.berg.holtan@lindesnes.kommune.no

Sentralbord: +47 38 25 70 00

E-post: post@lindesnes.kommune.no

www.lindesnes.kommune.no

Søknad om tiltak til friluftsliv på Sandøy, Lindesnes kommune

Sandøy er statlig sikret friluftsområde og eies av Miljødirektoratet. Sandøy ligger innenfor Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde. I kommuneplanens arealdel er Sandøy angitt til LNF-område med hensynssone friluftsliv og naturmiljø, og båndleggingssone naturvern (LVO). Lindesnes kommune har drifts- og tilsynsansvar for friluftsområdet.

Bakgrunn:

Sandøy ligger ytterst i skjærgården, sørøst for Skjernøy, og er en populær og mye brukt plass for tilreisende med båt og kajakk. På vestsida av øya, i Sandøybukta, er det tilrettelagt for friluftsliv med to brygger, toalett, grill og løse benker. Bryggene er oppført i tre, blei bygd på 70-tallet og fikk sist en ordentlig overhaling i 2000.

I forvaltningsplanen for det statlig sikrede område 2018-2023 lå det inne å rive eksisterende brygger og bygge nye i stein, samt bygge nytt toalett tilpasset bevegelsehemmede med gjennomføring i hhv 2019 og 2021. Disse tiltakene ble av forskjellige grunner aldri søkt om eller gjennomført. Ved revidering av forvaltningsplanen for 2024-2029 opprettholdt kommunen de samme tiltakene og at de skulle være tilpasset bevegelsehemmede, men dette måtte vi endre før endelig godkjenning av forvaltningsplanen. Begrunnelsen er hensyn til landskap og naturverdier, det er et grunnleggende prinsipp i forvaltning av statlig sikrede friluftsområder at vi skal drive naturvennlig tilrettelegging, jfr. vurderinga fra Agder fylkeskommune da vi oversendte forvaltningsplanen til godkjenning: *«Vi mener at tilrettelegging for rullestol i dette området vil medføre inngrep som vanskelig kan forsvares med tanke på hvordan området fremstår i dag. Dagens tilrettelegging er enkel og naturtilpasset, og vi mener at dette prinsippet bør videreføres for området. Vi minner om at tilrettelegging i friluftslivsområder skal skje på en måte som i størst mulig grad ivaretas stedets naturkvaliteter. En parklignende tilrettelegging med adkomstveier for rullestol, vil etter vår vurdering ikke være i tråd med dette.»*

Siden området ikke skal være tilrettelagt bevegelsehemmede er det ikke lenger behov for å erstatte dagens toalett, og tilrettelegging av brygge i sør og adkomst derfra til toalettet. Men vi har sammen med brukere av området vurdert at det bør bygges en enkel, åpen og stedstilpasset gapahuk med faste sitteplasser og vedovn i Sandøybukta. I tillegg er det et absolutt behov for å erstatte gamle brygger i tre med nye i stein og betong. Den ene brygga ønsker vi også å utvide for å bedre kapasiteten.

Tiltak:

Lindesnes kommune søker med dette om tre tiltak, hvorav to vil gjennomføres høsten og vinteren 2024/25 dersom vi får tillatelse, det siste når/hvis vi har økonomi til det. Vedlagt ligger detaljerte beskrivelser fra anbudsutlysninga på arbeidene.

Tiltak 1:

Vi søker om å rive og utvide dagens trebrygge i nordøst (nr. 1 på flyfoto).

Som erstatning for dagens brygge bygges ny i samme størrelse i stein og betong, med glidende trinnløs overgang til fjellet på innsiden. Det er kun toppdekket som skal ha synlig betong, fronten mot sjø skal være av naturstein. I tillegg søker vi om å utvide brygga mot øst, se vedlagte bilder. Her skal det legges en ca. 16 meter lang brygge fra avslutningen av dagens brygge til et fjellutstikk inni bukta. Denne delen av brygga skal ikke bygges som steinbrygge og ikke forankres i fjellet på innsiden, men bygges som fritt opplagt brygge i samme bredde som dagens avslutning av brygga med åpning på innsiden. Her vil være behov for etpar fundamenter ned i sjøen for å redusere spennet, ellers skal denne nye delen kun forankres i hver ende.

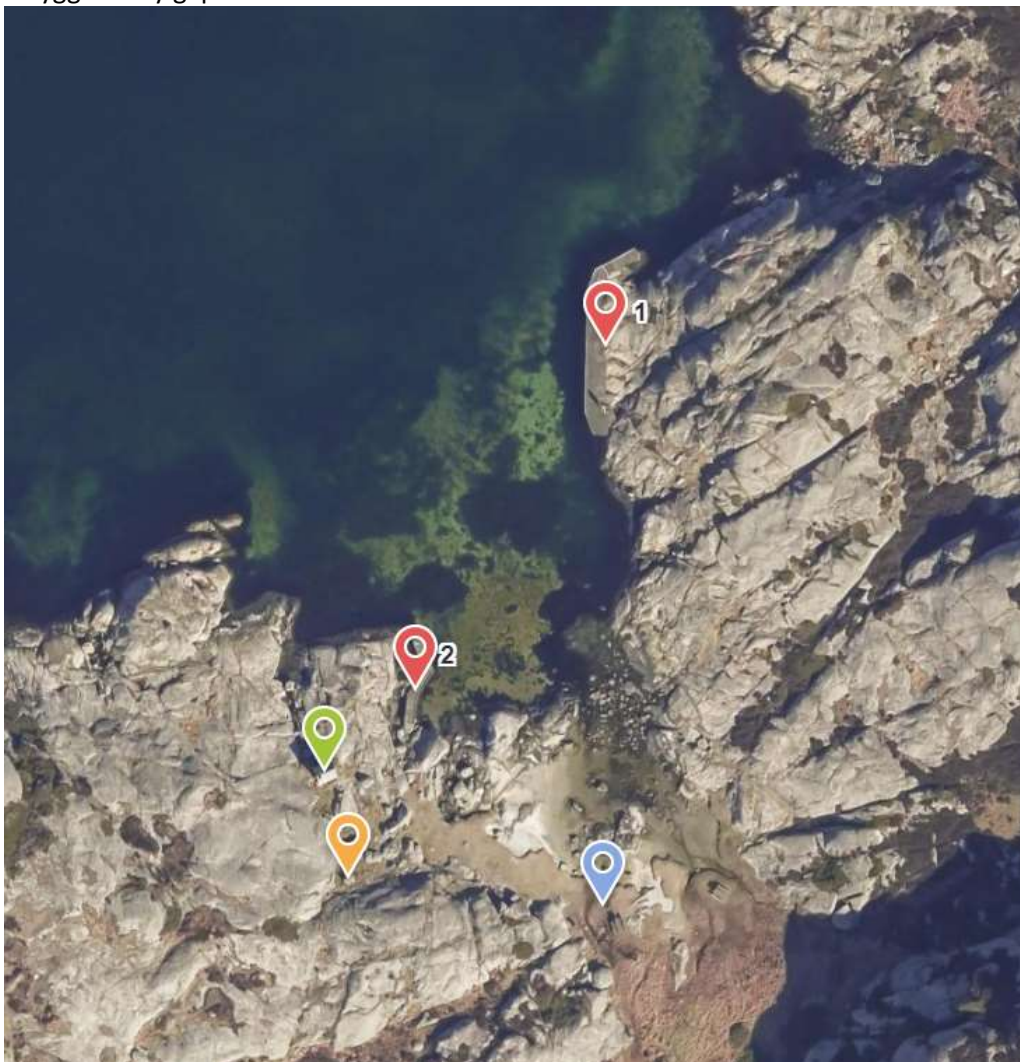
Tiltak 2:

Ny gapahuk, med maksimal størrelse 25m², plassert på oransje markør på flyfoto. Det er vanskelig å gi eksakt utforming av gapahuken siden den skal tilpasses terrenget og vi ikke helt er sikre på hvordan det ser ut før vi graver av jordlaget. Gapahuken skal plasseres i innhukk i terrenget og taket flukte med omkringliggende terreng for å være mest mulig tilpasset. Vi skal ikke sprengne fjell, men det skal graves ut så det kan støpes en jevn plattning/gulv. Stein fra stedet skal brukes i konstruksjonen, for tilpasning tillater vi at stein kan kiles/deles. Dersom det viser seg å være utilstrekkelig med stein på plassen må tilkjørt stein være i samme fargespekter og naturlige (ikke maskinhogd). Tak og de veggene eller deler av vegger som ikke er av stein skal bygges av bindingsverk i ikke justerte materialer og kledning skal være i Telemarkpanel. Alt utvendig treverk skal være i farge leirgrå eller værgrå.

Tiltak 3:

Rive og bygge opp igjen brygga i sør av stein og betong (nr. 2 på flyfoto). Brygga er av samme alder som den andre, men på grunn av beliggenheten og størrelsen er den noe mer skjermet for vær og vind så den er i bedre stand. Ny brygge blir i samme høyde, men det er ønskelig å gjøre den ca. to meter lengre så den flukter med fjellet og dermed gir bedre landingsmuligheter også i den retningen. Dette tiltaket har vi per nå ikke midler til, men dersom vi får tilsagn på søknader om midler er det ønskelig å gjennomføre innen 2026/27.

Brygger markert med rød, toalett med grønn og benker/grill med blå. Oransje markør er der vi ønsker å bygge en ny gapahuk.

Sandøybukta sett mot sør med tiltak stilistisk tegnet inn:

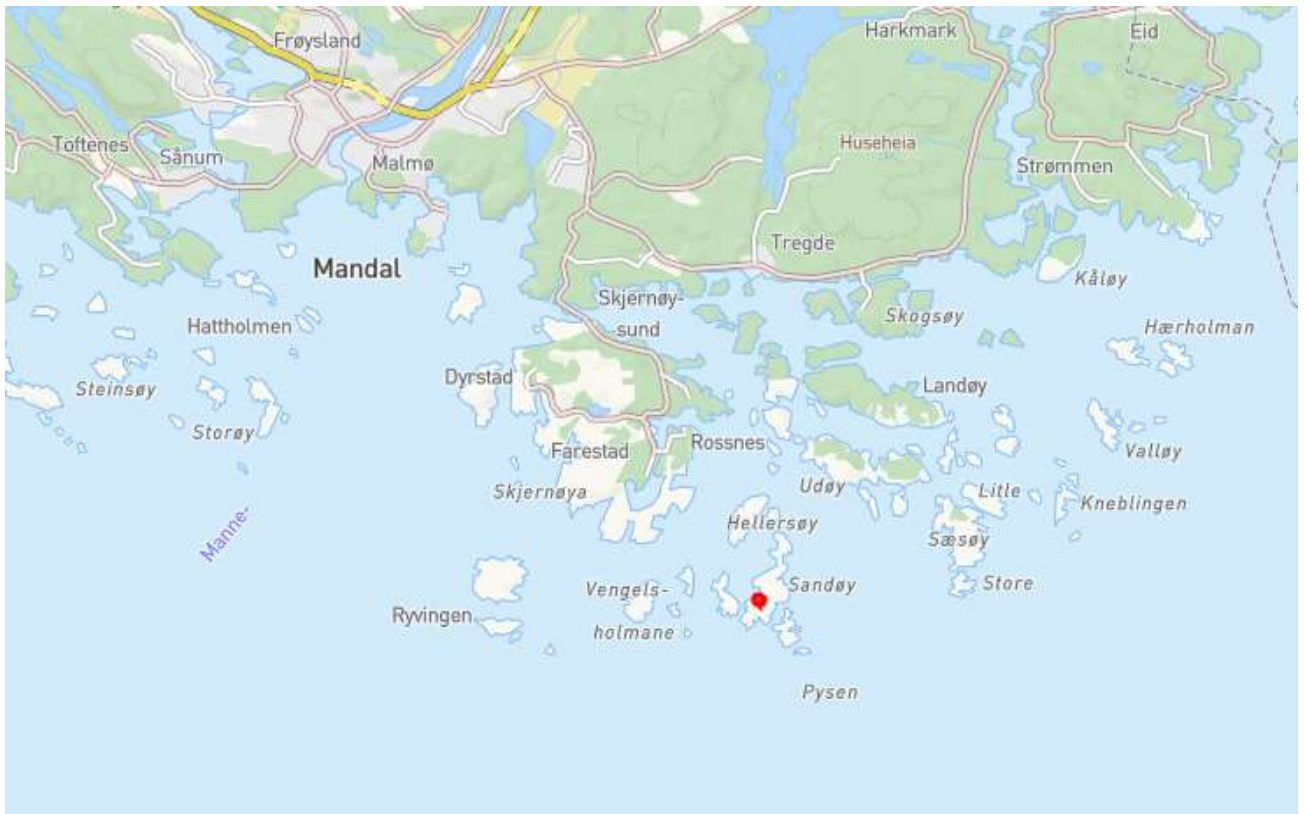
Vedlegg:

Kartutsnitt

Utdrag fra beskrivelse av tiltakene fra anbudsbeskrivelsen

Bilder

Godkjent forvaltningsplan (vi gjør oppmerksom på at her er noen eldre skisser vi nå har gått bort fra)

Gapahuk, plassering i rosa sirkel. Skal bruke lokal stein og treverk i gråfarge tilsvarende fjellet.

Nærbilde av terreng. Steiner skal flyttes, noen (alle?) brukes som vegg i gapahuken.

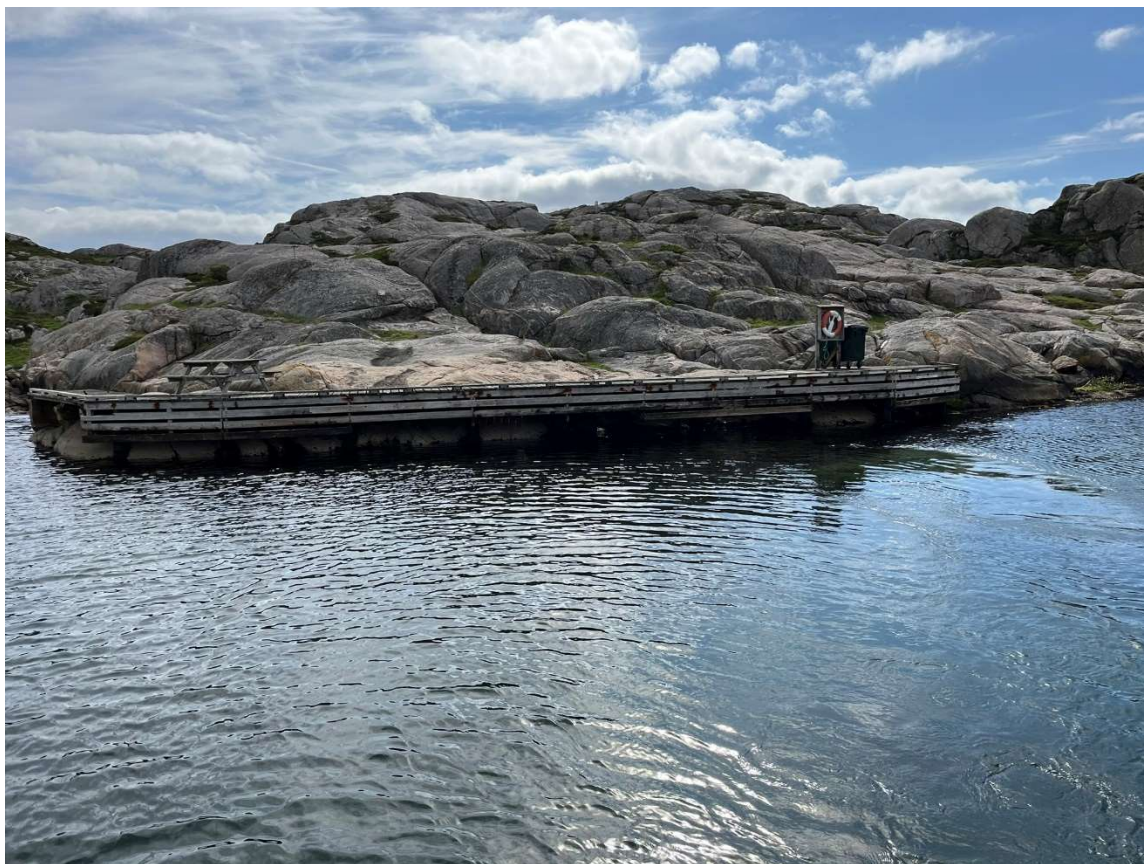

Utvivelse av brygge, ca. 16 meter, fra avslutninga av dagens brygge til fjellutstikk. Skal bygges som fritt opplagt brygge i samme bredde som dagens, det skal være åpent på innsiden av brygga og ingen utfylling i sjøen. Kan være behov for et eller to fundamenter for å unngå for langt spenn.

Dagens brygge i tre som skal rives og bygges opp igjen av naturstein og betong i samme størrelse.

Utdrag fra oppdragsbeskrivelse, med tydelige krav til landskapstilpasning og materialbruk

Generelt for brygge og gapahuk:

- Alt stål (foruten armeringsstål) skal være i syrefast, kvalitet AISI 316L/A4.
- Dersom det benyttes ståldragere i bryggekonstruksjon så skal disse være varmgalvanisert med alle konstruksjonsdetaljer medtatt. Dvs at det er ikkje tillatt å bryte korrosjonsbeskyttelsen.
- Alt treverk på brygge i eik. Dvs bryggestokk, bryggefront, treskjørt, spikerslag og alle konstruksjonsdetaljer.
- Betong og armering i kvalitet for å stå i miljø SA. Tilbyder skal oppgi fasthetsklasse og overdekning i tilbudet.
- Bryggestokk i treverk langsetter hele bryggefronten, som 2" x 6" med en 2" x 6" (l=150 mm) under. c/c 500 mm. Forankres tilsvarende bryggefront.
- Bryggefront med 2" x 6" + 2" x 6" eikestokk i topp og front. Topp eik i flukt med ok betong. All eik forankret med syrefast gjengestag inn i støpt bryggekonstruksjon.
- Alle innfestinger av treverk skal gjøres skjulte ved at treverk forbores og forsenkes. Innfesting gjøres med fastgyste gjengestag/ bolter som festes i betong, treverk tres på stagene og skrur fast med skiver og mutre. Alle forsenkninger «tettes» med sort Sikaflex.
- Alt stål som benyttes skal være i syrefast, kvalitet AISI 316L/A4.
- Front i naturstein/ tre. Betong primært i bryggedekket. Ingen synlig betong i bryggefront.
- Betongblokker som fundament for naturstein tillates forutsatt at betong ligger meir enn 20 cm under minimum lavvannsstand.
- Stående spileskjørt av treverk 2" x 6" forankret på nytt bryggestrek som er fritt opplagt. Spileavstand ikkje avklart. Skjørtet trekkes ned til 20 cm over normal vannstand. Antatt spilelengde ca 80 cm. Spileskjørtet avsluttes i overkant med en 2" x 6" eikeplank lagt på flasken med overkant jamt med støpt betongdekke. All innfesting av skjørt og spikerslag skal gjøres som en kombinasjon av gjennomgående bolteforbindelser og fastgyste gjengestag og i tillegg være forsenket. Tilbyder skal legge ved skisse som hvilken løsning og dimensjoner som tilbys.
- Gapahuk skal basere seg på planløsning og materialkvaliteter som tilsvarende gapahuk på Husøy. Det vil allikevel bli endring ift vegger da disse skal bygges etter prinsippet på Sutnøy der bunnsvill monteres på syrefaste opplegg forankret til fjell. Yttervegger blir en kombinasjon av fjell, naturstein og bindingsverk. I så stor utstrekning som mulig brukes eksisterende terreng til vegger, og ellers med natursteinsfasade, trekledning og bordtak. Taket blir høyest i front og skrår ned i bakkant.

Nye brygge:

- Ny brygge bygges opp med dagens lengde og plassering ut i sjøen pluss at den forlenges ca 16 meter lenger mot øst innover i bukta.

- På det nye bryggestrekket er det dypt i sjøen, og det skal ikke fylles ut/ bygges opp med stein. Nytt bryggestrekk må bære fritt over et spenn på ca 12-16 meter. Selve bryggearealet på det nye strekket skal ikke trekkes inn til land i bakkant men ha bredde identisk med dagens «utstikker av bryggeparti».
- Vi ser for oss at nytt bryggestreks bærekonstruksjon løses med frittstående ståldragere med påstøpt 20 cm armert betongdekke/ plattendekk og alle frie sider dekt med treverk. Fundamentert med opplegg i natursteinsmur/ evt betong forblendet med naturstein i begge ender.
- Bryggestokk som beskrevet i generelt for brygger og gapahuk.
- Bryggefront som for brygger generelt.
- Tilbyder skal skissere og oppgi hvordan oppdraget vil bli løst fra og med fundamentering til ferdigstillelse. Herunder beskrive fremgangsmåte, løsning på bæresystem, dekke, utførelse av trearbeider, materialbehandling og materialdimensjoner og forankringer.
- Entreprenør er ansvarlig for dimensjonering, utførelse og kontroll av utførelse av alle arbeider.
- Alt treverk skal forankres med bolteforbindelser og gjengestag som beskrevet for øvrige arbeider.

Gjenoppbygging av dagens bryggestrekk:

- Hele strekket der den gamle brygga rives skal bygges opp igjen. Bryggefront som dagens plassering og overkant bryggefront og ferdig støpt dekke som dagens nivå. Bryggas bredde økes og toppdekket trekkes helt inntil land der det støpes ut helt til svaberget.
- Det er kun bryggedekket som får ha synlig betongoverflate.
- Fronten skal være i naturstein. Betongdekket skal skjules med treverk i bryggefronten. Jfr skisser og fotografier av steinbygge vedlagt.
- Det må påregnes at det ikke er stein tilgjengelig på stedet og at dette må tiltransporteres.
- Tre skal benyttes iht detaljsskisse for utforming.
- Alle innfestinger av treverk skal gjøres skjulte ved at treverk forbores og forsenkes. Innfesting gjøres med fastgyste gjengestag/ bolter som festes i betong, treverk tres på stagen og skrues fast med skiver og mutre. Alle forsenkninger «tettes» med sort Sikaflex. Alt stål som benyttes skal være i syrefast, kvalitet AISI 316L/A4.
- Bryggefront skal være av stein mest mulig lik farge og sort som eksisterende steinforhold på stedet. Dersom steinen er kilt skal kilt side settes skjult.
- Det tillates brukt betongblokk som fundamentering for naturstein på sjøbunnen. Naturstein må bygges minimum ned 20 cm under laveste vannstand.
- Alt av betong, stål og treverk må være behandlet for å tåle miljøet det står i over tid. Korrosjonsbeskyttelse av ståldragere og evt braketter skal oppgis.

- Tilbyder skal sette opp en oversikt over hvordan og hvilke materialer og løsninger denne vil benytte ifm løsning av oppdraget.
- Entreprenør er ansvarlig for dimensjonering, utførelse og kontroll av utførelse av alle arbeider.

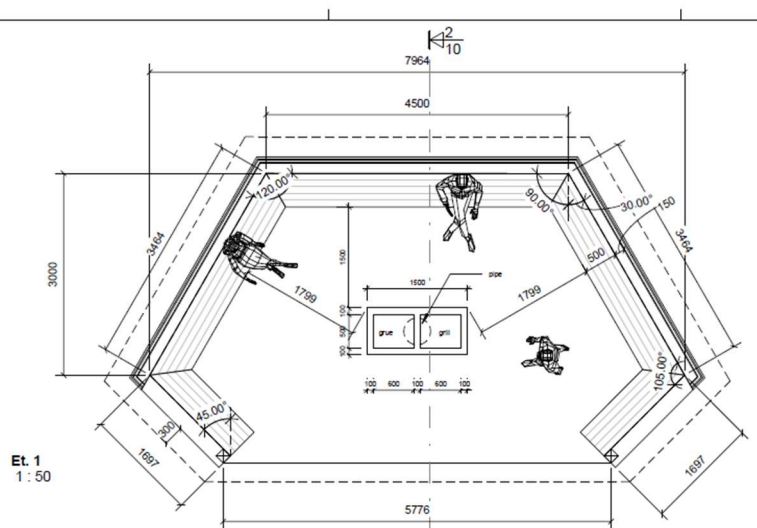
Opsjon Gapahuk:

- Skal,- så langt det er mulig, benytte stedlig stein i byggegrop og tilknytning til denne for å tørrmure bakvegger.
- Sprengning i fjell tillates ikke. Det vil være aktuelt å kile/ dele større stein (Trollkraft tilsv) som tas i byggegrop og skal brukes som steinvegg.
- Gapahuken skal tilpasses terrenget. Dette vil også være med å styre dens innvendige himlingshøyde. Det er viktig at gapahuken ikkje fremstår ruvende når den er ferdigstilt.
- Der det brukes tilkjørt stein så skal denne være naturlig (ikke maskinhogd) og av samme fargespekter og bergart som på stedet. Evt kilemerker skal vendes bort frå synlig side.
- Det bygges opp 2 bakvegger i bindingsverk i kombinasjon med eksisterende fjellformasjon og naturstein. Fronten beholdes åpen.
- Det skal graves ut så mye at det er mulig å støpe enn jamn platting/ gulv i gapahuken. Steinen som blir tilgjengelig herfra skal brukes på gapahuken.
- Takvann ledes til terreng ved laveste takflate i bakkant. Det monteres 5` ` takrenne med tverrstang, skvettsink og nedløpsrør med utkast i aluminium. Det sørges for god bortledning av overvann rundt bygget og ut mot sjøen i godt drenerende steinmasser.
- Gulv i armert og brettskurt betong med svakt fall (1:100) utover iht tegning. Betongdekke i 15-20 cm armert betong. Sikret for telehiv.
- Bindingsverk i ikkje justerte materialer, 6` `x6` `, dragere (taksperrer) i 5` `x6` `, drager over åpning i front som 10` ` høy, spikerslag for kledning i innfelt ikkje justert 2` `x4` `, taktro i 21x120 mm rupanel i gran, sløyfer i 23x48 mm imp, lekter i 48x48 mm imp.
- Alt utvendig treverk i royalbehandlet og farge Leirgrå RG.20 / Værgrå RO.
- Vannbord, vindskier, pannebord, vannbrett, foringer og belistning i royalimpregnert.
- Kledning i tett Telemark panel, montert som kombinasjon av 19x98 mm og 19x123 mm.
- Takbord med spor, 22x148 mm.
- Gulvflate blir maksimalt 25 m2. Endelig utforming avhenger av hvordan gapahuken kan tilpasses til tilliggende terreng. Dette er ett valg som må tas på stedet. Men utgangspunktet er planløsning som vist på gapahuk på Husøy. Unntak er at himling er høyest i fronten og lavest i bakkant. Tilpasninger til fjell og stein iht fetaljer vist på vedlagte fotografier.

- Vedovn og skorsteinsløsning identisk med foto med glass på alle fire sider. Skorstein i syrefast stål, isolert gjennomføring i himling, nødvendige overganger og beslag tilsvarende løsninger vist på vedlagte bilder. Følg løsningen vist på vedlagt fotografi.
- Takløsning som taktro, D-papp, sløyfer, lekter og takbord.

Vitale data for gapahuk:

- Fri ståhøyde i bunn ved sittebenker bak, 190 cm til topp svill.
- Fri ståhøyde fremme under 10` ` drager er 210 cm.
- Lysåpning i front, BxH = 400 cm x 210 cm.
- Maksimum ca 2,5 meter frå yttervegg til ildsted. Ildsted plasseres sentrert i gapahuken, jfr teikning. Viktig at avstanden ikkje blir for stor her.
- Alt treverk skal ha opplegg på gjengestag med mutter og skiver forankret til fjell/ stein/ betong. Se vedlagt fotografi for detalj (Gapahuk Sutnøy).
- Entreprenør må sørge for forankring ift vind.
- Hele konstruksjonen skal utføres etter bindingsverkprinsipp og med løsninger som beskrevet i tekst og vist på vedlagte fotografier.
- Utgangspunktet er at gapahuk blir maksimalt 25 m2 og følger prinsippet/ planløsning iht vedlagt teikning for gapahuk på Husøy.
- Det er på dette grunnlaget det skal gis tilbud.
Det er også lagt ved fotografier av Gapahuk på Sutnøy for å visualisere hvilken type utførelse og materialbruk vi er ute etter.

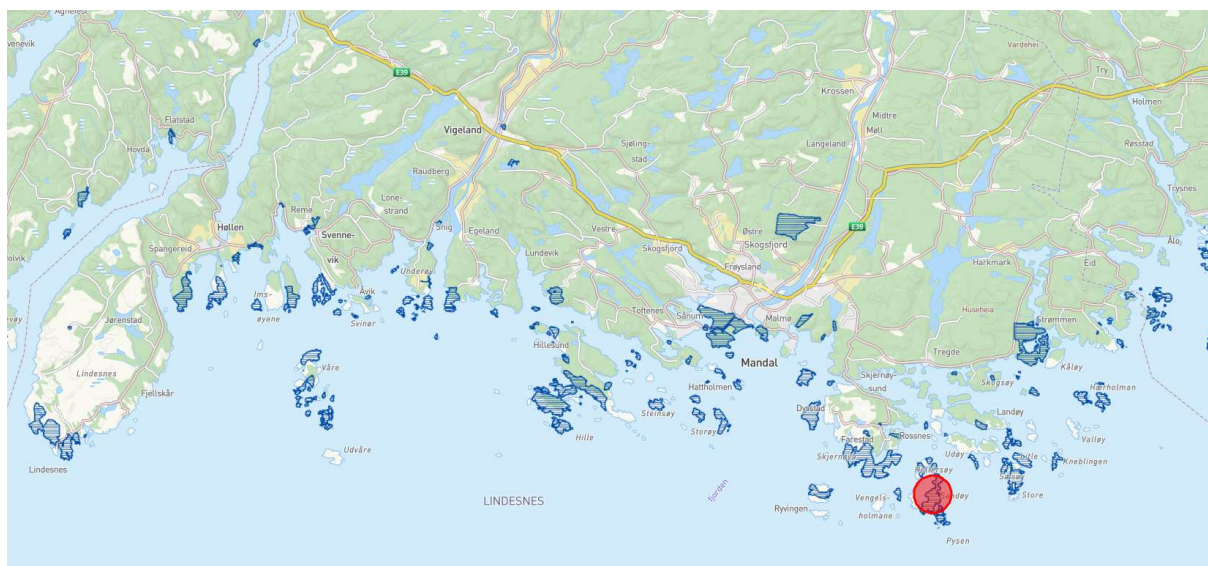

Endelig størrelse vil kunne bli mindre, dette beror på kva en ser er mulig under arbeidets gang.

Foruten omn og pipe ferdig innsatt med tilhørende arbeider, skal det ikkje utføre noen innredningsarbeider som benker, hyller, kalesjer med «vindusfelt» etc.

DEL 1:

Forvaltningsplan for statlig sikra friluftslivsområder Lindesnes for 2024-2029

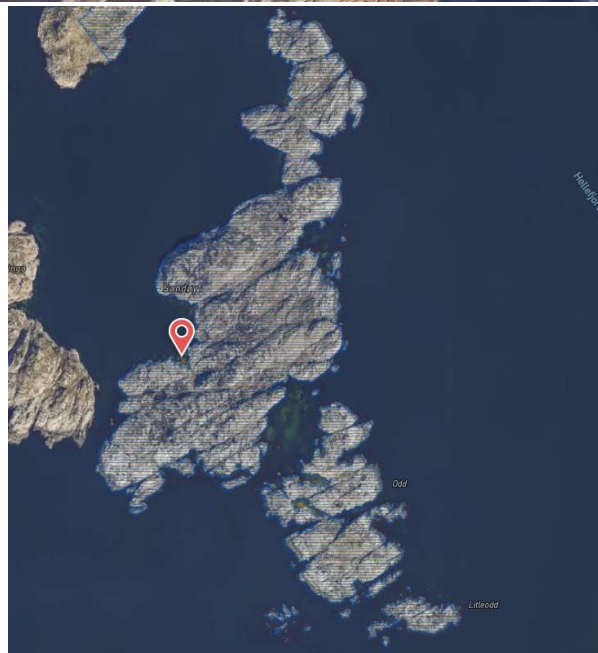
Fakta om kommunen pr 01.09.2023

Antall innbyggere	Ant innbyggere per km2	Antall statlig sikra friluftslivsområder	Andre friluftslivs-områder (antall)
23479	27	105	8

DEL 2:

Forvaltningsplan

Lindesnes: Sandøy

1. Områdebeskrivelse/status

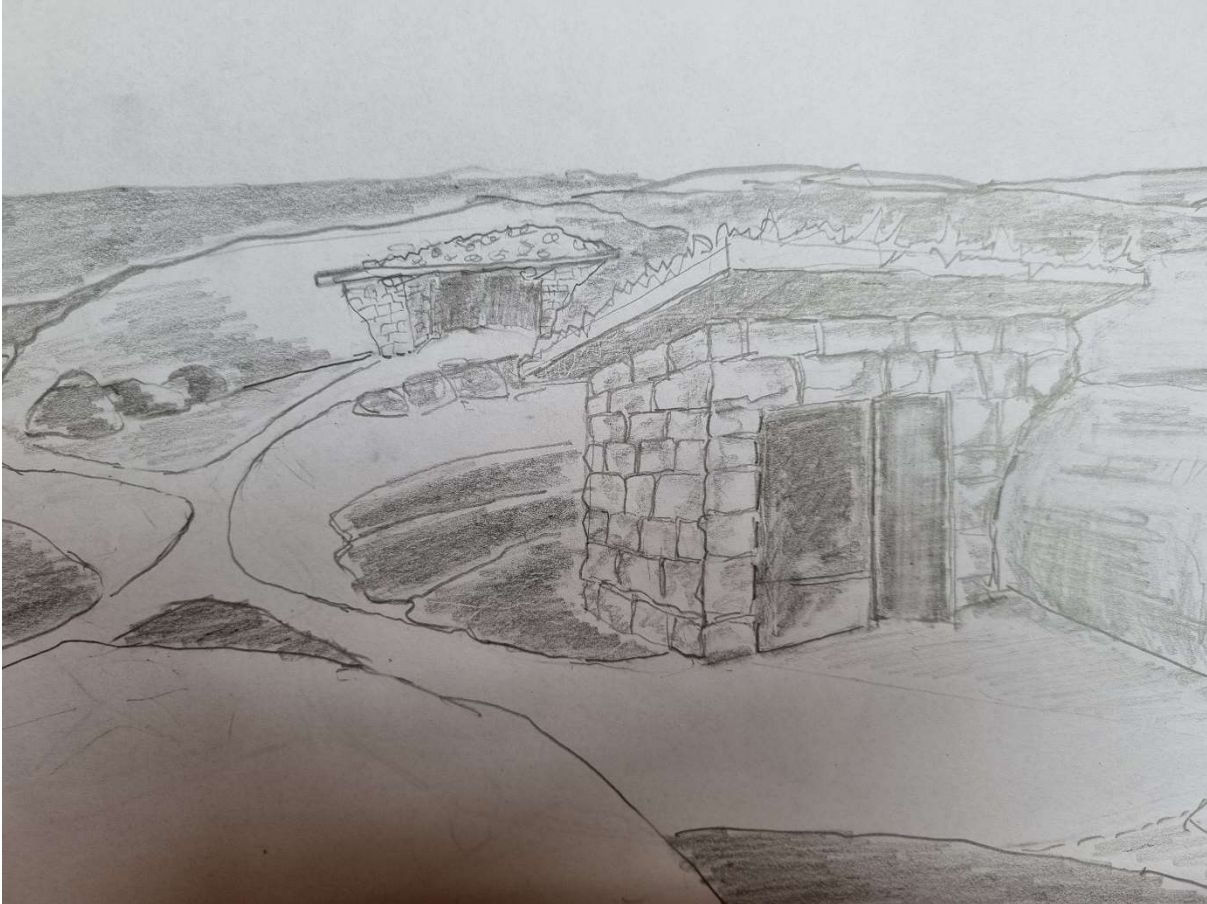
Gnr/ Bnr	FS-nummer naturbase.no	Sikrings form	Sikret år	Areal (da)	Grunneier	Forvaltning og drift	Nærområde?
22/27	FS00000897	☒ Erverv ☐ Avtale	1973	436	☒ Stat ☐ Kommune/ friluftsråd ☐ Privat	Oksøy- Ryvingen landskapsver- nområde Lindesnes kommune	☐ Ja ☒ Nei
Kommentarer		[klikk her for å skrive]					

	forklaring	beskrivelse
Naturgrunnlag	<i>Kort om flora og fauna, landskap, naturtype, evt rødlistearter etc</i>	Sandøy ligger ytterst i skjærgården, sørøst for Skjernøy. Inngår i Oksøy Ryvingen landskapsvernområde. Dominerende naturtype er kystlynghei. Men naturen er variert. Det er for eksempel flere små tjern på øya. Det er registrert et stort antall fuglearter i området. Øya har et stort antall bukter som blir mye brukt av båtfolket. Mest brukt er Sandøybukta.
Kulturminner	<i>Kort om evt kulturminner i området og hensyn til disse</i>	På Sandøy er registrert kulturminne ID 129929-1: Rester av to graver til sjøfolk. Etter befaring i mai 2024 viser det seg at kulturminnet er fra nyere tid og ikke fredet. Agder fylkeskommune er rett myndighet etter kulturminneloven.
Bygninger	<i>Nevn evt bygninger på området og omtal kort bruken av og ansvaret for disse</i>	Friluftstolett i Sandøybukta
Adkomst/kommunikasjon	<i>Adkomst til området, tilgjengelighet og offentlig kommunikasjon</i>	Med båt og kajakk.
Egnet bruk	<i>Vurdering av hvilke aktiviteter området egner seg for</i>	☒ Turgåing ☐ Sykling ☐ Bading ☒ Bading ☐ Klatring ☐ Båtturfart ☒ Båtturfart ☒ Fiske ☐ Lek, rekreasjon ☒ Lek, rekreasjon ☒ Teltning annet [klikk her for å skrive] _____
Eksisterende tilrettelegging	<i>Tilretteleggings-tiltak i området før planperioden inkl (tilrettelegging for funksjonshemmede</i>	I Sandøybukta er det trebrygger på hver side, mot en fjellknaus står toalettet. Det er montert en grill og satt ut to rasteplassbenker i bukta.
Annet	<i>Andre relevante forhold</i>	[klikk her for å skrive]

2. Behov for tiltak i planperioden

nr	Tiltak	Beskrivelse	Utføres av/ Ansvar	Gjennom- føres år	Kostnad
	Rive gammel trebrygge i sør og bygge ny i stein	Den gamle brygga fra 70-tallet har gjort sitt og må byttes. Brygga er lav nok til god adkomst for mindre båter.	Lindesnes kommune Entreprenør	2024 - 2025	600 000
	Rive gammel trebrygge i nordøst og bygge ny og lengre i stein	Ny brygge tilpasses terrenget bedre. Her er dybde til alle båter. Dagens brygge er meget slitt og krever enormt med vedlikehold. Den er også for liten ift bruken og ofte helt full.	Lindesnes kommune Entreprenør	2024 - 2025	1 100 000
	Gapahuk	Bruker eksisterende terreng til vegger, bygges med fasade av grånende treverk eller stein og tak fluktende med terrenget rundt. Skal være åpen og til bruk for alle besøkende.	Lindesnes kommune Mandal motorbåtforening	2024	200 000
	Enkel planering	Fra brygga i sør og mellom gapahuk og strand/grasslette skal vi gjøre veldig enkel planering. Enkelte steiner må flyttes litt ifm gapahuken, noen blir kanskje elementer i gapahuken også, så planerer vi ut der de lå så det blir noe enklere å bevege seg. Det skal ikke bli grus- eller betong, kun gras som i dag.	Lindesnes kommune Entreprenør	2025	
	Total kostnad				1 900 000

Fotografier

Arkivsaksnummer: 2024/8875-0

Saksbehandler: Ronny Skansen

Dato: 11.09.2024

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Verneområdestyret ORF	29/24	18.09.2024

Forvaltningsplaner og besøksstrategier for Oksøy-Ryvingen og Flekkefjord landskapsvernområder - innsending til Miljødirektoratet for faglig godkjenning

Innstilling fra forvalter

Verneområdeforvalter får i oppdrag å oversende forvaltningsplaner og besøksstrategier for Oksøy-Ryvingen og Flekkefjord landskapsvernområder til faglig godkjenning hos Miljødirektoratet.

--- slutt på innstilling ---

Saksopplysninger og vurdering

Forvaltningsplanene og besøksstrategiene for Oksøy-Ryvingen og Flekkefjord landskapsvernområder har vært gjennom flere runder med verneområdestyret og Miljødirektoratet etter at de ble utarbeidet av Rambøll. Nå foreligger planene klar til innsending til Miljødirektoratet for faglig godkjenning. Verneområdeforvalter har hatt tett dialog med Miljødirektoratet om videre fremdrift. Det vil være behov for noen justeringer på kartene i forhold til tiltakstabellene som må gjøres før innsending.

ST 30/24 Eventuelt